

БИБЛИОТЕКА "ПЕТАР КОЋИЋ"
Моће Ријаче 12-а
78000 БАЊАЛУКА

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

ИЗ СРБАЧКОГ
„ЖИВИНОПРОДУКТА“

ПИЛИЋИ ЛЕТЕ У ГУБИТКЕ

• На сваком килограму пилетине „Живинопродукт“ губи око 70 динара тако да ће губитак од 233 милиона 787 динара, забиљежен на полугодишту, до краја године бити и већи. Зашто дио малопродаје АИПК „Босанска крајина“ неће да продаје србачке пилиће у Бањалуци која је финансирапа изградњу Клаонице?

СТРАНА 4.

БАЊАЛУЧКА ПРОФЕСИОНАЛНА
ПОЗОРИШТА ПРЕД
ПОЧЕТАК СЕЗОНЕ
БИТИ ИЛИ
НЕ БИТИ

• Дечије позориште и Народно позориште Босанске крајине у незавидној ситуацији: немају директоре, довољан број глумаца, довољно пара а Дечије још није сигурно да ли је зграда, у којој је 30 година - његова. Рјешавање нагомиланих проблема у оба ансамбла, по свему судећи, прећи ће у руке друштвено-политичке заједнице, која коначно треба процијенити стање у бањалучкој култури - шта се тражи, колико се средстава издваја, шта је рационално, гдје је празан ход, шта је квалитет а шта не...

СТРАНА 8.

ПОВОДОМ ГЛАСИНА О МЕНИНГИТИСУ
НОВОРОЂЕНЧАДИ НА ПЕДИЈАТРИЈИ КБЦ
У БАЊАЛУЦИ

Нема бојазни од епидемије

• У протеклих пет мјесеци на Педијатријском одјељењу КБЦ примљено је десет беба под клиничком сликом менингитиса, од којих су четири имале и тежи облик сепсе. Три случаја са смртним исходом. Предумишљеном додатним мјерама на Породишском одјељењу у посљедњих мјесеца дана на Педијатрији лијечен један случај менингитиса новорођенчета

СТРАНА 13.

ОД ДАНАС У „ГЛАСУ“

ШТА ЈЕ ТО СИДА?

• У неколико наставака „Глас“ ће писати о овој опакој болести, пред којом стравује цијели свијет. Чен узорак - вирус, који је кренуо из централне Африке, изван панцеа преносивика, уз велики број жртава, стигао је и на наше тло.

СТРАНА 18.

БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ:
ОТКРИВЕНА ВЕЛИКА
ПЉАЧКА ДРУШТВЕНЕ
ИМОВИНЕ

КРАЛИ СВЕ ПО РЕДУ

• Из „Боснапласта“ и „Новитета“, током вишемјесечне пљачке, украдена роба у вриједности од око три милиона динара

СТРАНА 5.

РАСПОДЈЕЛА:
НАЧЕЛА
И СТВАРНОСТ (3)

Вјечита дилема

• Распони у платама за различите послове увијек су „црна тачка“ расподеле, мада од њих највише овисе позитивни ефекти расподеле на радне мотиве, залагање и продуктивност

СТРАНА 2.

ОДНОСИ ИЗМЕЂУ
ДВИЈЕ ВЕЛЕСИЛЕ

Прашак или прашина?

• Одговор Москве: прљава и глупа провокација. Дали ће изабг „бијелог прашка“ америчке дипломате добити повишицу? • Колико је америчких шпијуна откривено у Москви?

СТРАНА 5.

САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА НА
ПУТУ МАРТИНБРОД — СРБ

„Фиџом“ у Крку

Живот изгубио Данко Јерemiћ
(18) из Бихаћа

СТРАНА 5.

СПОРТСКИ ПРИЛОГ

• У Приједору се играо друголигашки фудбалски дерби Рудар - Јединство из Бихаћа
• Рукометашки Борца побједници су турнира „Ослобођење Цазина“, након побједа над босанскодубичким Партизаном и загребачким Инфосистемом
• Фудбалери Крајине из Цазина побиједили су као гости Крајишник у Великој Кладуши са 3:1.
• Јуче је почело првенство у Регионалној фудбалској лиги Босне и Херцеговине - група Запад

СТРАНЕ 9, 10, 11. и 12.

Дерби Крајине: У Великој Кладуши, у дербију Републичке лиге, Крајина је побиједила Крајишник са 3:1, а један од најбољих појединаца био је млади голман Цазинџана Акмић

Борцау форам: рукометашки су на турниру у Цазину - на снимку Сарачевић који угрожава гол Инфо система - освојили прво мјесто.

ЈУЧЕ У ГОРЊИМ ПОДГРАДЦИМА

Стота почасна стража на Јокином брду, крај спомен-обилежја дјаци Козаре која се нису вратила из рата

Стота стража крај „Рањене птице“

ГОРЊИ ПОДГРАДЦИ, 25. августа - Данас је на Јокином брду у Горњим Подградцима, у присуству делегације општине Босанска Градишка, бројних узаника и гостију као и мјештана, на свечани начин обилежана јубиларна, стога по реду почасна стража у амфитеатру код споменика „Рањена птица“, спомен-обилежја дјаци Козаре која се нису вратила из рата.

Свечаност је почела химном, а затим је омладинац Миливој Пејић управљао уобичајеним церемонијалом који сваке недеље и на државне празнике започиње тачно у 12 сати. Пионир Драган Пејић рецитовао је „Причу о палом дјечку“ Бранка Попића, док је Ђуро Иветић, одржао надахнути историјски час.

У свечаности је учествовао и један од аутора споменика „Рањена птица“, иницијатор и идејни зачетник почасне страже књижевник Марино Зурл. За чланове почасне страже приређен је партизански ручак.

На адресу Предсједништва мјесне организације СУБНОР-а Горњи Подгради за јубиларну стога почасну стражу стигло је више телеграма, писама и порука из Београда, Сарајева, Загреба, Бледа, Бањалуке, Приједора и Пуле. Честитке поводом овог изузетног козарског јубилеја послали су:

народни херој, генерал-пуковник и члан ЦК СКЈ Бошко Шљековић, члан Савјета Федерације и ЦК СКЈ Тодо Куртовић, предсједник Предсједништва Републичког одбора СУБНОР-а БиХ Цемал Муминагић, ратни командант Другог крајишког козарског одреда Обрад Стишовић Обрен, београдска секција преживјелих учесника битке на Козари, легендарни козарски борац, пуковник у пензији Млађо Станић, књижевник Младен Ољача, аутор споменика „Рањена птица“, књижевник и скулптор Тоне Светина, редакције „Гласа“ и „Арене“, директор ДИ Подградци Васо Бијелић, публицист Драгоја Лукић, ТВ-режисери Јоаким Марушић и Доминик Зеи, драмски уметници Миња Николић, Нада Пани и Рејхан Демирџић, сликар Душан Шмитран, књижевник Ранко Павловић, новинар Алекса Војиновић, те државни козарчанке које су посљедњих година уз помоћ југословенске хумане акције „Глас и Арена траже ваше најмилије“ откриле своје поријекло Мика Бундало - Кнежевић и Нада Шинић.

З. ВАЈКИП
Снимисо: Д. КЕЦМАН

ПОИГРАВАЊЕ С ЉУДИМА

Има сиде, нема сиде

• У року од само 24 сата из Загреба су у свијет отишла два дијаметрално супротна саопштења о томе да ли у СР Хрватској има обоелих од опаке сиде • Да ли ће неко због свега тога бити позван на одговорност?

СТРАНА 2.

Vječita dilema

● Rasponi u platama za različite poslove uvijek su „crna tačka“ raspodjele, mada od njih najviše ovise pozitivni efekti raspodjele na radne motive, zalaganje i produktivnost

naplašene ekonomske krize i sve ugroženijeg standarda, posebno su glasni zahtjevi za uravnilovkom.

SLAMKA OBJEKTIVNOSTI

Za nas je karakteristično da se troškovi školovanja još više socijaliziraju pa zato nestaju opravdanja za sve veće razlike između viših i nižih kvalifikacija. Ali, pošto svi troškovi, ipak, nisu potpunocijalizirani (studiranje je danas posebno velika investicija), a zbog sve izrazitije migracije stručnjaka preko državnih granica, to se i kod nas moraju održavati rasponi u plaćama i bar donekle ih ravnati sa rasponima u kapitalističkim privredama.

Nije potpuno jasna situacija ni kada su u pitanju teški uslovi rada. Rudari su odvijek imali teže poslove i prema tome bi im zarade trebale biti u špicu, a znamo da nisu. Nešto se promijenilo tek unazad nekoliko godina, no i to nije odraz pravog stanjivanja. Što seraspona liče, i u prelaznom periodu (socijalizam) vrijedi isto, da je pouzdan mogu porediti samo isti poslovi, te da je proces podstavljanja rada otišao tako daleko da je gotovo nemoguće utvrditi pojedinačne doprinose radnika.

Sve bi ovo bila izlišna pitanja da nije proste i dobro poznate činjenice da se političkom raspodjelom mogu povećavati i smanjivati pozitivni učinci koji ličnim dohodima imaju na zalaganje na radu i uopšte produktivnost. Zato se i ne bi mogli recidima ni nemamo stavova o rasponima i da ne postoji nikakva politika raspodjele. Kada ne bi bilo tako na čemu bi se temeljila sada vrlo aktualna kritika uravnilovke? Raspodjela prema radu, dakle, podrazumijeva i raspone u zaradama na različitim poslovima. Od čega bi onda ti rasponi mogli da ovise, kada smo rekli da objektivni mjerila teško da može biti? Nije li onda mjerene radu jalov posao, puki subjektivizam i međusobna borba različitih profesija i radnih slojeva za bolje pozicije u raspodjeli?

Ipak nije tako. Slamka objektivnosti za koju se treba držati jeste unaprijed savodopravno dogovorena politika vrednovanja rada, a takva politika treba da bude u tijesnoj vezi sa razvojnom politikom zemlje i cjelini i svake osnovne organizacije pojedinačno. Razumije se da jedan industrijski kolektiv koji želi da razvija nove tehnologije i da se tako nosi sa privrednim subjektima u svijetu, mora da stimulise kreativni stručni, posebno inženjerski rad i da ga tako podstiče na nove ideje i inovacije. Iz istog razloga svuda u svijetu na visokoj je cijeni naučni i inovatorski rad, pogotovo otkada je znanje postalo glavna proizvodna snaga i osnovni proizvodni resurs.

(Nastavlja se)

Z. JURIC

Zašto je lični dohodak inženjera, recimo, tri puta veći od ličnog dohotka kvalifikovanog radnika? Na koji način i po kojim kriterijima se dolazi do omjera da rad ljekara specijaliste vrijedi tri i više puta od rada medicinske sestre. Da li je to moguće objektivno ustanoviti daleko je neko uopšte uspio izmjeriti?

Rasponi u zaradama su vječito pitanje raspodjele. Ni nagrađivanje prema radu nije nimalo umanjilo njegovu izgleda vrlo jednostavna i logična: ko radi više i bolje, taj treba da i dobije više. No, u stvarnosti nije baš tako.

Lako je mjeriti i međusobno upoređivati rad dvije daktilografkinje, jednostavno je zaključiti koji od dva kombajnera treba da zaradi više, ali stvar postaje mnogo komplikovanija u času kada dođe u pitanje čiji je veći doprinos, da li agronomija ili kombajnera. Vredovanje rada, kada se ovako posmatra, a sve manje liči na subjektivizam, a sve manje na utvrđivanje neke objektivne vrijednosti koja nezavisno od nas postoji. Metode mjerenja i upoređivanja rada imaju određenu objektivnost samo kada se radi o istim poslovima, ali kada moramo utvrditi razlike između različitih radova odnosno poslova? neizostavno dolazimo na teren subjektivizma, dogovora, pa čak i kompromisa. U to se mogao uvjeriti svako ko je bar jednom radio u samoupravnom kombinatu za utvrđivanje starinskih osnov za poslove u nekoj osnovnoj organizaciji. Kako će pojedini radovi biti vrednovani, najčešće ovisi o ličnim procjenama.

REKLI SU... 1

SUŠA

Ovogodišnja suša prouzrokovala je ne samo ekonomske već i političke posledice, budući da će prihodi od poljoprivrede mnogih porodica biti smanjeni, a neki svedeni na egzistencijalni minimum. (Milan Pančević, predsjednik CK SK Makedonije)

POZNATO

Gotovo nije poznato da će jedne novine ili jedna novinarka, ući u polemiku sa funkcionerom iz svoje sredine, ali će ispoljiti „smelost“ kada su u pitanju funkcioneri iz neke druge republike ili pokrajine... (Slavoljub Đukić, komentator „Politike“ u intervjuu nedjeljniku „Danas“)

SAMOUPRAVLJANJE

Smatram da naš globalni koncept samoupravljanja i samoupravne svojine nije sam po sebi proizveo krizu i da on pruža prostor za izlazak iz nje. Ali, uz nužnu primenu objektivnih ekonomskih zakona... (Vuja Vukmirica, dekan beogradskog Fakulteta političkih nauka)

SELJAK

Bez poverenja između seljaka i države nema ni ljeba, ni seljaka, ni države... (Petar Špasesović, poljoprivrednik iz Zarkova)

FESTIVALI

Čini mi se da smo postali neka festivalska zemlja... Sve je više nekakvih lokalnih spomenika lokalnim veličinama itd. Mislim da se na to troši previše... (Relja Bašić, glumac, predsjednik SIZ-a kulture Zagreb)

POIGRAVANJE SA LJUDIMA

IMA SIDE, NEMA SIDE

● U roku od samo 24 sata iz Zagreba su svijet otišla dva dijametralno suprotna saopštenja o tome da li u SR Hrvatskoj ima oboljelih od opake side ● Da li će neko zbog svega toga biti pozvan na odgovornost?

„Virus opake bolesti osamdesetih godina sindroma stečenog gubitka imuniteta (SIDA, AIDS) nije mimoišao Jugoslaviju. Ekipa istraživača sa zagrebačke Klinike za infektologiju utvrdila je da se kod 10 ispitanih pripadnika onih grupa stanovništva, koje u svijetu najčešće podležu bolesti side nalaze antitijela koja svjedoče o tome da je virus „HTLV 3“, izazivač side, unijet i u Jugoslaviju...“

U ovu zastrašujuću vijest niko, apsolutno niko nije sumnjao jer „rezultate ispitivanja potencijalnih žrtava side iznijela je danas na Petom međunarodnom simpoziju viktinologije dr Karmen Depijera, a u istraživanju side kod nas učestvuje i dr Vladimir Burek...“

Sve je, apsolutno sve bilo dokumentovano i argumentovano podacima u koje su svi vjerovali, jer su bili izrečeni na jednom međunarodnom skupu.

... u protekla tri mjeseca je ispitano 260 pripadnika onih grupa stanovništva koje su u svijetu najviše izložene virusu side. Primjena poznatog testa „elisa“ pokazala je da među ispitanim u Zagrebu 7 posto narkomana i 9 posto homofilicara ima u organizmu prisutna antitijela za virus side...“

Ljudi su bili zgranuti, zaprepašteni i više od toga. Strah se uselio u sve nas, jer „... je smrtnost izuzetno visoka - više od 90 posto...“ odnosno, „od side je do sada u SAD oboljelo oko 12.000 ljudi, od kojih je 8.000 umrlo...“

Tako su, eto, u petak, 23. avgusta, pisale sve novine, ta vijest se mogla čuti preko radija i televizije.

Jedna nova kuga, kuga 20. vijeka stigla je, znači, i do nas. A pred kugom svi biježe, ona nikog ne zaobilazi. Jugosloveni su bili u strahu, gotovo panici.

Medutim, nisu prošla ni 24 sata a sve ovo, sve što je izrečeno pred naučnicima je - demantovano!

„Slučajeva bolesti side u SR Hrvatskoj nema, niti je bilo. Ovo je suština saopštenja Klinike za infektivne bolesti „Dr Fran Mihajlović“ u Zagrebu...“ one iste klinike koja se spominjala dan ranije, kada je kategorično tvrdeno da je izvestan broj Zagrepčana obolio od side. Otišlo se, u tom ohrabrujućem saopštenju, toliko daleko pa je rečeno da dr Karmen Depajera na klinici ne poznava!

U dva navrata dva dijametralno suprotna saopštenja! Izrekli su ih ljekari, stručnjaci, oni kojima ljudi uvijek vjeruju, u čije mišljenje uopšte ne sumnjaju.

Sljedbenici Hipokrata su se, eto, na najsuroviji način poigrali sa milionima Jugoslovena. Jedni su, sa govornice međunarodnog skupa, tvrdili ovo, pozivajući se na istraživanja, pregleda, ugleđnu kliniku. Drugisi, opet, to sve bacili pod noge, izgazili, uz pominjanje nauke i one isti klinike.

Liči to danas, u očima neuduhno, a uplašenošću čovjeka, na ono bezazalno mladačko pogađanje, „voli me, ne voli!“, dok se trgaju nježni listići bijele rade.

Samo sve ovo čime su nas ljekarizasi pal 24 i više sati i malo je ima teške, uznemiravajuće posledice, na psihu i život ljudi. U našem zakonodavstvu jasno se, pored ostalog, kaže šta će biti s onim ko uznemirava javnost.

Da li će onaj ko treba primijeniti taj član zakona u ovom pogubnom zagrebačkom slučaju? Limun PAPIĆ

OSLOBODENJE

Zakon za zakone

Šta da radimo sa tim zakonima?

Em ih je mnogo, em su u međusobnoj suprotnosti. O čemu god se ne možemo dogovoriti, mi donesemo zakon, po redovnoj i skraćenoj proceduri, svjedoči. Kad se takav savezni zakon donese, republike i pokrajine, na osnovu njega, donese svoje.

E tu već radimo kako ne treba kako nevalja: svako zakon donosi na svoj način, onako kako njemu, odnosno njegovoj republici ili pokrajini odgovara... Zabrinjavajući je, recimo, podatak da se četiri savezna zakona nije usaglašeno 29 republičkih i pokrajinskih zakona. Riječ je o Zakonu o obezbjeđivanju obrtnih sredstava, Zakonu o utvrđivanju ukupnog prihoda i dohotka,

Zakonu o amortizaciji i Zakonu o stalnim sredstvima Fonda Federacije.

Koliko bi, međutim, bilo neusaglašenih zakona u republikama i pokrajinama da je spisak saveznih zakona proširen za još četiri ili recimo, desetak ovih normativnih akata?

Šta je važnije - savezni ili republički odnosno pokrajinski zakon, koji poštovati? Savezni zakon, izgleda, važi samo do onoga trenutka dok svako ne donese svoj zakon. Kakvu ćemo praksu imati poslije toga, hoćemo li izgrađivati jedinstven interes ili će i dalje svako pomaćući na svoju stranu? To je, međutim, mnogo više od protokolarnog pitanja. No, to se već ne može posmatrati - iz prikrajka.

R. ŽIVKOVIĆ

PRENOSIMO

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiska, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbae.
Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kijian, (banjalučka hronika) Emin Krkić, (popodnevni desk) Tomo Marić, (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Arif Sitnica, (tehnička redakcija), Sabira Piragić (desk), Nada Fuvačić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Smajić (hronika), Dragiša Spremo (Nedjeljni Glas).
Novinski savjet lista „Glas“ Ivan Andrić, Nusreta Borić (predsjednik) Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radofka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Ico Voljevica („Večernji list“)

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

'ZAVRŠENA SORA „BIHAĆ 85“

Rad i druženje za primjer

● Već u prve dvije smjene akcijaši u Bihaću uradili onoliko koliko je bilo planirano za cijelu sezonu ● Oko hiljadu brigadista iz cijele zemlje ostvarilo 125 hiljada norma-sati

Mladi na trasi uz unsku prugu

BIHAĆ, 25. avgusta - U omladinskom naselju Prvi kongres USAOJ-a sinoć je na svečan način zatvorena SORA „Bihać 85“. Nakon tri mjeseca druženja i rada na modernizaciji i elektrifikaciji unske pruge mladi iz 18 omladinskih radnih brigada iz naše zemlje i ORB „Bratstvo i jedinstvo“ iz Stutgarta, koja je bila sastavljena od djece naših radnika privremeno zaposlenih u SR Njemačkoj, postignuti su izvanredni rezultati.

Već u prve dvije smjene urađeno je onoliko koliko je bilo planirano da se uradi za sve tri smjene. Omladina je potvrdila da dobrovoljni omladinski rad nije u krizi. Oko hiljadu brigadista ostvarilo je 125 hiljada norma-sati prosečan učinak na trasi unske pruge bio je 176,69 procenata. Najbolje rezultate na trasi i u društvenim aktivnostima ostvarila je Omladinska radna brigada „Maršal Tito“ iz Vogošće koja je postigla normu od 479,69 odsto. To ni jednoj drugoj brigadi nije pošlo za rukom, ali je evidentno da su sve brigade ostvarile izvanredne radne učinke i za to dobile traku akcije i povelju za društvene aktivnosti. U prvoj smjeni učinak je bio 205 odsto, u drugoj 185 odsto, a u trećoj „samo“ 140,18 odsto. Za Plaketu

„Veljko Vlahović“ najviše akcijaško priznanje predložene su omladinske radne brigade „Maršal Tito“ iz Vogošće, „15. april“ iz Sarajeva i Omladinska radna brigada „Miloje Zakić“ iz Kruševca. Za povelje Republičke konferencije SSO BiH predložene su omladinske radne brigade „Trepča“ iz Titove Mitrovice, „Šest blatinja“ iz Sarajeva, „Sreten Mladenović Mika“ iz beogradske opštine Rakovica i „Čah Karolj“ iz Ađe.

Mladi su tokom akcijaškog ljeta iskopali 15 kilometara kanala i postavili kabl za električnu i telefonsku mrežu, iskopali 70 temelja za portalne stubove, oko 800 temelja za stubove samce, istovarili i ugradili više od četiri hiljade kubika šljunka, zatrpali osam kilometara kanala za telefonski kabl, te uradili niz drugih sitnih poslova.

Ono što će biti zabilježeno kao kuriozitet u dobrovoljnom omladinskom radu je da su domaćini svakoj brigadi bili mladi iz mjesnih zajednica i radnih kolektiva s područja Bihaća. I upravo baš to druženje bilo je najjača sporna mladosti iz cijele Jugoslavije i grada domaćina.

Sinoćnji sastanak od akcijaškog ljeta u Bihaću bio je istovremeno i radostan i tužan. Ovdje su se pored brigadista iz treće smjene okupili i mladi iz prve drugesmjene da se opreste uz „do videnja“ na narednoj akciji u Bihaću.

Naredne godine u Bihaću će omladinska akcija, po svemu sudeći, biti u dva naselja, od kojih će jedno biti, najvjerovatnije u Kulu-Vakufu. Akcijaško ljetovanje bi da traje od 1. aprila do 29. novembra.

D. MUTIĆ

Ogrjev velika brigada

● Uglja u maloprodaji nema, niti se još primaju uplate

SRBAC, 25. avgusta - Kako stvari sa ogrjevom sada stoje, mnogi Srpcani zaista imaju razloga za zabrinutost pred narednu sezonu grijanja. Mazuta nema, uglja nema, a ni do ogrjevnog drveta nije nimalo lako doći. Gradske toplani potrebno je hiljadu 400 tona mazuta. Sredstava za ovo nema, a distributer toplotne energije Komunalna radna organizacija „Rad“ dužuje proizvođaču Tvornici pamučnog pletiva „Triko“ iz prošle sezone oko 7 miliona dinara. Do uglja je skoro jednako teško doći kao i do mazuta, a samo Klacioni peradi potrebno je oko hiljadu 400 tona. Za zagrijavanje 45 peradarskih objekata potrebno je oko 900 tona uglja. U Radnoj organizaciji „Posavina“, koja snabdijeva potrošače gorivom ističu da je do uglja jako teško doći za sada je neizvjesno da li i kada će se moći nabaviti ove količine.

Uglja u maloprodaji nema niti se primaju uplate. U „Posavini“ obećavaju jedino toliko da će za na-

rednu sezonu za potrebe domaćinstava obezbijediti stotinjak tona uglja. Nimalo bolja situacija nije sa ogrjevnim drvetom. Do sada su se domaćinstva snabdijevala uglavnom na lageru pogona šumskog gazdinstva u Srpcu. Sada drveta na lageru nema, a građanima je jedino ostavljena mogućnost da sami sakupljaju ostatke poslije redovne rade na Motajici uz cijenu od hiljadu i 300 dinara po prostornom metru. Oko 300 prostornih metara drveta obezbijediće „Posavina“ putem svojih prodavnica po cijeni od 4 hiljade i 900 dinara. U privatnom prometu cijena drveta dostigla je 5 hiljada dinara, po prostornom metru, čemu treba dodati troškove prevoza i rezanja. Ogrjev će očigledno predstavljati krupnu stavku u i onako desetakomilijunim porodičnim budžetima i kad se još zna da ga nije lako nabaviti, Srpcanima ostaje da se ponajdu u kratku i blagu zimu.

Z.S.

SAHRANJEN JOVO KARANOVIĆ

BOSANSKI PETROVAC, 25. avgusta - Poslije teške bolesti na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu umro je — Jovo Karanović, prvoborac, istaknuti društveno-politički radnik i borac Petog krajiškog odreda. Poslije rata bio je predsjednik opštine, sekretar Komiteta i direktor Pilane u Krnjeviš. Bio je član KPJ od marta 1944. godine. Nosilac je „Partizanske spomenice 1941 godine“ i mnogih ratnih i mirnodopskih odlikovanja i priznanja.

M.P.

BOSANSKA DUBICA

Presušile slavine

BOSANSKA DUBICA, 25. avgusta - Otežano snabdijevanje stanovnika pitkom vodom nije mimošlo ni Bosansku Dubicu. U vrelim avgustovskim danima žitelji viših predjelosa češće ostajali bez vode, tako da u jutarnjim i popodnevnom satima cisterne Dobrovoljnog vatrogasnog društva odlaze na ove područja. Nestašica vode najizraženija je na Hadžibajru i Krivdića brdu, te u stambenim zgradama.

Izvršni odbor Skupštine opštine je donio naredbu o korištenju vode prema kojoj se zabranjuje upotreba vode za pranje vozila, zalijevanje bašti, polijevanje dvorišta, ulica i slično. Očigledno je da se ovakva odluka slabo poštuje, pa će inspekcije službe i u narednom periodu kontrolisati stanovništvo, a nesavjesne potrošače kažnjavati.

M.D.Z.

KLJUČ

BEZ STRUJE I VODE

KLJUČ, 25. avgusta - U ranim jutarnjim satima u nedjelju područje ključke opštine ostalo je bez električne energije. Do prekida u snabdijevanju strujom došlo je zbog Sanskeg Mosta. U isto vrijeme našao se i kvar u rezervni dalekovod u kvaru se Ključani snabdijevaju električnom energijom iz Mrkonjić-Grada, pa je tako područje ove komune ostalo ne samo bez struje nego i vode. Prema riječima dežurnog dispečera OOJR-a „Elektriključ“ Bože Zolaka, na teren su upućene ekipe i očekuje se da kvarovi budu uskoro otklonjeni. Dok ne budu popravljani ovi kvarovi, ostaju problemi sa vodom, jer u Ključu čeka nekoliko cisterni koje iz ovog mjesta vodom snabdijevaju žedno područje Bosanskog Petrovca.

O.F.

MRKONJIĆ GRAD: UZ DAN KOMUNE

DOVRŠENE KUĆE SOLIDARNOSTI

MRKONJIĆ GRAD, 25. avgusta - U srijedu, 28. avgusta Mrkonjićani će obilježiti 44 godišnjicu prvog oslobođenja svog mjesta i Dan komune. Na svečanoj sjednici Skupštine opštine i izvršnih organa društveno-političkih organizacija biće podnesen referat o poslijeratnom razvoju mrkonjičkog područja, te dodijeljena priznanja najistaknutijim pojedincima i organizacijama. Pet pojedinaca, će dobiti najveće opštinsko priznanje - 28 avgustovsku plaketu, a 35 diplomu.

Biće uručeno i 16 srebrnih značaka sa poveljom priznanja OK SSRN Mrkonjić-Grad.

Na Dan komune predaće se na upotrebu objekat novoizgrađenog skladišnog prostora za gotove proizvode u Tvornici vijaka Mrkonjić-Grad, a svečano će biti i u mrkonjičkom naselju Podorugla, gdje će biti predane na upotrebu tri kuće solidarnosti, građene za invalide sa ovog područja.

L.S.

REZULTATI BOSANSKONOVOSKIH UGOSTITELJA

BOSANSKI NOVI, 25. avgusta - U okviru SOUR-a „Krajinaturist“ Banjaluka, bosanskonovoska radna organizacija „Park“ bila je među najboljima po ostvarenim rezultatima poslovanja u prvih šest mjeseci ove godine. „Park“ je ostvario ukupan prihod od oko 82 miliona dinara ili oko 83 odsto više nego u istom lanjskom razdoblju. Dohodak

je rastao mnogo brže, po stopi od oko 157 odsto i ostvaren je u iznosu od blizu 28 miliona dinara.

Za razliku od prvih šest mjeseci prošle godine, kada je RO „Park“ poslovala s gubitkom, sada je ostvaren ostatak dohotka veći od milion dinara. I bruto lični dohodi su povećani u odnosu prema istom

periodu prošle godine za više od sto odsto.

Hotel „Una“ jedan je od rijetkih u okviru „Krajinaturista“ čija je iskorištenost kapaciteta iznad 66 odsto. Ostvareno je blizu 17 hiljada noćenja, jedan odsto više nego u prvih šest mjeseci prošle godine, ali je zato ostvaren porast noćenja stranaca čak za 64 odsto.

F.K.

BOSANSKI PETROVAC: 113. TRADICIONALNA TURISTIČKA—SPORTSKA MANIFESTACIJA

KONJSKE TRKE NA MEDENOM POLJU

BOSANSKI PETROVAC, 25. avgusta - Danas su na Medenom polju održane 113. konjske trke. Kako nas je izvjestio predsjednik Dobrovoljnog vatrogasnog društva iz Bosanskog Petrovca Drago Mrda, za devet konjskih trka prijavljeno je 30 grla iz konjičkih klubova „Zagreb“ iz Zagreba, „Krajišnik“ iz Velike Kladuše „Krajina“ iz Cazina, „Sana“ iz Sanskeg Mosta, „Sinj“ iz Sinja, „Semberija“ iz Bjeljine, „Zagreb“ iz Kajzerice.

Pored trka, na Medenom polju organizovan je i kulturno-sportski program.

M.P.

PRIJEDOR: „CELPAKOVA“ SVESKA NA TURSOM TRŽIŠTU

MANJE ZALIHE

PRIJEDOR, 25. avgusta - U želji da se poboljša izvozni bilans dva „Celpakova“ OOJR-a „Prerada papira“ i „Konfekcija papira“ povukli su pravi potez. Za koji dan izvešće na tursko tržište 40 tona kvalitetnih školskih sveski u vrijednosti od oko 10 miliona dinara. Iako izvozna količina i vrijednost sveski nije velika, za početak im je to dobro kad se zna da ih ima mnogo u ovdšnjim skladištima.

Vrijedi, pomenuti da je za prvih sedam mjeseci ove godine „Celpak“ izveo 7.210 tona papira 198,6 tona papirnih preradevina u vrijednosti od oko 823 miliona dinara.

L.R.

BOSANSKA KRUPA

NIZAK VODOSTAJ UNE

BOSANSKA KRUPA, 25. avgusta - Ni najstariji Krupljani ne pamte da je Una imala nizak vodostaj kao ovih vrelim avgustovskih dana tako da se jednostavno može pregaziti. Nizak vodostaj ugrožava riblji fond, a u podgrmečkim selima i uzvodno uz Unu mnogi izvori su presušili što ugrožava snabdijevanje stanovništva pitkom vodom.

B.V.

U CENTRU ZA OBRAZOVANJE RADNIKA U LJUBIJI

KADROVI „DOMAĆE PAMETI“

LJUBIJA, 25. avgusta - Blizu 450 doskorašnjih nezaposlenih srednjokoškolaca u Prijedoru, pretežno rudarskih, geoloških, upravnih, ekonomskih i drugih tehničara, uskoro će dobiti radne knjižice. Oni sada u Centru za obrazovanje radnika u Ljubiji stiču nova znanja i zvanja, a zatim će se naći na kopovima „Omarske“ u Fabrici prirodnih željeznih oksida u Tomašić i ostalim pogonima Rudnika Ljubija, gdje će raditi kao rudarski nadzornici, laboranti, mineri i uzorkovači rude.

Na ovaj način rudari su „skratili“ spisak nezaposlenih srednjokoškolaca u Prijedoru.

Z.L.D.

U MEDUVODU KOD BOSANSKE DUBICE

SUSRET ŽENA

MEDUVODE, 25. avgusta - Predstavnice sekcija MK SSRN za pitanje društvenog položaja žena iz Trna u opštini Laktaši i Meduvoda u bosanskoj opštini iz Meduvoda, one su se danas u Meduvodu. One su posjetile spomenik prvim partizanskim pilotima Franju Kluzu i Rudiju Čajevcu u Meduvodu, zatim partizansko groblje na Agincima, spomen-česmu narodnog heroja Draga Miljatovića Svarca, te spomen-područje Jasenovac.

Ovo je bila uzvratna posjeta, pošto su žene iz Meduvoda u maju boravile u Trnu. Dogovoreno je da se ovakva saradnja nastavi, te da se obave odgovarajuće pripreme za potpisivanje povelje o bratimljenju između dviju sekcija.

S.A.

PILIČI LETE U GUBITKE

- Na svakom kilogramu piletine „Živinoprodukt“ gubi oko 70 dinara, tako da će gubitak od 233 miliona 787 dinara, zabilježen na polugodištu, do kraja godine biti i veći

Srbački „Živinoprodukt“ nikako da uhvati korak i koliko-toliko stane na zdrave i stabilne noge. Posljednjih nekoliko mjeseci u okviru kolektiva došlo je do prestrorjavanja, počelo je korištenje brojnih unutrašnjih rezervi, a radi uspješnog oporavka, društvena zajednica je „dozirala“ 329 miliona 910 hiljada dinara na ime pokriva investicionih prekoracjenja, izmirenja dospjelih obaveza i trajnih obrtnih sredstava. Počelo je dobro i sve je „mirisalo“ na zaustavljanje rasta gubitaka, a onda su nekako neočekivano došli poražavajući rezultati šestomjesečnog poslovanja. Gubitak za 6 mjeseci iznosio je ravno 233 miliona 787 hiljada 564 dinara. Znalo se da će rezultat biti negativan i u to niko nije sumnjao, međutim, izgleda da je visina gubitka iznenadila i dobre poznavaoce prilika u ovom kolektivu.

O uzrocima gubitaka u „Živinoproduktu“ dosta se zna - osnovni je što troškovi proizvodnje sve više „bježe“ i sve brže odmiču cijenama piletine spremjene za trpezu. I danas na svakom kilogramu piletine „Živinoprodukt“ „proizvede“ oko 70 dinara gubitka pakad se zna da se u Klaočnici svakodnevno zakolje i doradi između 12 i 16 hiljada pilića, može se izračunati koliko ovaj kolektiv ubilježi gubitak svakog dana. Cinjenice su takve i izgleda da kolektiv na njih gotovo i ne može da utiče. U obimnom materijalu o uzrocima gubitaka i programu mjera za njihovo otklanjanje, koji je ovih vrelih avgustovskih dana na dnevnom redu samoupravnih organa i društveno-političkih organizacija „Živinoprodukta“, ističe se da su radnici, najsvjetlija tačka u nizu prisutnih problema i da postuju za kratko vrijeme visoke radne rezultate, što se vidi iz postignutog fizičkog obima proizvodnje i povoljnih ocjena o kvalitetu pilećeg mesa koje stižu sa domaćeg i inostranog tržišta. Zaključak je da zaposleni u Radnoj organizaciji daju koliko mogu - ostalo što utiče na rast gubitaka je izvan kapija kolektiva.

Sa plasmanom pilećeg mesa nema problema - zalihе skoro i ne postoje. Piletina iz srbačke Klaočnice ide i preko granice i obnavlja se izvozni poslovi. Ima međutim jedna činjenica i jedan

podatak koji čudi kada je riječ o prodaji pilećeg mesa. U pomenutom materijalu o tome se kaže ovako: „Zabrinjava i čudi činjenica da je grad Banjaluka bio čak suinvestitor za Izgradnju Klaočnice u Srpcu da bi riješio kvalitetnije snabdijevanje građana, a da veći dio maloprodaje iz AIPK u Banjaluci neće da prodaje naše pileće meso“. Zašto to i zbog čega Banjaluka neće srbačku piletinu? Bez sumnje bilo bi dobro da na ovo odgovore oni koji brinu o snabdijevanju - da odgovore prije svega građanima Banjaluke, svojim potrošačima.

Neiskorištenost kapaciteta domaćinstva, a i sada u određenoj mjeri, bila je jedno od žarišta gubitaka. Nova garnitura u „Živinoproduktu“ pokušava i tome doskočiti, pa sada Klaočnica obavlja takozvano uslužno klanje pilića za proizvođače sa područja Gračanice. Čine se napor i radi sređivanja odnosa sa kooperantima, gdje se osjeća potreba za više reda. Primjera radi, takozvana konverzija hrane od 2,56 kilograma po kilogramu prirasta, koja je priznavana kooperantima, tvrdi se, najviša je u Jugoslaviji. Kako je nemoguće da srbački pilići imaju najbolji apetit u cijeloj zemlji, konverzija je svedena na 2,40 kilograma hrane. Trebalo je za to dosta ubjeđivanja i sastanaka, a u pomoć je pozvana i nauka, pa su stručnjaci i eksperti morali dokazivati da toliko hrane pilići tokom tova fiziološki ne mogu „podnijeti“. Znači to automatski manji trošak za „Živinoprodukt“, ali i manju (neopravdanu) zaradu za kooperante.

Priča o „Živinoproduktu“, njegovoj sadašnjosti i budućnosti, je mnogo duža nego što može da stane u jedan novinski tekst. Nekako redovno ona se završava pitanjem: „da li nam je to trebalo“, nije li Klaočnica, ipak, investicioni promašaj. Poznavaoce prilika u ovoj oblasti tvrde da nije i dokazuju to činjenicom da čitav ovaj kraj raspolaze skoro optimalnim uslovima za ovakvu proizvodnju. A što su „Živinoprodukt“ i njegova Klaočnica trenutno ovakvi kakvi jesu, uzrokuje valja tražiti u čitavom lancu agroindustrijske proizvodnje u kome „Živinoprodukt“ - bar za sada čini jednu od najtanjih karika.

Zarko Šarić

BANJA NA JESEN

- I pored toga što konstrukcija finansiranja nije zaokružena zbog naknadnih troškova, investitori vjeruju da će Banjsko-turistički centar Mlječanica prve goste primiti krajem ove godine - Kada ovaj objekt počne rad u njemu će se, prema riječima dr Save Zrnica, uspješno liječiti reumatska oboljenja, bolesti disajnih organa i bronhijalna oboljenja, te oboljenja probavnog trakta (žuč, želudac, crijeva...)

Ima još dosta posla

Banja Mlječanica, smještena u neposrednoj blizini Bosanske Dubice, bi prema procjenama investitora već krajem ove godine trebala primiti prve goste. Hoće li tako i biti, za sada je neizvjesno. Razlog su pare, kojih zbog naknadnih poskupljenja još uvijek nedostaje da se zaokruži konstrukcija finansiranja.

U Radnoj organizaciji Banjsko-turistički centar Mlječanica su optimisti i vjeruju da će se pare, ipak, uskoro pronaći. Ako se to i obistini, onda će dubički turistički radnici dobiti još jednu uzdanicu, a bolesnici šansu da u ovoj banji izliječe mnogobrojne bolesti.

- Zavlasno od bolesti) voda u ovoj banji će se moći koristiti na više na-

čina: u vidu kupki, za liječenje reumatskih oboljenja, udisanjem, za liječenje disajnih organa, astme, grla i drugih bronhijalnih oboljenja. Plijevanjem ove vode mislim da ćemo uspješno liječiti sve bolesnike koji imaju smetnje probavnog trakta (žuč, želudac, crijeva, priča dr Savo Zrnić, direktor Radne organizacije Banjsko-turistički centa Mlječanica.

Nedaleko od izvora ove ljekovite vode, iz koga svake sekunde istekne 28 litara, sagrađen je veliki objekt na 3800 kvadratnih metara korisnog prostora. Međutim, ostalo je još mnogo posla. Valjaju se

završiti svi zanatsko-montažerski radovi i izgraditi kompletna infrastruktura, uključujući i asfaltni put, pa da objekt bude potpuno spreman.

Kada se sve to završi, posjetioci Banjsko-turističkog centra Mlječanica će stajati na raspolaganju objekti sa 100 ležaja, kabineta za suhu i mokru terapiju, ordinacija i drugim neophodnim prostorijama za dijagnostiku i liječenje. Biće tu i restoran sa 100 sjedišta, kuhinja i drugi ugostiteljski sadržaji.

V. DUBOČANIN

KOMENTARIŠEMO

U RALJAMA GUBITAKA

To je već znak za uzbuđu: 32 OOUR-a i radne zajednice na području prijedorskog regiona iskazale su u prvom polugodištu gubitak od preko dvije milijarde dinara, što je 154 odsto više nego lani. Međutim, daleko je veći broj OOUR-a - koji su poslovali na granici rentabilnosti, pa je malo vjerovatno da će u „drugom poluvremenu“ napraviti korak dalje od „pozitivne nule“.

„Barjaktari“ nestalnog poslovanja su „Celpak“, Elektrokramički kombint i Sečerana u Drakseniću, koji su, ujedno, i najveći dobitnici. Samo „Celpak“ i Sečerana duguju prijedorskoj Osnovnoj banci 2,7 milijardi dinara! To su, istini za ovu, dospjele obaveze, jer su ukupne mnogo veće. Pleća ovih i drugih kolektiva znatno su opteretili velike zalihе gotovih proizvoda, nedostatak obrtnih sredstava, sirovina, rezervnih dijelova...

U ovom periodu jd 6.500 radnika u Prijedoru, Bosanskoj Dubici, Sanskom Mostu i Bosanskom Novom primalo umanjene, ili zagarantovane lične dohotke, tako da većina jedva sastavlja kraj sa krajem. Ako se svemu tome doda da je u toku jula pogoršana „krvnasilika“ privrede ove četiri opštine, onda nije teško pogoditi kuda ide „ovaj brod“.

Najgore je u svemu tome što najveći dužnici u gubitku i dalje uporno „jurišaju“ na banku i traže nove, čak povoljnije (beskamatne) kredite za prevaziženje teškoća i izlazak na put finansijske konsolidacije, umjesto da to čine boljom organizacijom posla, većim radom i štednjom i na riječima i na pisanim papiru. Tim prije što udruženi rad ovog dijela Potkozarja i Podgrmeča duguje ovdješnjoj Banci šest milijardi dinara, od čega samo prijedorski radni kolektivi 4,3 milijarde!

To je Banku dovelo u težak položaj, što potvrđuje i podatak da je u prvoj polovini godine poslotala sa gubitkom od 393 miliona i 379 hiljada dinara. Njeni sefovi su gotovo prazni, pa je sada primorana da svoju neekvidnost ublažava kratkoročnim pozajmicama od drugih banaka. Uvažavajući sve nevolje i potrebe udruženog rada ovog regiona, bankari su, ipak, odlučili da uskrate dalju pomoć „nezdramim“ kolektivima, a njih, po svemu sudeći, nije malo.

Kad se sve sabere i odzme, nameće se neizbježan zaključak: krajine je vrijeme darukodstva, naročito u najvećim „gutačima“ para i dugogodišnjim proizvođačima gubitaka, položaje radnice radnicima i ustupe mjesta sposobnijim ljudima. Jer, brojne činjenice govore da ima dosta nesposobnih rukovodilaca, koji su, prije svega, „profesionalne pričaonice“, frazeri i karijeristi!

ZI ĐURIĆ

GRAĐEVINARI „VRBASA“ IZ LAKTAŠA SU SE SPECIJALIZIRALI ZA SKRAĆIVANJE ROKOVA

Zna se dogoditi da kolega i ja ne isključujemo pumpu za beton po trideset sati. Dok jedan malo zatvori oči, drugi je tu, uz mašinu, i tako redom. Ne može se drugačije sustići posao, kaže Nedjeljko Rogić, visokokvalifikovani rukovodilac pumpe za beton.

Eto, u tome je bar dio recepture Građevinske radne organizacije „Vrbasa“ iz Laktaša u sustizanju i prestizanju građevinskih rokova. Dok se od većine drugih građevinara čuju jadikovke da se ne može štiti, dok većina ispred sebe i javnosti istura štiti objektnih teškoća, dok se nerad prikriva svim i svačim, u „Vrbasu“ nastoje da budu što poslovniji, kvalitetniji i brži.

RADNE SUBOTE I NEDJELJE

Na gradilištu vojnog stambenog fonda „Centar II“ u Banjaluci pred poslovodnom Obradom Bocićem izrečavan plan. Danima se prevrće, gleda, motri. Treba da sve bude pod konac i to u rekordnom, „Vrbasovom“ roku.

Obrad govori kratko:

- Lamela četiri treba da bude završena krajem januara, biće za novu godinu. „Petica“, bi trebala krajem marta, završena za Novu godinu. „Šestica“ je rok kraj jula, završićemo je krajem maja.

Kako, pitamo.

Branko Štula, tehnički rukovodilac, inače diplomirani inženjer građevinarstva, kaže:

„Rekao bi se da „Vrbasa“ i postavlja rokove da bi se snjima utrkivao i postizao što bolje rezultate - Predstoji povećanje ličnih dohodaka - Neimari za svaku pohvalu

- Pa, jednostavno je to sve. Ovdje se, kad se prihvati posla, ne dangubi. Donedavno smo radili u dvije smjene. Kad se treba neki posao završiti, radi se dok se vidi. A fasaad, zar ne, ništa ne smeta da se postavlja subotom i nedjeljom.

Stambene zgrade za borbe u banjalučkom naselju Borik (dva puta po 13 stanova) takođe neće sačekati ono što je u papirima zapisano. Biće useljene mjesec i po dana prije roka. U Statini se gradi rezervoar za avdu kapaciteta dvije hiljade kubika. Prva faza koštala je 36 miliona dinara, a završena je u rekordnom roku za 45 dana. Za izgradnju druge je namijenjeno 28 miliona dinara i predviđen rok od 30 dana. Ima se šta vidjeti i u centru Statine, gdje „Vrbasa“ gradi poslovno stambenu zgradu „Slateksa“. Kada vidite kako se Milan Perduv i Boro Kekerović, koji stoje na čelu „Slateksa“ odnosno „Vrbasa“,

lako, u hodu, žureći gradilištem, dogovore u poslu, odgovoreta vam se zagonetka dobre saradnje ova dva kolektiva koje kraji mnogo zajedničkih dobrih osobina.

Riječ je o stambeno-poslovnoj zgradi u kojoj će biti 13 stanova i devet lokala. Rok je tri i po mjeseca, a prihvatili smo ga, lako je zaista stegnuto, zbog naših kvalitetnih poslovnih odnosa sa radnim ljudima „Slateksa“, koji 28. septembra slave dan svog kolektiva. Vrijednost radova je 150 miliona dinara, a u toj zgradi će darade prodavnica, posteljaćarnica, mesnica... , kaže Kekerović.

BRZ POSLOVNI TOK

„Vrbasa“ iz Laktaša ima zaista brz poslovni tok. Istina, dese se i matice, primjer radi kod ugovaranja poslova, kada se više čuje politička nego struka, ali laktaški građevinari su se već na brojne objekte potpisali kvalitetom i preciznošću. Za tim pouzdanim tragom dolaze i novi investitori.

- Premija za više od četiri mjeseca skraćen rok na upravnoj zgradi „Kosmosa“ bila je 4,6 miliona dinara. Slijedi ušteda dana na BLIK-ovom pogonu u Skender-Vakutu, pošte u Meljanu. Počinju radovi na sanaciji Zvoda „dr Miloslav Zotović“ u Delibašnom setu, sa „Krajinom“ čemo da radimo na hotelu „Palas“ i TAS-u. U planovima je stambeno-poslovna zgrada u Laktašima. Tako bi naši

kapaciteti bili zaposleni do kraja godine, govori Kekerović.

Da ne bude zabune. Istina je da uz Elektrotehnički fakultet u Banjaluci stoji tablica „Vrbasa“, ali radovi ne stoje zbog građevinarstva. Nedostaju sredstva.

Istina je i to da u Okružnom sudu u Banjaluci nisu vjerovali da će se sanacija završiti za godinu dana, ali je živastina i to dasulaktaški građevinari kod ugovaranja posla u istoj situaciji kao i drugi, daradnici ovdje - imaju istu bolji lični dohodak, a ipak se više radi. Otkuda motiv?

- Nas je osam stotina. Dostigli smo visok stepen mehanizacije. Mi smo se davno okrenuli zaokruživanju tehnologije, posebno kod, da je riječ o betonu. Tu smo učinili sve, od pripreme do ugradnje betona. Kancelarije rukovodilaca se, kad rokovi pristignu, sele na gradilište. Međutim, u toku narednog mjeseca provešćemo samoupravnu proceduru za povećavanje ličnih dohodaka, govori Kekerović.

Velika je nevolja građevinarima „Vrbasa“ i ukalkulisana cijena kvadrantnog metra parketa od 1500 dinara a njih danas košta 2.500 dinara. Međutim, njihovom još brže i sigurnije toku smetaju mnogo više nesređeni odnosi u kojima se nedovoljno poštuje kvalitet, stručnost i radinost. Da je tako, „Vrbasa“ bi imao još sigurniji tok.

A. KASIPOVIĆ

BOSANSKI PETROVAC: OTKRIVENA VELIKA PLJAČKA DRUŠTVENE IMOVINE

KRALI SVE PO REDU

● Iz „Bosnapiasta“ i „Noviteta“ tokom višemesečne pljačke, ukradena roba u vrijednosti od oko tri miliona dinara

BOSANSKI PETROVAC, 25. avgusta - Komitet za ONO IDSZ u bosansko-petrovačkoj Radnoj organizaciji „Bosnapiast“ za bilježio je ovih dana veliki uspjeh kada je u saradnji sa OSUP-om otkrivena višemesečna pljačka društvene imovine iz ovog kolektiva. U rezultatu zajedničke odlučne akcije najbolje govori podatak da je otkriveno pravo „skladište ukradene robe“ u kojem su organi bezbjednosti pronašli aparate za varjenje, flaše za kiseonik i plin, radio i stereo-uređaje, bušilice, brusilice, fleksilice, kompletni alati (gedore), aluminijske legure, bakar, mesing, brenzu. Lopovi su iz „Bosnapiasta“ u svoje „skladište“ nosili čak i metalne stepenice, proizvod ove radne organizacije.

Kradljivci su mnogo „uspjeha“ imali u komšuluku, u OOUR-u „Novitet“ iz čijih su pogona preko ograde odnosili polugotove gotove proizvode petrovačkih tekstilaca. Platino iz „Noviteta“ je brzo nazlazio kupce u Sanskom Mostu.

Opštinski Sekretarijat unutrašnjih poslova u Bosanskom Petrovcu u interesu dalje istrage još nije saopštio imena osuđenih za pljačku društvene imovine, čija se vrijednost, po onom što je dosad poznato, procjenjuje na oko tri miliona dinara.

M. PETROVIĆ

ZLOČIN U KLIČIČIMA KOD CAZINA

UBIJEN TAKSISTA

CAZIN, 25. avgusta - Prekinoć, u selu Kličićima, nedaleko od Cazina poginuo je taksista Irfan Omanović (25) iz cazinskog sela Gnjilovac. Njega je udarcem drvenim predmetom u glavu ubio Risto Jaskovac iz Zvornika. Prije toga ubica i ubijeni su se svadali oko naplate za vožnju taksijem. Istraga je u toku.

D.M.

SAOBRAČAJNA NESREĆA NA PUTU MARTIN BROD - SRB

„Fićom“ u Krku

● Život izgubio Danko Jeremić (18) iz Bihaća

BIHAĆ, 25. avgusta - Na makadamskom putu Martinbrod - Srb, kod željezničke stanice Una, pretposle noći oko dva sata dogodila se teška saobraćajna nesreća u kojoj je poginuo Danko Jeremić (18) iz Bihaća. Do nesreće je došlo u trenutku kada se putničko vozilo „Zastava 750“ tilovodrske registracije (TD 27-60), kojim je upravljao Danko Jeremić, prevrnulo i palo u rijeku Krku. Vozач je ispao iz automobila, koji ga je pritisnuo u plikaču, pa je tako ovaj mlađi Bišćanin inače član Kajakaškog kluba „Una“ smrtno nastradao.

Pored vozača u „fiću“ su se nalazili i Violeta Radenović (17) iz Bosanskih Osrataka i Radoslav Medić (20) iz Martinbroda, koji su prošli bez ikakvih ozljeda. Utvrđeno je da je Danko Jeremić kritičnog trenutka upravljao „fićom“ bez vozačke dozvole i položenog vozačkog ispita, a vozilo je uzeo bez pristanka njegovog vlasnika Milana Rodića iz Martinbroda.

D.M.

OTKRIĆE BRITANSKOG LISTA „SANDI TAJMS“

Zakazali avio-inženjeri

● Tragedija na mančesterskom aerodromu mogla se izbjeći

MANČESTER, 25. avgusta - Tragedija na mančesterskom aerodromu, gdje su nastradala 54 putnika u izgorjelom „boingu - 737“ možda je mogla da se spriječi da su inženjeri pravovremeno otkrili prirodu kvara motora koji je izazvao udes.

Kako javlja UPI, pozivajući se na pisanje britanskog lista

„Sandej tajms“ na istom avionu je u noći uoči udesa singalizirano postojanje „misterioznog kvara“. To se dogodilo za vrijeme leta tog aviona „Britiš erturs“ iz Atine u Mančester.

Šestorica avio-inženjera je čitave noći kontrolisala jedan od motora „boinga - 737“ i dala ujutro „zeleno svjetlo“ za njegovu ispravnost.

Međutim, tvrdi se, kvar na upravo tom motoru izazvao je katastrofu na mančesterskom aerodromu.

Ista agencija javlja da je ovaj udes pokazao i to da vatrogasci nisu imali dovoljno pjene da ugase avion tako da su morali da se late ručnih vatrogasnih aparata.

U NORVEŠKOJ

POGINULI U RUŠENJU AVIONA

OSLO, 25. avgusta (Rojter) - Tri lica su izgubila život, a četvrtoro nestalo kada se laki avion tipa „cesna“ srušio na jugu Norveške.

Kako je danas saopštila norveška policija, nisu još utvrdjena državljanstva poginulih osoba u toj nesreći koja se dogodila prošle noći.

Avion „cesna“ letio je iz Danske i trebalo je da sleti na aerodrom u Oslu, ali se srušio kod Sevelvika.

Nisu saopšteni uzroci nesreće.

GANDI O ODGOVORNIMA ZA UBISTVO LONGOVALA

UMIJEŠANI EKSTREMNI SIKI

NJU DELHI, 25. avgusta (AP) - Indijski premijer Radživ Gandi izjavio je da pretpostavlja da su ekstremisti iz redova Sika u inostranstvu umiješani u nedavno ubistvo vode indijskih Sika i potpisnikasporazuma o pomirenju u Pendžabu Harčanda Singa Longovala.

U intervjuu kubanskoj agenciji Prensa latina objavljenoj danas u indijskoj štampi, Radživ Gandi je rekao da ti ekstremisti nisu neposredno odgovorni za ubistvo Longovala, ali da su umiješani u atentat.

Predsjednik indijske vlade izjavio je takođe da nije uvjeren da vlade zemalja u kojima djeluje ekstremisti iz redova Sika preduzimaju odgovarajuće mjere da suzbiju njihove terorističke akcije.

AVION PAO NA STAMBENU ČETVRT U KINŠASI

ŠESTORO MRTVIH

KINŠASA, 25. avgusta - Šest osoba je poginulo kada se juče po podne jedan mali avion srušio na stambenu četvrt u Kinšasi.

Kako javlja Frans pres, pozivajući se na agenciju Azap od ukupno petoro putnika u avionu samo dvoje, jedna Švajcarac i jedan Italijan, preživjelo je nesreću. Avion koji je pao na krov jedne kuće, zapalio se i požaru, je poginulo još dvoje djece i jedna žena koji su se nalazili u kući.

ZRTVE TAJFUNA NA JUGU KINE

POGINULO 22 LJUDI

HONG KONG, 25. avgusta - Dvadeset i dva lica izgubila su život, a više od 200 je povrijeđeno kada je tajfun Nelson protutnjao kroz kinesku južnu provinciju Fudžijan.

Kako javlja Rojter pozivajući se na današnje pisanje honkonške štampice, tajfun Nelson koji je proharao u petak kroz provinciju Fudžijan najviše je pogodio grad Fuzhou.

U velikim poplavama oštećeno je više od 6 hiljada kuća, pokidane su telefonske linije i uništeni usjevi na poljima. Oko 2 hiljade putnika ostalo je u Fudžijanu jer su provincijski aerodromi bili zatvoreni.

PRAŠAK ILI PRAŠINA?

● Odgovor Moskve: prljava i glupa provokacija ● Da li će i zbog „bijelog praška“ američke diplomate dobiti povišicu? ● Koliko je američkih špijuna otkriveno u Moskvi?

Moskvi. On je bio uhvaćen u trenutku kada je, iz svojeg automobila izbacio tašnu sa špijunskim materijalom jednom agentu, koji je čekao na ugovorenom mjestu.

„Na licu mjesta“ uhapšena je, takođe, i izvjerna Marta Peterson koja je obavljala konzularnu dužnost u američkoj ambasadi, a bila je - piše sovjetska štampa - obavještajac CIA.

Treći sekretar ambasade Piter Bogatir „raskrinkan“ je u pokušaju da vrbuje sovjetskog građanina a „diplomati“ - u stvari obavještajci - Ričard Osobrn, Luis Tomas, Lon Augustenborg, Ričard Miler i Pol Stombauh - protjerani su iz SSSR. Ovdasnji listovi pišu da su „razobličeni zbog špijunske aktivnosti“ i Džon Makmahen, Piter Semler, Džozef Mekdonald, Aleks Griščuk.

STEJT DEPARTMENT O „ŠPIJUNSKOM PRAŠKU“

VAŠINGTON, 25. avgusta - Stejt Department je saopštio da preduzima mjere čiji je cilj da se poboljša bezbjednost u američkoj ambasadi u Moskvi nakon vlastitih tvrdnji o tome da su američki diplomati u Sovjetskom Savezu navodno bili izloženi djelovanju za zdravlje opasnog „špijunskog praška“ kako bi se lakše kontrolisalo njihovo kretanje.

Zvanični predstavnik Stejt departmenta, prenosi Rojter, izjavio je da su već preduzete razne mjere bezbjednosti dok će druge tek uslijediti. Isti predstavnik nije komentarisao današnje pisanje „Vašington posta“ o tome da SAD namjeravaju da smanje broj sovjetskih građana koji su zaposleni u američkoj ambasadi u Moskvi.

List tvrdi da je u toj ambasadi zaposleno oko 200 sovjetskih građana i da Stejt department smjera da zatraži od Kongresa 18 miliona dolara koji bi omogućili da se sovjetski zamijene američkim radnicima.

Sovjetski Savez posjeduje Rojter, kategorički je demantovao optužbe o tobožnjim upotrebi „špijunskog praška“ uzvratajući optužbom da SAD pribjegavaju propagandnoj kampanji u nastojanju da miniraju novembarski susret između američkog predsjednika Regana i sovjetskog partijskog lidera Gorbačova.

„Recimo otvoreno - komentariše ovu listu „Izvjestija“ - u teškom se položaju našo diplomatsko predstavnništvo kojem je naredeno ne samo da potpiruje kvetličnu kampanju, već i da „puderise prljave mahinacije CIA“.

„Slučaj prašak“ je nov, ali je sve ostalo staro i već viđeno u odnosima dvije superstile.

Aleksandar NAKIĆ

POSTILJE SPUŠTANJA VOJNOG AVIONA JUŽNO OD SEULA

KINESKI PILOT ZATRAŽIO AZIL

SEUL, 25. avgusta - Hsiao Tjen-lun, pilot kineskog vojnog aviona koji se juče spustio južno od Seula, zatražio je danas politički azil od južnokorejskih vlasti i izrazio želju da idena u Tajvan. Drugi član posade - radio-operator izjavio je da želi da se vrati u Kinu, javljajući zapadne novinske agencije, pozivajući se na izjave predstavnika južnokorejskog ministarstva odbrane i na diplomatske izvore.

Kineski vojni avion spustio se juče zbog nedostatka goriva na pirinčano polje, u blizini grada Iri oko 170 kilometara južno od Seula, mada nema objašnjenja za njegov ulazak u vazdušni prostor Južne Koreje. Tom prilikom poginuo je navigator Sun Vucun i jedan seljak koji se nalazio u blizini. Pilot je povrijeđen i nalazi se u bolnici u gradu Iri.

POBOLJŠAVA LI SE STUDENTSKI STANDARD?

NE POŠTUJU DOGOVOR

Razlike u zaštiti sve boljeg studentskog standarda po republikama i pokrajinama su prevelike i najčešće neopravdane

BEOGRAD, 25. avgusta (Tanjug) - Studente ove jeseni u većini univerzitetskih centara Jugoslavije očekuje više dobrih vijesti. U većini republika i pokrajina najavljeno je povećanje kredita i stipendija, a i udžbenici su uglavnom pripremljeni. Cijene ishrane i smještaja u domovima u Makedoniji i Vojvodini neće biti povećane, a u Beogradu tvrde da će praktično za sve brucioše u domovima biti dovoljno mjesta.

Sve to, svakako, svjedoči o velikim naporima koji se u svim dijelovima zemlje ulažu u zaštitu studentskog standarda, i pored ekonomskih teškoća sa kojima se društvo u cjelini suočava. Te pojedinačne pogodnosti, međutim, ne odklanjaju najbolju tačku u svim razgovorima o ovoj temi: razlike u zaštiti studentskog standarda, koje su po republikama i pokrajinama prevelike i najčešće neopravdane. One, kako je već mnogo puta konstatovano u raznim forumima, Federacije, nisu uzrokovane samo materijalnim razlozima, već prvenstveno time što se društveni dogovor o ujednačavanju kriterijuma u ovoj oblasti sporo ili gotovo uopšte ne ostvaruje.

Ni danas, više od dvije godine poslije potpisivanja dogovora, vijesti koje pristižu iz republika i pokrajina ne pružaju mnogo osnovna namjerna da bi se ove jeseni u tom smislu nešto mnogo bitnije izmijenilo. Istina, prije otprilike mjesec dana Izvršni vijeća Skupštine Srbije uputilo je apelivnim republikama i pokrajinama da preduzmu hitne mjere kako bi se već u septembru dogovor počeo primjenjivati. Odgovori, međutim, još nestižu, a time i dalje ostaje otvoren najveći problem - neusklađenost studentskih kredita. Tako su sada sve oči uprte u republička i pokrajinska izvršna vijeća, jer je zapravo riječ o rješavanju jednog od najakutnijih zadataka u zaštiti studentskog standarda - da se svakom mladom čovjeku omogućiti da se pod jednakim uslovima školuje u bilo kom dijelu zemlje. Dok se dogovor ne počne primjenjivati, to će ići veoma teško. Svako će biti prinuđen da iznalazi sopstvena rješenja, a razlike u standardu studenata time mogu samo da se povećavaju.

U Bosni i Hercegovini najviše se pažnje posvećuje poboljšanju uslova za smještaj studenata u domove. U toku je adaptacija i uređenje objekata, ali u domovima neće biti mjesta za sve. U Sarajevu je zato u okviru studentskog centra organizovana agencija za obezbjeđenje privatnog smještaja za studente. Ova praksa, uvedena prošle godine, dala je prve rezultate.

SVE MANJE PIVOPIJA

CIJENA „GASI“ ŽEĐ

Od januara do početka avgusta 29 jugoslovenskih pivara isporučilo tržištu 6,1 miliona hektolitara piva, što je za oko sedam procenata manje nego u istom lanskom periodu

BEOGRAD, 25. avgusta (Tanjug) - Ljetnevrućeni nisu natjerali Jugoslovene da piju više hladnog piva. Od januara do početka avgusta 23 naših pivara isporučilo je do-

maćem tržištu oko 6,1 miliona hektolitara ovog napitka ili za oko sedam odsto manje nego u isto vrijeme lani. Prodaja piva stalno se smanjuje, a u Poslovnoj zajednici

ZAVRŠEN SAJAM ŠLJIVA U GRADAČCU

„Požegača“ bez konkurencije

Zbog cijene od 35 dinara, koliko se trenutno nudi, iotako mali ovogodišnji rod šljive otići će uglavnom u privatne kazane, a društvene fabrike će ostati potpuno nezaposlene

GRADAČAC, 25. avgusta (Tanjug) - Nakon pet dana danas je završen Međunarodni sajam šljive u Gradačcu. I po broju učesnika, 270 domaćih i 36 inostranih, i po bogatstvu izložbe i drugih sadržaja, ovogodišnji, 17. sajam šljiva bio je do sada najbolje organizovana manifestacija.

Okupilo se dosta naučnika i stručnjaka iz oblasti voćarstva, a posebno našeg šljivarstva, koji su iznijeli svoja mišljenja o stanju u našem šljivarstvu i kako ga razvijati do 2000 godine. Najviše riječi je bilo o zaštiti sadašnjih voćnjaka od bolesti „sarke“ i vraćanju povjerenja šljivi „požegači“, koja u našim uslovima nema konkurenciju. Drugo važno pitanje je bilo oko intenziviranja proizvodnje šljive. Stručnjaci kažu da se na mnogo manjim površinama i voćnjacima može dobiti i veći rod od sadašnjeg. Sadašnji proizvod

rod od deset kilograma šljive po stablu je odraz lošeg rasta u šljivcima, odnosno nikakvih ulaganja u njih.

Posebno zanimljiv je bio susret uzdruženih poljoprivrednih proizvođača, voćara, iz Srbije i Bosne i Hercegovine, koji su došli organizovano, sa izlagačima, preradačima, proizvođačima, ambalažom i repromaterijalom i naučnicima. Najviše se govorilo kako dalje razvijati šljivarstvo. Proizvođači traže stabilno-tržište i garantovan otkup, pa proizvođača neće izostati. Ali, rečeno je, ako se sada nudi otkupna cijena od 35 dinara za kilogram šljive za sušenje i rakiju, onda je sigurno da će i ovako mali rod ove godine (350 do 400 hiljada tona) najviše otići u privatne kazane, u rakiju. Društvene fabrike će ostati potpuno nezaposlene.

industriji piva islada Jugoslavije ističu da je plasman za oko 12 odsto manji nego u ovom razdoblju 1983. godine, kada je popijeno za oko dva miliona hektolitara više.

Početak „špica“ turističke sezone doveo je kod nas veliki broj inostranih pivopija što je, vjerovatno, donekle poboljšalo prodaju. To je doprinijelo da u julu bude isporučeno više od milion i po hektolitara, odnosno za oko dva odsto više nego istog mjeseca prošle godine. Kad odu obažavaco piva iz Njemačke, gdje u prosjeku svaki stanovnik godišnje popije oko 150 litara ove tekućine, zatim Čehoslovačka koji su im tik uz rame, kao i Belgijanci i Danci, plasman će se tražiti kod domaćih pivopija gdje je potrošnja ovog napitka opala sa 60 litara po stanovniku 1982. na 40 prošle godine.

Sadašnja cijena piva i sve „pilič džepovi“, međutim, sigurno će pridonijeti Jugoslovene da se odreknu krigle, u korist nekih važnijih stvari. A zašto je pivo skuplje nego je poznata stvar. Kako se ono tretira kao alkoholično piće, podliježe brojnim porezima i dažbinama. Sadašnja fabrička cijena je oko 27 dinara, ali kada se dodaju svezni porez od 50 odsto, republički od oko četiri i po odsto, i opštinski od 20 do 35 procenata, pivo je više nego dvostruko skuplje.

Neke pivare se trude da slabiju prodaju na domaćem tržištu nadoknade izvozom. Domaći proizvođači piva plasiraju na inostrano tržište oko 200 hiljada hektolitara godišnje, što je svega dva odsto od ukupne proizvodnje. Najveći izvoznici piva su pivare u Ljubljani, Laskom, Apatinu i Nikšiću, a odevadno i beogradski BIP, koji će Irakom isporučiti oko dva i po miliona limenki. Jugoslovensko pivo se može kupiti i u Austriji, Italiji, SAD, Mađarskoj i Bugarskoj.

Opadanjem potrošnje piva smanjuje se i potreba za ječmom i pivarskim sladom, čija proizvodnja, takođe, opada. Dopolčetka avgusta je otkupljeno oko 181 hiljada tona ječma, ali sladare su prestale da ga dalje kupuju jer je potražnja za ovom osnovnom pivskom sirovinom samo u julu smanjena za gotovo 40 odsto. Zbog toga su „pivari“ zatražili dozvolu za izvoz oko 35 hiljada tona viška ječma.

Svi ovi problemi odrazili su se posljednjih godina i na smanjenje kvaliteta piva. Na nedavnoj provjeri kvaliteta 22 vrste piva iz 14 domaćih pivovara, koje je organizovao Zavod za ekonomiku domaćinstva SR Srbije i Centar za potrošača, ocijenjeno je da pije pivo sasvim prosječnog sastava i ukusa. Najbolje ocjene dobilo je pivo iz fabrika u Apatinu, Laskom, Bečeju, Celarevu, Mariboru i Beogradu.

POSJETA TANZANIJSKOG PREDSDJEDNIKA INDIJI

NAJVIŠE POČASTI NJEREREU

NJU DELHI, 25. avgusta (Tanjug) - Predsjednik Republike Tanzanije počeo je danas trodnevnu zvaničnu posjetu Indiji koja mu ukazuje najviše počasti. Njerere ova posjeta najavljen je i kao oproštajna, jer ovaj istaknuti afrički državnik oktobra ove godine odlazi sa predsjedničkog položaja na kome se nalazi od aprila 1964. godine, kada je od Tanganjike i ostrva Zanzibar stvorena Republika Tanzanija.

Po dolasku, Njerere je izjavio da je došao da vodi posljednje razgovore sa liderima Indije, sa kojom Tanzanija ima čvrste prijateljske odnose otkako je postala nezavisna. On je iznio uvjerenje da će to prijateljstvo biti nastavljeno i kad on više ne bude predsjednik.

ŠKOLOVANJE JUGOSLOVENA U INOSTRANSTVU

DOVOLJNO UDŽBENIKA

- U ovoj školskoj godini sa našom djecom u inostranstvu radiće 1140 predavača, što je za 17 više nego dosad

BEOGRAD, 25. avgusta (Tanjug) - Jugoslovenske škole dopunske nastave u inostranstvu spremno dočekuju početak nove školske godine. Očekuje se da će i časove na maternem jeziku slušati više učenika nego dosad.

Škola je u Danskoj, Norveškoj, Švedskoj i nekim pokrajinama SR Njemačke uveliko počela - negdje već 15. avgusta. U ostalim zemljama Zapadne Evrope, dač će sjesti u klupe prvih dana septembra.

Pripreme za ovu školsku godinu počele su još u maju, kad je nastručnim seminarima u Jugoslaviji obavljeno više od 360 nastavnika dopunske nastave. Sa našom djecom u zapadnoevropskim zemljama radiće i 1.140 predavača - 17 više nego dosad.

Prvi put ove godine, na vrijeme je obezbjeđen dovoljan broj udžbenika iz serije „Moja domovina“. U 11 evropskih zemalja i Kuvajtu dosad je upućeno više od 57 hiljada ovih knjiga.

U svim zemljama gdje ima naših radnika postoje i škole dopunske nastave, ali je poahađenje do sada

RAZDOR U VODEĆOJ PARTIJI GRČKE DESNICE

POJAČANE FRAKCIJSKE BORBE

- Poslije ostavke Micotakisa, Nova demokratija će izabrati novog lidera 29. avgusta

ATINA, 25. avgusta - U atinskim političkim krugovima smatra se da je neočekivana ostavka Konstantina Micotakisa sa položaja predsjednika vodeće partije grčke desnice Nove demokratije posljedica „ozbiljnog razdora“ u redovima stranke. Formalno, Micotakis je obrazložio svoju odluku „neslogom rukovodstva oko datuma održavanja partijskog kongresa“.

Kako javlja dopisnik Tanjuga, u dobro obaviještenim krugovima u Atini vjeruje se da su razlozi za ostavku znatno dublji i da su u pitanju pojačane frakcijske borbe koje su posljedica dva uzastopna poraza Nove demokratije na parlamentarnim izborima.

Vodeća opoziciona partija Grčke izabraće novog lidera u četvrtak, 29. avgusta. Micotakis je sinoć izjavio da će se ponovo kandidovati i da bi njegov izbor „demontovao ocjene o slabosti Nove demokratije i predviđanja da će uskoro doći do njenog razjedinjenja“.

KO POMAŽE USTANIKE NA JUGU SUDANA

PITANJE BEZ ODGOVORA

Novi režim normalizovao odnose sa Libijom, a uskoro se očekuje i prvi korak u normalizaciji odnosa sa Etiopijom

KAIRO, 25. avgusta (Tanjug) - Ubijedjeni smo da Libija poštuje obećanje koje nam je dala i da više ne pomaže ustanike na jugu Sudana. Međutim, u ovom trenutku ne znamo da li to čini i Etiopija. To je u Kartumu izjavio predsjednik Privremene sudanske vlade Dafalah, ističući da će uskoro biti objavljena „deklaracija o jugu“, koja će, kako se saznaje, sadržavati ocjenu situacije u tom dijelu Sudana i korake koji će se preduzimati da bi se najzad stiglo do nacionalnog pomirenja.

Sudan je, kao što je i obećao vojni režim u Kartumu, vrlo brzo normalizovao odnose sa Libijom, koji su bili veoma zategnuti u vrijeme bivšeg predsjednika Nimeirija. Saznajemo se da je Kartum odlučio da uskoro pošalje svog ambasadora i u Adis Abebu, što bi trebalo da predstavlja prvi, ali značajan korak u normalizaciji odnosa sa Etiopijom.

Jedan od osnovnih uslova normalizacije jeste dogovor o prekidu pomoći ustanicima na jugu Sudana. Ali, isto bi se moglo reći i za eritrejske ustanike koje, po tvrđenju Adis Abebe, pomaže Sudan.

PREGOVORI U NAJROBIJU

FORMALAN PREKID VATRE

NAJROBI, 25. avgusta (Tanjug) - Najjačnja gerilska grupa u Ugandi, Armija nacionalnog otpora (NRA) Joveri Museveni je pristala na formalni prekid vatre sa vladinim trupama pod uslovom da sutra u Najrobiju počnu mirovni pregovori sa delegacijom Vjnosajveta - kaže se u saopštenju NRA objavljenom danas u kenjskoj prijestonici. Potpredsjednik Vjnosajveta i ministar odbrane Ugande, pukovnik Vilson Toko, potvrdio je da je vlada upoznata sa ovim uslovima i najavio da će sutra u Najrobi na pregovore doputovati četvorčlana delegacija Vrhovnog vjnosajveta kome na čelu stoji general Tito Okello, predsjednik zemlje - javljaju kenjski radio i listovi.

DELEGACIJA JUGOSLAVENSKO-NORVEŠKOG PRIJATELJSTVA - Delegacija jugoslovensko-norveškog prijateljstva, koja se sa potpredsjednikom tog društva Andrijom Karafilipovičem na čelu nalazila u desetodnevnoj posjeti Norveškoj, vratila se u Zagreb. Za vrijeme boravka u toj prijateljskoj zemlji delegacija je učestvovala na partizanskom maršu prijateljstva u pokrajini Eriand u kojoj su pored Norvežana i Jugoslavena sudjelovali i gosti iz više drugih zemalja.

Jugoslavenska delegacija i novinari razgovarali su u Oslu sa vodećim ličnostima Radničke partije Norveške i više značajnih institucija. Takođe su obišli centralno groblje u Oslu gdje se nalazi i najveći spomenik jugoslovenskim Interincima kojeg je 1977. godine otvorio norveški kralj Olaf Peti. Nedavno su taj spomenik bili oštetili neonacisti, ali su ga Norvežani ubrzo sasvim obnovili.

ČKREBIC U ARILJU - U okviru proslave opštinskog praznika i 44-godišnjice prvog oslobođenja Arilja, u radnoj organizaciji za proizvodnju i promet „Jedinstvo“ održana je svečanost. Obilježen je završetak izgradnje hladnjače i postavljen kamen temeljac za fabriku za doradu i pakovanje voća.

Na velikom narodnom zboru u krugu radne organizacije, pred više hiljada radnih ljudi, kooperanata i građana Arilja i okoline, govorio je predsjednik Predsjedništva SR Srbije Dušan Čkrebic. Zboru su prisustvovali i član CK SKJ Petar Stambolić, prvoborac i jedini preživjeli španski borac titovoičkog kraja Obrad Stišović, predstavnik Federacije, republike i regiona Titovo Uže, delegacije bratskih gradova i drugi brojni gosti.

POSJETA MINISTRA ZA ZDRAVSTVO KRALJEVINE TAJLAND - U okviru zvanične posjete Jugoslaviji u Sloveniju je doputovala delegacija zdravstvenih radnika Kraljevine Tajland. Delegacija, koju predvodi ministar za zdravstvo dr Marut Bunag posjetio je fabriku farmaceutskih i hemijskih proizvoda „Lek“ u Ljubljani, Univerziteti klinički centar, Univerziteti ski zavod za rehabilitaciju invalida i fabriku lijekova „Krka“ u Novom Mestu.

VOZ BRATSTVA I JEDINSTVA - U opštinama zapadne Srbije, Sumadije i Pomoravlja u toku su obimne pripreme za doček više od 900 gostiju iz slovenačkih opština koji će, „vozom bratstva i jedinstva“ doputovati 12. oktobra u trodnevnu posjetu Srbiji. Tim povodom na željezničkoj stanici u Topčideru održać se miting prijateljstva dva naroda koje je nastavljeno poslije oslobođenja, a koje je iskavano u danima drugog svjetskog rata kad su njemački fašisti protjerali u Srbiju više od sedam hiljada ljudi žena i djece iz Stajerske i Gorenjske.

OČEKIVANJA ARAPSKOG SVIJETA OD LUANDE

Različita mišljenja — zajednički cilj

- U arapskoj štampi se posljednjih dana sve češće nailazi na mišljenje da bi skup u glavnom gradu Angole mogao da donese izuzetno važne odluke, pri čemu se priželjkuje da ministarska konferencija pokreta nesvrstanih doprinese rješavanju bliskoistočne krize

KAIRO, 25. avgusta - (Tanjug) - Gotovo sve arapske zemlje šaljū u ministarsku konferenciju nesvrstanih u Luandi svoje najjače diplomatske timove, što je tumači kao dokaz više da Arapi pridaju poseban značaj predstojećem okupljanju nesvrstanih u glavnom gradu Angole.

U arapskoj štampi se posljednjih dana nerijetko može naći na mišljenje da bi skup u Luandi mogao da donese izuzetno važne odluke, pri čemu se, razumljivo, priželjkuje da ministarska konferencija ne samo analizira bliskoistočnu krizu, već istovremeno doprinese njenom rješavanju. S tim u vezi se očekuje da će se u Luandi posebno pažnja posvetiti razmatranju palestinskog pitanja koje je bilo i ostalo srž bliskoistočne krize.

Doduše, smatraju upućeni, Arapi ne dolaze u Luandu sa jedinstvenim stavom prema palestinskom pitanju. Znano je da Kairo, Aman i palestinski lider Jaser Arafat priziljkuju podršku nesvrstanih jordansko-palestinskom sporazumu iz Amana. Međutim, Damask, Tripoli i još neke arapske prijestonice imaju sasvim drukčije viđenje amanskih sporazuma.

Upućeni smatraju da je ogromna većina članica pokreta nesvrstanih sklona mišljenju o neophodnosti da se palestinski problem rješava u okviru svjetske organizacije i podržava ideju o održavanju međunarodne konferencije posvećene tom problemu. Ne isključuje se mogućnost da se za vrijeme ministarskog skupa nesvrstanih u Luandi održi novi sastanak osmočlanog komiteta nesvrstanih o palestinskom pitanju.

Desetogodišnja tragedija Libana, gdje je rat odnio preko 100 hiljada ljudskih života i nanio silna materijalna razaranja, svakako će zaokupiti pažnju učesnika skupa u Luandi.

Iransko-irački rat, koji je ušao u petu godinu i dalje izaziva ozbiljnu zabrinutost zbog toga što ne samo

šteti interesima obje nesvrstane zemlje, već istovremeno ugrožava mir i bezbjednost čitavog regiona, ali i jedinstvo i akcionu sposobnost pokreta nesvrstanih.

Među Arapima ne postoji jedinstveno viđenje iransko-iračkog rata, ali se može očekivati da će ministarski skup u Luandi nastojati da ubijedi sukobljene strane - Teheran i Bagdad - u neophodnost da što prije obustave ratna neprijateljstva i potraže miroljubivo rješenje njihovog sukoba.

Utisak je u arapskom svijetu da će njihovi ministri u Luandi, ne prećućući razlike u već pomenutim problemima, nastojati da glavni naglasak stave na zajedničke akcije pokreta nesvrstanih na međunarodnom političkom i ekonomskom planu.

Izraelso agresivno ponašanje i u Libanu, smatra se, naići će na oštru osudu učesnika skupa u Luandi.

Arapska očekivanja od ministarske konferencije u Luandi su prilično velika, posebno da će taj skup posvetiti razumljivo pažnju Bliskom istoku, ali ispunjenje njihovih nada zavisi, kako se ponegdje može čuti, i od njih samih.

GRČKO—ALBANSKI ODNOSI

Konačno — mir?

- Rukovodstvo nove demokratije insistira da vlada socijalista ne donosi jednostranu odluku o ukidanju ratnog stanja koje formalno vlada od 1940. godine

ATINA, 25. avgusta (Tanjug) - Zvanični predstavnik vlade u Atini izjavio je da je odluka o ukidanju ratnog stanja Grčke sa Albanijom „neopoziva“. Grčka vlada, rekao je zvanični predstavnik u Atini, „intenzivno proučava“, pitanje zaključenja mira sa susjednom Albanijom uskoru će odlučiti na koji način će to riješiti - zakonom ili nekim drugim putem. Vođa opozicione stranke Nova demokratija, međutim, zahtijeva da Parlament, prije donošenja bilo kakve vladine odluke, razmotri položaj Grčke nacionalne manjine u Albaniji.

Rukovodstvo Nove demokratije insistira da vlada socijalista ne donosi jednostranu odluku o ukidanju ratnog stanja između dvije susjedne zemlje - formalno na snazi još od 1940. godine - prije nego što preduzme korake i dobije garancije da će režim u Tirani „obezbjediti ljudska prava grčkoj nacionalnoj manjini u Albaniji“.

Za Novu demokratiju ukidanje ratnog stanja Albanijom - bilo da se rješava zakonom ili dekretom - „nije jednostavno proceduralno, već krupno političko pitanje“.

GRČKA USPOSTAVLJA „VOJNU RAVNOTEŽU“ U EGEJU

VOJNI „POSAD STOLJEČA“

ATINA, 25. avgusta - Vlada u Atini smatra da će nedavna kupovina 80 borbenih aviona omogućiti Grčkoj da uspostavi „vojnu ravnotežu“ u Egeju, znatno ojačaoružane snage i odbranu zemlje. Grčka je, najvećim dijelom iz sredstava inostranog zajma, kupila početkom avgusta 40 „miraža 2000“ i 40 američkih borbenih aviona tipa „F-16 C“ u vrijednosti od oko tri milijarde dolara.

Grci vjeruju da su napravili „beričetan“ posao. Francuska kompanija „Daso-brez“ obezbijedila je Grčkoj industriji učešće u proizvodnji rezervnih dijelova za kupljene avione, a Amerikanci su se ugovorom obavezali na ulaganje većih investicija u razvoj grčke privrede i turizma.

TEŽAK TERET VOJNIH IZDATAKA

Vlada grčkih socijalista smatra da joj je vojna „kupovina stoljeća“, kako je nazvana u atinskoj štampi, nametnuta i daje prinudna da velika novčana sredstva ulaze za odbranu zemlje. Duboko nepovjerenje prema Turskoj osnovni je motiv da Grčka, u uvjerenju da joj dobro naoružani istočni susjed Turska može, nanijeti neko zlo, srazmjerno broju stanovnika, izdvaja gotovo najveća sredstva za naoružanje od svih zemalja EEEZ. Ta sredstva iznose u prosjeku oko 2,5 milijarde dolara godišnje ili preko sedam odsto bruto-nacionalnog proizvoda zemlje. Vojni izdaci u 1983. godini iznosili su oko 15,7 odsto ukupnog državnog budžeta.

Grčka je, kako se podvlači u Atini, svjesna ovog finansijskog tereta i vlada stalno upozorava javnost uz obrazloženje da „samo jake oružane snage mogu efikasno da obezbijede nezavisnost teritorijalnu integritet zemlje“. Ovo upozorenje grčke vlade atinski dnevnik „Ena“ pratio je detaljnim podacima o naoružavanju Turske uz

konstataciju da je od januara 1982. godine od danas „ravnoteža snaga u Egeju“ ozbiljno ugrožena. U Atini se smatra da je „slučaj Grčke jedinstven u novijoj istoriji. Ona je jedina zemlja, članica Atlantskog pakta, kojoj prijetnja ne dolazi sa sjevera, kao stalno tvrdi komanda NATO-a već od saveznika Turske“.

NOVA VOJNA DOKTRINA

Grčka vlada je to nedavno ponovo potvrdila na najvišem skupu zapadnih vojnih saveznika uz upozorenje da su Turci „čitavu svoju četvrtu armiju stacionirali prema grčkim graničnim ostrvima u Egejskom moru“. Ovakvo stanje u graničnom području i višegodišnja zategnutost u grčko-turskim odnosima povod su i za odluku Grčke da u toku ove godine, nezavisno od protivljenja komande NATO-a primijeni novu odbrambenu strategiju Grčke armije ča kako se predviđa, izvršiti „radikalne promjene“ u rasporedu svojih oružanih snaga.

Na nezadovoljstvo koje se zbog ove odluke izražava u komandi Atlantskog pakta u Briselu, grčka vlada je u nekoliko navrata ovog ljeta reagovala izjavom da je odbrana zemlje „jedina dužnost grčkih oružanih snaga“ i da su pitanja oko razvoja armije i koncepcije narodne odbrane u isključivoj nadležnosti grčke.

Grci mnogo ne vjeruju susjednim Turcima. Ovo nepovjerenje, kako se naglašava u Atini, stečeno je poslije turske vojne intervencije na Kipru 1974. godine i podrške koju vlada u Ankari pruža „stalnom jačanju državnosti pseudo-države na sjevernom dijelu Republike Kipra“. U programu vlade grčkih socijalista koji se odnosi na spoljnu i odbrambenu politiku zemlje, podvlači se da Atina nije protiv dijaloga sa Ankarom“ ukoliko se ne dovode u pitanje granici i pravni status Egeja utvrđen međunarodnim ugovorima. Slobodan LUKIĆ

ZBIVANJA NA BLISKOM ISTOKU

Prijeti erupcija „vulkana“

- Bliskoistočno misliju specijalnog izaslanika Bijele kuće Arafat ocijenio kao gubljenje vremena

KAIRO, 25. avgusta - (Tanjug) - Na Bliskom istoku se danas živi kao u samom grolu vulkana, iz koga svakog časa može da izbije erupcija. Taj „vulkan“ nastao je u trenutku stvaranja izraelske države na račun arapskih teritorija. Tako je danas plastično objašnila bliskoistočnu situaciju kairska „Al gumhurija“, list inače veoma blizak egipatskoj vladi. Povod za današnji komentar, pun sumornih procjena, je intervju lidera PLO Jasera Arafata poluzvaničnom kairskom dnevniku „Al ahamru“.

U tom intervjuu Arafat je dao ocjenu nedavne bliskoistočne misije Ričarda Marfija, specijalnog izaslanika Bijele kuće za Bliski istok. „Bilo je to gubljenje vremena“, rekao je Arafat, ističući da je Marfi pokušao da „odvрати pažnju Arapa na sasvim drugu kolosijek i da je jednostavno pranebregao najnovija američka obećanja nekim arapskim liderima“. Uz tu konstataciju on je upozorio Vašington da će takva njegova politika dovesti do „erupcije bliskoistočnog vulkana sa nesagledivim posljedicama“.

Kao što je poznato, Marfi je došao na Bliski istok da bi se eventualno dogovorilo sa Jordanom o načinu na koji bi trebalo rješavati palestinsko pitanje. Taj svoj osnovni zadatak nije obavio, pa se sada postavlja pitanje - šta poslije toga?

U kairskim političkim krugovima se ne isključuje da bi već sljedećeg mjeseca neke stvari mogle biti znatno jasnije. Pri tome se misli da bi Vašington trebalo da iskoristi priliku što će se na obilježavanju 40-godišnjice Ujedinjenih nacija u Njujorku naći egipatski predsjednik Mubarak, kraljev Jordana, Maroka i Saudijske Arabije Husein, Hasan i Fahd, sirijski predsjednik Hafez al Assad, kao i još neke druge arapske vođe. Pri tome se vjeruje da bi eventualni američko-arapski razgovori dali više rezultata nego sve dosadašnje posjete Marfija Bliskom istoku.

UKRATKO

UBIJENO 26 TAMILACA

KOLOMBO, 25. avgusta (Rojter) - U oružanom sukobu koji je izbio u južnoj i blizini grada Amparai, na istoku Sri Lanke, snage bezbjednosti ubile su 26 tamilskih pobunjenika. Sukob je kako je zvanično saopšteno - izbio nakon što su pripadnici snaga bezbjednosti slučajno našli na jedno skrovište gerilaca.

OSLOBADANJE POLITIČKIH ZATVORENIKA

KATMANDU, 25. avgusta - Nepalske vlasti su oslobodile oko 500 političkih zatvorenika, javlja Frans pres pozivajući se na izvore bliske Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Krajem maja uhapšeno je više od 2.000 osoba, među njima mnoge vode opozicije, koje su u kampanji civilne neposlušnosti tražili uvođenje višepartijskog sistema u zemlji. Najmanje 1000 osoba pušteno je na slobodu već u prve dvije nedjelje juna.

USLOV — POVLACENJE SOVJETSKIH TRUPA

ISLAMABAD, 25. avgusta - (AP) - Povlačenje sovjetskih trupa iz Avganistana je osnovni preduslov za pronalaženje miroljubivog rješenja avganistanske krize, izjavio je ministar spoljnih poslova Pakistana Jakub Kan. Pakistanski ministar je, u izjavi datoj uoči odlaska u Zenevu na petu rundu pregovora o Avganistanu, precizirao kako njegova zemlja „ozbiljno i iskreno“ teži političkom rješenju avganistanske krize i da će napredak u pregovorima zavistiti od spremnosti druge strane da ubrza pronalaženje rješenja.

GANDIJEVO PISMO M. TAČER

LONDON, 25. avgusta - (PTI-PUL) - Indijski premijer Radživ Gandhi uputio je pismo britanskom premijeru Margareti Tačer u kojem je poziva da iskoristi britanski uticaj u Južnoj Africi i primora tamošnji režim da izmijeni svoju rasističku politiku.

Indija je, inače, oštro osudila režim u Pretoriji i pozvala međunarodnu zajednicu da preduzme zajedničku akciju koja bi primorala južnoafrički režim da ukine aparthejd.

PARIZ

PARIZ, 25. avgusta - Gotovo da ne prođe nijedan dan ovog avgusta, a da se u francuskoj štampi ili na televiziji ne objavi pokaio informacija o zlosturnom širenju side (sindrom gubljenja prirodne imuniteta). Plijušte vijesti sa najčešće paničnim naslovima „Holivud u strahu nakon senzacionalnog otkrića da poznati filmski idol Rok Hadson boluje od side“, „Austrijska avionska kompanija odbila da prevozi sidaše“, „U Bonu oboljela beba od side“, „Opaka bolest prenijeta suzom“.

Ima li mjesta, reklo bi se, opšto svjetskoj histeriji, oko „kuge dvadesetog vijeka“ kako su neki već krstili tu opaku, i relativno, novu bolest. Iako se ne pobija istina da je riječ o teškoj bolesti, francuski eksperti ne smatraju opravdanom toliku paniku, jer se čini da se epidemija, ako se o njoj uopšte i može govoriti, smiruje. Prije dvije godine broj oboljelih od side udvostručavao se u roku od pola godine, a sada se njihov broj povećao dva puta za godinu dana.

Oboljelih najviše ima u Sjedinjenim Američkim Državama, gdje je od 1981. godine, kada je bolest prvi put otkrivena, zabilježeno ukupno 12.000 slučajeva. U istom periodu u Evropi je bolest otkrivena kod 1.200 pacijenata (u Francuskoj ih je oko 400), nekoliko stotina, a možda i više, ima oboljelih u Africi i na Antilima. Medicinski eksperti nemaju aps-

IMA LI RAZLOGA ZA OPŠTU HISTERIJU OKO SIDE?

UBIJA I PLAŠI

olutno precizan odgovor na pitanje - da li je riječ o bolesti koja se pojavila u posljednjih nekoliko godina ili o SIDA-u od ranije? U svakom slučaju u SAD-u i Evropi side je poznata tek odnedavno. U Africi je, smatraju francuski ljekari, možda, bilo nekoliko slučajeva i u ranim sedamdesetim godinama.

SIDA NIJE PRIJEMČIVA BOLEST

Poznato je da su francuski medicinski stručnjaci sa Pasterovog instituta u Parizu prvi u svijetu otkrili da je uzročnik side retrovirus „lav“, koji se prvenstveno prenosi na dva načina - seksualnim kontaktom i putem krvi. Prema izjavi jednog od najpoznatijih francuskih stručnjaka za sidu doktora Vili Rozenbauma iz pariske bolnice „Pitije i Salpetrije“, nemaju „nikakvog naučnog osnova“, proizvoljne tvrdnje laika da se od side može „vrlo lako oboljeti“ prostim fizičkim kontaktom sa oboljelim.

Epidemiološke ankete su pokazale, kaže doktor Rozenbaum, da nije bilo nijednog slučajeva prenošenja bolesti kod ljudi koji su do godna živjeli sa oboljelim od side. Da je virus side teško prijemu videti se i iz podataka da čak kod 30 odsto partnera koji su imali seksualne odnose sa oboljelim nisu

nađeni tragovi virusa. Nema nijednog medicinski dokumentovanog slučajeva da je bolest prenijeta na članove najbliže okoline oboljelog, a toga nije bilo ni kod bilo kojeg ljekara ili drugog medicinskog osoblja koje radi u bolnicama u kojima se „sidaši“, liječe naglasio je doktor Rozenbaum.

ODAKLE DOLAZI VIRUS SIDE

Otkako je „pročitana“ genetska formula virusa side, ekipa naučnika Pasterovog instituta traga da otkrije - odakle potiče retrovirus „lav“. Polazeći od sada sigurno utvrđene teze da virus side potiče iz jednog „životinjskog rezervoara“. Francuski eksperti su se opredijelili za opciju da je u pitanju ovca. U reviji „Cel“ grupa francuskih naučnika je upravo objavila da je nukleotidni virus „visna“, koji se javlja kod ovaca, vrlo sličan retrovirusu „lav“ koji izaziva gubitak prirodnog imuniteta, odnosno side. Virus „visna“, kako tvrde eksperti sa Pasterovog instituta, pripada grupi retrovirusa, izaziva jednu vrstu oboljenja centralnog nervnog sistema kod ovaca, čiji su neki aspekti „zajednički“ sa simptomima oboljelih od side.

Ta posljednja hipoteza francuske grupe eksperata iz Pasterovog instituta sasvim se razi-

OD DOPISNIKA TANJUGA

lazi sa zaključcima tima američkih naučnika iz „Ameriken eseksa“, koja je virus side, kodifikovan u američkim laboratorijama, nazvala virus „HTLV-III“, Američki stručnjaci smatraju da virus side potiče iz tijela majmuna.

Te dvije hipoteze ne moraju da isključuju jedna drugu - navodi se u pariskim naučnim krugovima, jer su moguće, u etapi pretpostavki, sve kombinacije. Možda se, na primjer, zamisliti, zahvaljujući mutaciji, da je jedan te isti virus zarazio majmuna, pa onda ovcu, ili obratno.

Francuska grupa naučnika ustanovila je da se virus „visna“ ponaša u laboratoriji kao i izazivaće i, ubijajući ćelije, a riječ je ta koje i „o, maskiranom“ virusu, koji se, kada jednom prođe u organizam, ponaša kao „trojanski konj“ i prikriven u ćeliji stupa u napad uz pomoć, na primjer, nekog drugog virusa. Već duže vrijeme postoji pretpostavka prema kojoj razvoju side pogoduju druge infekcije, kao što su one koje izaziva citomegalovirus i virus hepatitisa.

Koliko će te najnovije pretpostavke francuskih eksperata u sličnosti „visne“ i virusa „lav“ pomoći traganju za efikasnom vakcinom protiv side pokazae dalja istraživanja. U svakom slučaju nema mjesta optimizmu da je otkriivanje vakcine protiv side pitanje dana.

Dušan RADOVANOVIĆ

BANJALUČKA PROFESIONALNA POZORIŠTA PRED POČETAK SEZONE

● **Dječije pozorište i Narodno pozorište Bosanske krajine u nezavidnoj situaciji: nemaju direktore, dovoljan broj glumaca, dovoljno para, a Dječije još nije sigurno da li je zgrada u kojoj je već 30 godina - njegova. Rješavanje nagomilanih problema u oba ansambla, posvemu sudeći, preći će u ruke društveno-političke zajednice koja konačno treba procijeniti stanje u banjalučkoj kulturi - šta se traži, koliko se sredstava izdvaja, šta je racionalno, gdje je prazan hod, šta je kvalitetno, a šta ne...**

BANJALUKA, 25. avgusta - Nakon povratka ansambla oba banjalučka profesionalna pozorišta sa ljetnog odmora nije bio teži. Već prvi dan valjalo je sate provesti na sastancima samoupravnih organa i tražiti odgovore na pitanja o izlasku iz krize, a tako se mogu nazvati stanja u ove dvije kulturne institucije.

Niko neće među lutkare

Dječije pozorište već godinu dana nema direktora. Poslije odbijanja Ranka Risojevića da stupi na dužnost direktora (zimus izabrani) ovdje i dalje traže rješenje. Dosadašnji kandidati nisu pristali, ni poslije svih „nagovaranja“, jer niko ne želi da se prihvati ovog odgovornog posla u kolektivu koji ne zna ni da li će ostati u zgradi, u kojoj je već trideset godina. Sada dužnost direktora obavlja Hubert Kufner, glumac.

Spremam prvu premijeru ove godine. Proletos smo spremili predstavu „Mali borci“ po sjećanju na staru režiju, ali s novim glumcima, i izvodili je na terenu. Novu premijeru, koja treba biti izvedena početkom septembra, još ne znamo gdje ćemo igrati. Još je na snazi odluka opštinske inspekcije zabrani rada u objektu. Poslije takvog dokumenta, priča Kufner, mi smo na razne strane u gradu i Republiki poslali osam žalbi, ali odgovor je stigao samo od SIZ-a kulture. Ipak, poslije izvjesnog vremena, dobili smo dozvolu o ponovnom ispitivanju objekta i čeka se ekspertiza Instituta za ispitivanje materijala iz Banjaluke. Po onom što smo čuli, nadamo se da, ipak, kuću nećemo mijenjati.

U svemu ovom se ne iscrpljuju problemi Dječijeg pozorišta. Bez komentara stoji podatak da je ovdje u prvom polugodištu prosjek ličnog dohotka 19.330 dinara, da nemaju topli obrok, a o regresu da ne govorimo. Ove godine nije bilo ni para, ni programa za festival u Šibeniku, lutkarsko bijenale u Bugojnu, gdje su Banjalučani već godinama dragi gosti.

Malo glumaca i para

Ništa bolje nije ni u Narodnom pozorištu Bosanske krajine. Dođuše, nije još, bar što se izbora direktora tiče, „događilo do nokata“. Prvi konkurs je prošao bez prijave, drugi će, valjda, popuniti ovo mjesto.

Na polugodišnjem obračunu pokazalo se da je Pozorište u gubitku od 2 miliona 845 hiljada dinara.

Raspodjelom sredstava SIZ-a kulture za 1985. godinu nismo dobili adekvatna sredstva. Ne radi se o nekorektnom odnosu, nego o tome da su ukupna sredstva za kulturu u Banjaluci nedovoljna. Međutim, s obzirom na mrtvu sezonu, nekoliko mirnih mjeseci u kojima nema većine troškova, gubitak na kraju trećeg tromjesečja će biti neznačajn. Doći će i do rebalansa sredstava SIZ-a, pa ćemo biti pozitivni, posebno iz zbog toga što će tada biti i priznata revalorizovana amortizacija koja za 1985. godinu iznosi 1,98. miliona, kaže Dragoljub Barać, vršilac dužnosti direktora. Ali, Pozorište će se naći u veoma teškoj situaciji 31. decembra kada se neće moći izbjeci plaćanje naraslih troškova centralnog grijanja, struje i kada se već bude nabavila oprema i stigli računi za tri predstojeće premijere. Smatram da ćemo kod organa SIZ-a imati puno razumijevanja u rješavanju ovog problema i mislim da bi se u gradu trebala povesti akcija da SIZ kulture dobije veća sredstva, jer su ona, po opštem mišljenju, nedovoljna.

Ansambl Pozorišta ulazi u novu sezonu sa dvanaest glumaca (4 glumice). Troje glumaca, koji su među onima koji „nose“ predstavu je na bolovanju. Šanse da se dobije novi glumac su minimalne, jer Pozorište nema stanova, a kvalifikovanog glumačkog kadra u Banjaluci nema. Primanje iz redova amatera bi značilo svodenje ansambla na amatersko pozorište.

Boško Đurđević, sekretar OOSK govori o muci s kadrovima i izboru novog direktora, naglašavajući da je ovaj pozorišni problem zapostavljen u organima društveno-političkih organizacija u Banjaluci. - Nekoliko puta sam razgovarao sa predsjednikom Opštinskog komiteta SK (na što sam čekao i dvadesetak dana) i, osim obećanja, odatle ništa nije stiglo, priča Đurđević.

Objektivno subjektivno...

Riječi članova ovih kolektiva su objeone gorčinom, jer je sudbina dviju profesionalnih kulturnih institucija u pitanju. U Narodnom pozorištu se bar mogu „pohvaliti“ da su poslije niza godina stekli prosjek ličnog dohotka veći od 37 hiljada (u oblasti kulture u Banjaluci on se tek popeo do nekih 25 hilja-

da dinara). Ali, obje kuće - jedna zbog prostora, druga zbog kadra - ne znaju šta im nosi nova pozorišna sezona.

U razgovoru sa Fikretom Tućekom, sekretarom Predsjedništva OK SK Banjaluka i predsjednikom Kadrovske komisije, saznajemo da su ovdje upoznati sa problemom izbora dvaju direktora i da su do sada ova i odgovarajuća komisija u OK SSSR Banjaluka napravile niz razgovora sa potencijalnim kandidatima za ova zvanja, ali da ljudi ne žele radno mjesto na kome startuju sa mnogo problema.

- Ne mogu da vjerujem da je neko morao da čeka dvadeset dana na prijem kod predsjednika Opštinskog komiteta. Uostalom, to je resor koji pripada meni i bilo je lošije da se sekretar OOSK Narodnog pozorišta javi meni - čekanje duže od dan-dva je isključeno. Drugo, čini mi se da institucije u kulturi prekaču lješnju vezu sa Socijalističkim savezom, kome i pripadaju sve ove aktivnosti. Mi ćemo, i dalje raditi na tome da pravi ljudi dođu na pravo mjesto, a što se tiče stanova i materijalnih problema ove institucije, to se može riješiti samo u njihovoj interesnoj zajednici. Ekonomska je stabilizacija, pa se u SIZ-u mora napraviti program kojim će se jasno reći šta to našoj kulturi treba i da samo na to mogu dijeliti sredstva. U ovoj besparici se ne može raspitati, kaže Fikret Tućek.

Pomoći, ali i zaštititi

U SIZ-u kulture saznajemo da je gubitak u Narodnom pozorištu nastao stoga što su rasli troškovi, a para bilo malo, ne samo za ovu kuću, nego i za kulturu uopšte. Stoga, ozbiljno vele, treba raditi na traženju mogućnosti da se u Banjaluci više izdvaja za društveno nadgradnju. Međutim, saznajemo da će, kadrova što se tiče, biti još dosta posla. Oko izbora direktora angažovala se cijela društveno-politička zajednica, a ističu kao preventivan zadatak dovođenje glumaca, kreativnog kadra u ovu kuću. Dalja primjena Sporazuma koji uređuje odnose u Kulturi, kažu, u Narodnom pozorištu će pokazati priličan „tehnološki višak“, jer su tehnički i opšti sektor u ovom kolektivu nadrasli nosioce programa, a njihovi potencijali se nedovoljno koriste u razmjeni rada s trećim licima. Dodaju, uz to, da izdvajanja banjalučkog SIZ-a nisu mala i da Narodno pozorište spada

u red bolje finansiranih u zemlji, ali da očito taj novac sa ovim kadrovskim problemima nije dovoljan.

U mišljenju stručne službe SIZ-a kulture o stanju u Dječijem pozorištu i njegovom prevladavanju ima optimizma, ali ne pretjeranog. Vjeruju da će pozorište ostati u dosadašnjoj zgradi, ali su nezadovoljni otežanjem opštinskih organa da im odobri ili ne odobri smještaj, jer šest miliona dinara namijenjenih sanaciji objekta stoji zaleđeno i gubi vrijednost. Osim toga, onemogućen prostornim problemima da normalno radi, ovaj ansambl je, bez pokrića u ostvarenom programu (načinjen je presedan, jer je Skupština SIZ-a imala razumijevanja za stanje u Dječijem pozorištu), dobio 7,5 miliona prilikom raspodjele. U SIZ-u vjeruju da će se naći i direktor, ali kažu da se oštro moraju riješiti narušeni međuljudski odnosi u kolektivu, kazniti neodgovorni pojedinci, da društveno-politička zajednica mora bržno postupiti prilikom konstituisanja Umjetničkog savjeta i samoupravnih organa; da se moraju uskladiti sa zakonima neprecizna samoupravnog akta i preći konačno na realizaciju programa. U protivnom, bez predstava, Dječije pozorište od SIZ-a kulture ne može očekivati ni marjaša...

xxx

Kolektiv Dječijeg pozorišta je zahtijevao od odgovarajućih organa uvođenje prinudne uprave, no, ocijenjeno je da se još nije „dotjeralo cara do duvara“. Vapaj za prinudnom upravom je dovoljan dokaz da ovom kolektivu treba i veća pomoć od one koja im je pružena.

Znači, traže se sposobni ljudi koji znaju šta je pozorišna umjetnost, koji pristaju da se peku na vatri koja trnja u obje kuće. Trebalo bi da se ovo brzo riješi ako se izide iz uskog kruga i u obzir uzme šira lista kandidata. Ono što bi trebalo ostaviti kao otvoreno pitanje je: da li opštinske, partijske ili komisije Socijalističkog saveza, u čijoj su kompetenciji institucije u kulturi, vrše na pravi način svoj ulogu ako čekaju da im dođu delegacije iz svih kuća, ili su tu da budno motre, djeluju preventivno, i spriječe nesporazume? Primjer tome je kadrovska politika u banjalučkoj kulturi: prethodni direktor Dječijeg pozorišta još je na platnom spisku ove institucije, a mandat mu je istekao lanjskog 15. avgusta i mandat vrloca dužnosti 15. februara ove godine.

Svetlana SILJEGOVIĆ

ZAMKE „MASOVNE KULTURE“

Aspekti mode

● **Očito je da već dugo žene manifestuju modu kao statusni simbol. Preko mode se isticala potreba za ne samo ličnim, individualnim, nego i socijalnim, statusnim razlikovanjem. Moda treba da „pruži dokaz našeg novčanog položaja svim posmatračima već na prvi pogled“. A žena i jeste tradicionalni nosilac demonstriranja platežne moći svog gospodara - domaćina**

U modi, kao čudesnoj pojavi, teško da je moguće učiti neposrednu političku implikaciju (iako ona bez nje, u krajnjoj liniji, i ne egzistira), ali je moguće učiti čitav niz određenih psiholoških, socioloških i kulturnih momenata. Našu pažnju zadržaćemo samo na nekim od njih konsultujući pri tom trojicu poznatih teoretičara.

Najprije pomenimo čuvenog sociologa Gabriela Tarda koji je istakao da se društvo sastoji iz dvije grupe: grupe inicijatora, koja nameće svoj ukus i stil života, i grupe imitatora, koja većunaprijed stvoren ukus i stil života prihvata. Prihvatanjem ukusa i načina života ova grupa izbjegava da bude socijalno atomizirana i isključena iz opšteg modnog trenda. Kroz proces prihvatanja i podržavanja modnog ukusa i načina života, ona se integriše u opšte modne i društvene tokove. Jedan drugi teoretičar, Rože Kajoa, govori o kultu maske, ističući da ljudi prihvataju maske da bi se oslobodili određene društvene prinude kako bi mogli postati „svoji“. U stvarnosti su ljudi podređeni uticaju društvenih regula, normi, pravila i u njemu ne mogu da budu autonomni, tj. „svoji“. Preko maske oni hoće da pobjegnu od vanjske prinude stvarnosti upravo iz unutrašnje potrebe traganja za sopstvenošću. Smatra se da je i moda jedan oblik takvog bijega. Ne ulazeci u detalje u analizu ovog paradoksalnog stava, koji je dobrih dijelom problematičan, tim prije što se može staviti značajna primjedba na gledište o bijezanju koje preko maske, ostvaruje nekakvu ličnu slobodu ili „dostojanstvo“ - mi ćemo se zadovoliti na nekim tezama Torstena Veblena, poznatog sociologa „dokoličarske klase“, a dakako i mode kao izraza njenog postojanja.

Prije svega, ovaj teoretičar govori o modi kao značajnom statusnom simbolu. Jedna od njegovih ključnih teza odnosi se na stav da moda nije vezana za produktivni rad (njeno postojanje znači „uzdržavanje od svakog produktivnog rada“), da je ona iz njega isključena, već za proces potrošnje, rasipništva i dokolice. Očito je da već dugo žene manifestuju modu kao statusni simbol. Preko mode se isticala potreba za ne samo ličnim, individualnim, nego i socijalnim, statusnim razlikovanjem. Moda treba da „pruži dokaz našeg novčanog položaja svim posmatračima već na prvi pogled“. A žena i jeste tradicionalni nosilac demonstriranja platežne moći svog gospodara - domaćina.

Osim ove funkcije isticanja statusnog obilježja moda ima i funkciju adaptacije ili prilagodavanja ustanovljenom običaju i potrebi življenja prema poznatom i prihvaćenom standardu ukusa i ugleda. Pored ove socijalne komponente moda sobom nosi i izvjesne individualno-psihološke komponente: ona potiče individualno fantastično ubjeđenje razlikovanja od ostalih ljudi. Ova narcisoidno-egocentrična pa i ekscentrična crta mode može biti, i najčešće to i jeste, povezana sa - erotiziranim emocijama.

Sve u svemu, moda pokazuje jedno postojanje individualnih shvatanja u određenim društvenim okvirima. Preko nje se, nesumnjivo, pokazuje da čovjek nebitnih stvarima pridaje bitno značenje, da u njegovom individualnom i društvenom životu forma vlada sadržinom, kao i to da on i nije posebno motivisan niti pak zainteresovan za nekakvu društvenu momente svoje socijalne egzistencije.

BRACO KOVAČEVIĆ

NA SKUPU „UNIVERZITET DANAS“

Oko 300 učesnika

DUBROVNIK, 25. avgusta (Tanjug) - Jubilarni, trideseti međunarodni seminar „Univerzitet danas“, koji se afirmisao kao značajna tribina u oblasti visokog obrazovanja, održaće se i ove godine u Interuniverzitetskom centru za post-diplomske studije u Dubrovniku. Na seminaru, koji počinje 27. avgusta, očekuje se preko 300 učesnika iz pedesetak zemalja svijeta. Oni će tokom četiri dana voditi raspravu o studentima i univerzitetu, biće podneseno desetinno uvodnih referata i naučnih sopštenja domaćih i stranih učesnika. Pored toga učesnicima će biti predstavljena i „Univerzija 87“ u Zagrebu.

Edo Murtić

STRUŠKE VEČERI POEZIJE

PORTRET JANISA RICOSA

STRUGA, 25. avgusta (Tanjug) - U Sabornoj crkvi Sv. Sofije u Ohridu, u kojoj se održavaju vrhunske kulturne i umjetničke priredbe, sinoć je u prisustvu rukovodilaca i društveno-političkih i kulturnih radnika Makedonije, učesnika Struških večeri poezije i velikog broja ljubitelja pjesničke riječi, prezentovan portret Janisa Ricoso, ovogodišnjeg laureata Struških večeri poezije.

Publika je sa velikim interesovanjem i oduševljenjem pratila besjedu ovog velikog grčkog pjesnika, koju je često prekidala toplim aplauzima.

Danas se Struške večeri završavaju tradicionalnom priredbom „Mostovi“ na kojoj će Janisu Ricosu biti uručena nagrada „Zlatni vijenac“.

DRUGA SAVEZNA LIGA

SJAJNA IGRA RUDARA

RUDAR — JEDINSTVO (Bi) 3:1 (1:0)

STRIJELCI: Kušljugić u 43, Ostojić u 66. Bekvalac u 74. za Rudar, a Hodžić u 77. za Jedinstvo, sudija: Mate Beusan (Dubrovnik) - 9, Gledalaca: oko 8.000

PRIJEODOR — Krajiški derbi za zasluzeno pripao Rudaru. Fudbaleri u „zeleno-crnim“ dresovima su mnogo lakše nego što se očekivalo savladali tradicionalno neugodnog protivnika iz Bihaća. Igralo se neposredno vrućim, igrači oba tima zasluzuju sve čestitke za zalaganje i nastojanje da prikažu što dopadljiviju igru.

REZULTATI: BANJALUKA: Borac - Proleter sinoc, PRIJEODOR: Rudar - Jedinstvo (Bi) 3:1, SPLIT: Split - Jedinstvo (BVG) 2:1, ZADAR: Zadar - Novi Sad 1:1, ŠIBENIK: Šibenik - AIK, sinoc, SUBOTICA: Spartak - Famos 1:1, KOPAR: Kopar - Vrbas 2:0, TREBINJE: Leotar - GOŠK Jug 2:0, KIKINDA: OFK Kikinda - Iskra 1:0.

TABELA

Table with 2 columns: Rank and Score. 1. Leotar 3 2 0 1 10:3 4, 2. Proleter 2 2 0 0 5:1 4, 3. Šibenik 2 2 0 0 2:0 4, 4. Kopar 3 2 0 1 4:3 4, 5. Split 3 2 0 1 3:6 4, 6. Iskra 3 1 1 1 5:1 3, 7. Rudar 3 1 1 1 3:3 3, 8. Zadar 3 1 1 1 3:4 3, 9. Spartak 3 1 1 1 3:4 3, 10. Kikinda 3 1 1 1 2:3 3, 11. GOŠK Jug 3 1 0 2 4:4 2, 12. AIK 2 1 0 1 2:2 2, 13. Vrbas 3 1 0 2 2:3 2, 14. Novi Sad 3 0 2 1 3:4 2, 15. Famos 3 0 2 1 2:3 2, 16. Jedinstvo (Bi) 3 1 2 0 4:6 2, 17. Jedinstvo (BVG) 3 1 0 2 4:9 2, 18. Borac 2 0 1 1 1:3 1

Iduće kolo: ZADAR: Zadar - Borac, ZRENJANIN: Proleter - Šibenik, BAČKA TOPOLA: AIK - Spartak, HRANISKA: Famos - Kopar, TITOV VRBAS: Vrbas - Leotar, DUBROVNIK: GOŠK Jug - Rudar, BIHAĆ: Jedinstvo - Split, BRČKO: Jedinstvo - OFK Kikinda, NOVI SAD: Novi Sad - Iskra

RUKOMET

BOSANSKA GRADIŠKA — Deveti po redu rukometni turnir „Triko 85“ iznenada je bio okrnjen neučestvovanjem višestrukog prvaka Jugoslavije ekipe Radničkog iz Beograda koja je dan ranije otkazala učešće na ovoj smotri ženskog rukometa. Organizator je ipak uspio naći zamjenu a time popuniti od šest ekipa u sastavu Strmac iz Nove Gradiške koga trenira bivša članica Triko Mira Tomić. Turnir je opravdao nadanja relativno malog broja gledalaca (400) najvjerovatnije je na to uticalo sporo i teško vrijeme. Uprkos tome prikazala je rukomet zadovoljivo, a u finalu su se našle ekipe Lokomotive (Mostar) i Jedinstva (Tuzla). Mostarke su 58 minuta bile u vodstvu dva-tri gola razlike da bi u tim posljednjim minutama utakmice članica novog drugoligaša Jedinstva iz Tuzle pokazale više znanja, htijenja i umijeća, a time anulirale vodstvo prvligaša i izborile čistu pobjedu od 21:20. Time je Jedinstvo po prvi put ostalo pobjednik ovog turnira kome je pripao prelazni pehar rukometnog saveza Bosne i Hercegovine i pobjednički pehar dr. industrije i tekstila Triko iz Bosanske Gradiške. Treće mjesto je osvojila Slavija iz Novog Sada a peto ekipa Strmac iz Nove Gradiške. Pehar fer-pleja je pripao Lokomotivi. Najbolji strijelac sa 16 postignutih golova je bila Edina Isabegović (Jedinstvo), najbolji golman Katica Nikolin (Slavija), a najbolji igrač Admir Gurbić (Jedinstvo). Svi rezultati: Triko - Omladinska reprezentacija BiH 16:10 (5:4), Slavija - Strmac 24:5 (9:1), Jedinstvo - Triko 19:12 (10:8), Lokomotiva - Strmac 24:4 (14:2), Jedinstvo - Omladinska reprezentacija BiH 23:10 (10:4), Lokomotiva - Slavija 25:17 (11:11). za peto mjesto Strmac - Omladinska reprezentacija BiH 24:12 (12:9). SUDIJE: Anušić i Jelić (Banjaluka), gledalaca: 400.

Već u petoj minuti prvi nagovještaj „zeleno-crnih“ da će jurišni napredak Brzonogi Topić je iznuo korner, ali udarac sa ugla nije pretvoren u gol. Jedinstvo, međutim, nije ustuklo već je povremeni i smišljenim akcijama, preko lucidnog Bajrovića i snažnog Jušića u dva navrata ozbiljno prijetilo. U 30. minuti, Bekvalac je poslao pravu bombu na gol Demirovića, ali je ovaj dobro intervenisao. Pet minuta kasnije Stakić je iz slobodnog udarca gađao gornji desni ugao, ali je bio neprecizan. Od tada se rasplamsala žestoka borba na otvorenoj sceni, nastala je bitka za svaki pedal na terenu, koji je bio tvrd kao beton i uz žegu - najveći protivnik fudbalerima oba tima. U periodu velike nadmoćnosti domaćih, gosti su u 40. minuti ozbiljno ugrozili Radica, ali je Bekvalac krajnjim naporom spriječio

Jušića da postigne gol i uskratilo radost igračima u crvenim dresovima. Fudbaleri Rudara su i dalje kidisali na gostujući gol, imali su nekoliko izglednih prilika za realizaciju, ali do promjene rezultata nije došlo. Dva minuta prije odlaska na odmor došlo je do erupcije oduševljenja navijača Rudara. Neko iz odbrane Jedinstva je nespretno intervenisao ispredvog kaznenog prostora, lopta je odšla do Kušljugića, koji je bez oklijevanja strahovito šutirao i Demiroviću lišta drugo nije preostalo, nego da noću pošalje na centar. U nastavku igre fudbaleri Rudara su „pojačali motore“ i učestalo atakovali na Demirovića gol. U 66. minuti, Grabo je kao što prošao kroz odbranu gostiju i nesebično poslao loptu na pravo mjesto. Osam minuta kasnije, Ostojić je nepropisno zaustavljao na 20 metara od protivničkog gola. Slobodan udarac je majstorski izveo Bekvalac, i preko živog zida pogodilo mrežu nemoćnog Demirovića. Gosti su u 77. minuti smanjili rezultat.

Zlatko ĐURIĆ

BORAC KAO MAŠINA!

BORAC — PROLETER 3:1 (3:0)

STRIJELCI: Popović u 21. (11 metara) Barišić 28. i Bešlić 36. za Borac a Milosavljević u 85. minuti za Proleter. Sudija: Žutić (Petrovaradin) 6; Gradski stadion: Gledalaca 4.500, žuti kartoni: Špića, Vranješ, Popović, Bilbija Luburić. BORAC: Kuruzović 7, Gačić 6 (od 71. minuta Vranješ -) Račević 7, Bilbija 7, Demirović 8, Špića 7, Lupačić 7, Barišić 7, Bešlić 6, Popović 8, Kovačević 6 (od 75. Somić -). PROLETER: Ezyev 6, Zorić 6, Čolak 6, Koanić 5 (od 65. Dubajić -), Luburić 6, Gačinović 6, Karić 6, Soldo 7, Bošković 5, Čurčić 6 (od 46. Jerković 6), Milosavljević 6.

BANJALUKA — Lakše nego što se očekivalo fudbaleri Borca ubjedljivo su savladali vodeći sastav Proletera. Sve je riješeno u prvih polasata kada su Banjalučani stekli odlučujuću prednost. Prvi gol nakon prekršaja nad Lupčićem u šesnaestercu gostiju su bijele tačke postigao je Popović. Negduo slobodan udarac za domaćina efektivnim udarcem sa dvadesetak metara Barišić je pretvorio u novi

pogodak. Na 3:0 povisio je Bešlić udarcem glavom nakon kornera koji je izveo Kovačević. U nastavku vidila se pravovremena borba, na obe strane stvareno je nekoliko prilika za pogodak, ali jedno Milosavljević iz jedne gužve pet minuta prije kraja prevario Kuruzovića i postavio konačan rezultat ovog zanimljivog meča.

Uzeir PAŠALIĆ

U BOSANSKOJ GRADIŠKI ZAVRŠEN TURNIR „TRIKO 85“

Tuzlanke u finišu

Jedinstvo u finalu savladalo Lokomotivu sa 21:20 ● Radnički otkazao u posljednji čas

STRMAC: Stanković, Ciprić 8, Osmurović, Čurić, Bečić, Gačić 2, Mladen, Toljajć 6, Šarić 4, Đukić, Prša 4, Makovčić.

OMLADINSKA REPREZENTACIJA BIH: Drugović, Vidaković, Dejanović, Đedovac 1, Uletilović 5, Hadžić 2, Eminaigić, Kondžić 3, Grigić, Šahinović, Zafirović, Katić 8, Labudić 1.

a treće mjesto Triko - Slavija 19:25 (7:13) SUDIJE: Jelić, Anušić (Banjaluka) gledalaca: 400.

TRIKO: Tasovac, Njezić 3, Radomir 2, Šahinović, Bajrić 2, Demir, Mutnica, Šijan 5, Malobabić 4, Čarmanović, Raca, Burzić, Hrvančanin 3.

REZULTATI 2. KOLA: VISOKO: Bosna - Radnik 1:0, VELIKA KLAĐUŠA: Krajišnik - Krajina 1:3, GRACANICA: Bratstvo - Borac (T) 0:1, BANJALUKA: Budućnost - Elektrobosna 3:2, DOBOJ: Sloga - Lokomotiva 3:1, KAKANJ: Rudar - Borac (Č) 4:1, VITEZ: Vitez - Kozara 3:0, ZVORNİK: Drina - Radnički 3:3.

TABELA

Table with 2 columns: Rank and Score. 1. Sloga 2 2 0 0 9: 4 4, 2. Budućnost 2 2 0 0 6: 4 4, 3. Rudar 2 2 0 0 6: 2 4, 4. Krajina 2 1 1 0 3: 1 3, 5. Bosna 2 1 1 0 4: 3 3, 6. Radnički 2 1 1 0 4: 3 3, 7. Borac (T) 2 1 1 0 3: 1 2, 8. Vitez 1 0 2 0 6: 1 1, 9. Drina 2 0 1 1 0: 0 1, 10. Radnik 2 0 1 1 3: 4 1, 11. Elektrobosna 2 0 1 1 3: 2 1, 12. Bratstvo 2 0 1 1 4: 6 1, 13. Krajišnik 2 0 0 2 3: 6 0, 14. Lokomotiva 2 0 0 2 1: 5 0, 15. Kozara 2 0 0 2 1: 5 0, 16. Borac (Č) 2 0 0 2 4: 10 0

SLAVIJA: Nikolin, Bašić 4, Pavlov 2, Lukić 4, Đorđević, Lasića 2, Radosavljević 6, Seko 1, Sovljenjski 1, Ilić 1, Selimović 4, Bujandrić, Maksić.

Finalna utakmica Lokomotiva - Jedinstvo 20:21 (12:10)

SUDIJE: Sotjićević i Knežević (Banjaluka) gledalaca 400. LOKOMOTIVA: Kapić, Holjaš, Vujanović 1, Tošić 2, Bašić, Blaće 1, Vršić, Pehlić, Simić, Kokot 3, Tunjić, Sinkovec 6, Andelopolić 4, Karabeg 3.

JEDINSTVO: Zahirović, Isabegović 6, Duman, Cvjetković, Mula-smajić 4, Miljan 1, Saračević 2, Divković 2, Kurdić 2, Tmušić, Vidaković. D. STARČEVIĆ

PRVA SAVEZNA LIGA

REZULTATI: SPLIT: Hajduk - Dinamo (Z) sinoc, SARAJEVO: Željezničar - Rijeka 3:1, TUZLA: Sloboda - Dinamo (V) 2:1, BEOGRAD: Crvena zvezda - Vojvodina SKOPLJE: Vardar - Partizan 2:2, TITOGRAD: Budućnost - Osijek 4:0, NIKŠIĆ: Sutjeska - Velež 5:1, BEOGRAD: Beograd - Celik 1:0, PRISTINA: Pristina - Sarajevo, odgođeno. Iduće kolo: SARAJEVO: Sarajevo - Hajduk, MOSTAR: Velež - Pristina, OSIJEK: Osijek - Sutjeska, BEOGRAD, Partizan - Budućnost, NOVI SAD: Vojvodina - Vardar, ZENICA: Celik - Crvena zvezda, VINKOVCI: Dinamo - OFK Beograd, RIJEKA: Rijeka - Sloboda, ZAGREB: Dinamo - Željezničar.

TABELA

Table with 2 columns: Rank and Score. 1. Željezničar 4 2 2 0 9: 4 6, 2. Sutjeska 4 2 1 1 7: 4 5, 3. Partizan 4 1 3 0 6: 3 5, 4. Dinamo (V) 4 2 1 1 6: 4 5, 5. Beograd 4 2 1 1 5: 5 5, 6. Sarajevo 3 2 0 1 7: 3 4, 7. Velež 3 2 0 1 8: 6 4, 8. Budućnost 3 2 0 1 2: 1 4, 9. Pristina 4 2 0 2 5: 4 4, 10. Osijek 4 2 0 2 5: 4 4, 11. Sloboda 4 2 0 2 6: 9 4, 12. Celik 4 1 1 2 5: 4 3, 13. Crvena zvezda 2 1 1 0 2: 1 3, 14. Hajduk 3 1 1 1 1: 1 3, 15. Dinamo (Z) 3 1 1 1 1: 2 3, 16. Rijeka 4 0 1 4 2: 6 1, 17. Vardar 4 0 1 3 3: 1 3, 18. Vojvodina 3 0 0 3 5: 11 0

FUDBAL

REPUBLIČKA LIGA

Susret između Krajišnika i Krajine 1:3 obilovao je brojnim uzbudljivim scenama

KRAJIŠNIK — KRAJINA 1:3

STRIJELCI: Kasić u 25 (autogol), Šišić u 73. (jedanaesterac) i Abdić u 85. minuti za Krajlinu, a Trešnjić u 34. minuti za Krajišnik, sudija: Hrstanović (Bihać), 7, gledalaca: 3.000.

KRAJIŠNIK: Mijkić u 5, Matrak, 6, Zviždić 8, Kasić 5, Momčilović 6, Talakić 8, Alagić 6, Mandić 7, Vujanin 7, Jaganjac 6, Trešnjić 7, Muratagić 6 (Čurčić).

KRAJINA: Akmadžić 8, Mujlić 7, Topić 8 (Hasanbašić 7), Abdagić 8, Pobor 7, Nožić 7, Šišić 7, Lipović, Osmanagić 6, Milutinović 7, Abdić 8.

VELIKA KLAĐUŠA - Maliveliki krajiški derbi pripao je Krajinu, ubjedljivo 3:1, a moglo je po šansama da bude u mnogo više u korist gostiju. Nastavak prvenstva Cazinjanomogu da čekaju mirno i spokojno, imaju odlacan i uigran tim, borbenost mu je veliki valit: s druge strane, Kladašanima će ovo biti jedna od teških sezona otkako su „republikanci“, moraće uložiti dodatne napore, ako žele da su domognu bezbjednog mjesta na tabeli. Susret su odlučile dvije navale! Krajina ubojita, prodorna, Abdić, Lipović, Šišić i Milutinović idejno i snalažljivo ugođuju lako su dolazili do gola i još lakše pogadali mrežu (sudija Hrstanović, na intervenciju pomoćnika Topića, poništio je sjajan pogodak milutinovića zbog pasivnog ofsajda: Krajišnikov napad anemičan, nedostatak: snage i koncentracije Muratagić i Jaganjac pokušali su da konpenzuju neprekidnom prepirkom, jasno je onda ko je u Velikoj Kladaši bio gospodar situacije. Najbježi od četiri gola bio je onaj treći Krajine, Bek Mujlić, dotad zaprečan kao „britka sablja“, prorjorio je desnom stranom, pravovremeno centrirao, a Abdić u bilijarskom stilu, samo podmetnuvši nogu, pogodio cilj. Kod Krajine su se posebno isticali Abdić i Abdagić te mladi golman Akmadžić izmorno zapazeni interencija, a kod Krajišnika jedinoje blistao Talakić. Tomo MARIĆ Hajro HUIDIĆ

BUDUĆNOST — ELEKTROBOSNA (I) 3:2 (0:1)

STRIJELCI: Geca u 52. 187. Mumihodžić u 57. za Budućnost Oberan u 15. i Ukovski u 68. minutu za Elektrobosnu, sudija: Borak (Trebinje) 8, gledalaca: preko 1000.

BUDUĆNOST: Etenfić 6 (Mujkić 7), Kalesić 7, Bečarević 6, Grlić 7, Mujezinović 6, Ibranović 5, Kralčić 7, Milošević 6 (Lugajlić), Geca 9, Crnkčić 9, Muminhodžić 7. ELEKTROBOSNA: Jakovljević 4, Leovac 6, Čuković 6, Vlaški 7, Solčević 7, M. Omerinović 6, Gavrić 6 (Jaktić 6), Ukovski 8 (Ganibegović 6), Oberan 7. M. Omerinović 6, Đaković 7.

BANOVICI - Fudbaleri Budućnosti premijerom pred domaćom publikom nisu zadovoljili, iako su izvojevali zasluzenu pobjedu nad čvrstom ekipom Elektrobosne. U prvom dijelu susreta gosti su izvanredno igrali na sredini terena i pogotkom Oberana došli u vodstvo. Za ovaj pogodak glavnu krivicu snosi neraspoloženi golman Budućnosti Ivan Etenfić. Drugi dio susreta donio je kvalitetniji fudbal, redale su se dobre akcije pred oba gola naročito pred golom Elektrobosne. U tom dijelu fudbaleri Budućnosti preko raspoloženog Geca dolaze do izjednačenja u 52. minutu da bih odmah 57. prešli u vodstvo od 2:1. I istom misnutu ponovo je odbrana domaćina pogriješila i gosti preko Unkovskog izjednačili. Radost domaćinu i zasluzena dva boda donosi najbolji igrač susreta Geca pogotkom samo dva minuta pred završetak susreta. Sudac Čorak iz Trebinja vodio je susret autoritativno i pored toga što je dodjelio čak osam žutih i dva crvena kartona šest za goste i dva za domaćina. Iz igre je isključio Omerinovića i Đakovića zbog drugog prekršaja pošto su prehdodno imali žute kartone. Trener Saračević nam je po završetku susreta rekao: - Sudac Čorak pokvario je ovu izvanrednu utakmicu jer je prestrugo dodjeljivao žute i crvene kartone. Kemal HRNČIĆ

VITEZ — KOZARA 3:0 (1:0)

STRIJELCI: Skočibušić u 2. i 64. i Brebac u 65. minuti, sudija: Čalija (Sarajevo) 8, gledalaca 800. VITEZ: Maršalek 8, V. Drmić 7, Vidović 7, Grabovčac 7, Helvida 7 (Brkan -), Mišković 6, Bočić 6 (Vuleta -), Skočibušić 8, Gudelić 6, Vrebač 7.

KOZARA: Neškić 6, Janjić 7, Hadžić 7, Delačić 7, Deronjić 7, Radulović 6 (Šanlak -), Komić 6, Smajlović 7, Ismaili 6, Raos 6 (Alijatić -), Demo 7.

VITEZ — U prosječnoj igri, posebno to važi za prvo poluvrijeme Vitez je slavio visoku i zasluzenu pobjedu. Prvo poluvrijeme igralo se veoma rastrogno i smušeno na što je najviše ticalo veoma sparno vrijeme. Tek u na-

Iz tehničkih razloga korektura na sportskim stranicama nije izvršena. Redakcija.

REGIONALNA LIGA BOSNE I HERCEGOVINE

ZAPAD

VRBAS 1(1)
BORAC (BD) 0

STRIJELAC: Jovičić, sudija: Mihajlović (Bihać) 6, gledalaca: 500.
VRBAS: Pavlović 6, Balesić 6, Fikret Smajlović 6, Hadžiosmanović 6, Pezer 7, Zijad Smajlović 7 (Aleksić-), Čavka 7, Mado 7,5, Jovičić 7, Kaurin 7, Zejnilagić 6 (Vujnić-).
BORAC: Dostić 6, Ladarević 6, Kuželj 6, Čehajić 6, Vranješ 7, Hajdarević 6, Krnjajić 6, Numanspačić 6, Banjac 6, Petrović 7, Adić 6 (Borojević-).
JAJCE — Na otvaranju prvenstvene sezone u Regionalnoj ligi vidjeli smo utakmicu koja je relativno mogla da zadovolji oko 500 gledalaca. Bez sumnje, veliki uticaj na kvalitet imalo je veoma toplo i sparno vrijeme. Vrbas je tokom svih 90 minuta igrao ofanzivnije i preduzimljivije, dok su Dubičani samo brzim kontranimadima pokušavali da ugroze gol domaćina. Gol odluke postigao je Dragan Jovičić u 40. minutu, kada je vrlo precizno, sa 16 metara, izveo slobodan udarac i poslao loptu gornji lijevi ugao nemoćnog Dostića.

Sedžad KARAHODŽIĆ

LJUBIĆ 1(1)
BORAC (TD) 0

STRIJELAC: Jašarević, gledalaca: 1.000
sudija: Radovan Šipka (Banjaluka) 9.

PET MINUTA POSLIJE UTAKMICE...

PODGRMEČ - MLADOST 1:0 (0:0)
INDISPONIRANI GOSTI

Stipe Čelan, trener Mladosti:
— U prosječnoj i ravnomjernoj igri poraženi smo prije svega zbog nepostojek jedanaesterca, koji je sudija dosudio desetak minuta prije kraja - utakmice.

Sajbo Talić, trener Podgrmeča:
— Imali smo sreće. U ovom slučaju rezultat je ipak, najvažniji.
BRATSTVO — SLOBODA (BH) 2:0 (1:0)
DERBI KRUPLJANIMA

Kalkjović, Bratstvo:
— Igrali smo dosta dobro i zasluženo smo pobijedili neugodnog protivnika. Rezultat je mogao biti i veći.

Mehić, Sloboda:
U fer utakmici Bratstvo je bilo nešto aktivnije i iskoristilo naše greške i zasluženo pobijedilo.

BSK — ŽELJEZNIČAR 5:1
MOGLA JE DVOCIFRENO
Dževad Agić, trener BSK-a:
— Mogli smo trijumfovati sa dvocifrenim rezultatom. Naši igrači kao da su se zadovoljili visokim vodstvom u prvom poluvremenu pa su u nastavku popustili. Ipak dali smo pet golova i treba čestitati igračima na borbenosti.
Džananović, golman Željezničara:
— Našim igračima kao da su se noge oduzele. Jedva su hodali po terenu. Srećom ni domaći napadači nisu se najbolje snalazili po vrućini. Porazeni smo zasluženo na startu i bolje je što se ovo desilo uprvom kolu. To nam je pouka za naredne mečeve...

LAKTAŠI — PRIJEDOR 1:0 (0:0)
POBJEDA NA STARTU
Darko Vasić, lijevi bek Laktaša:
Iako oslabljeni maksimalno smo se zalagali a kao rezultat toga je i ova vrijedna pobjeda.
Mirzet Heragić, golman Prijedora:
— Igralismo dobro, stvarali šanse, a Laktašasi nam zasluženo osvojili bodove čestitamo.

LJUBIĆ — BORAC (TD) 1:0 (1:0)
MINIMALA POBJEDA
Ralf Jašarević, napadač Ljubića:
— Mogli smo na startu da zabilježimo znatno ubjedljiviju pobjedu, ali i ovaj trijumf ima svoju vrijednost. Posebno sam sretan što je baš moj udarac odlučio pobjednika.
Radovan Rastović, golman Borca:
— Čestitam domaćima na potpuno zasluženoj pobjedi. S ovakvim nastupima Prijedorčani mogu zagorčati planove mnogim kandidatima za visok plasman. Sudeći veoma dobro.

VRBAS — BORAC (BD) 1:0 (1:0)

BODOVI SE PIŠU

Sead Pezer, centarhalif Vrbasa:
— U teškom vremenu i teškoj utakmici mislim da smo zasluženo savladali vrlo dobre goste.

Nikola Petrović, kapiten Borca:
— Bio je to teški meč i pobjedi domaćina nema ni riječi prigovora.

LJUBIĆ: Radulović 7, Janković 7, Ihtijarević 8, Halilović 8, Sinanović 6, Mehić 9, Ljubović 6 (Segić 6), Jašarević 8 (S. Dervić 6), Mehić 7.

BORAC: Rastović 7, Polić 7, Knežević 6 (Tulić 6), Adžić 6, Grubnor 7, Damjanović 6, Rnić 6, Trnić 7, Štrbac 6, Kesić 7, Karanović 7.

PRNJAVOR — Već od prve minute domaći su krenuli organizovanim napadima ka голу gostiju da bi već u 13. minuti, Jašarević rezantnim udarcem sa 20 metara savladao nemoćnog Rastovića. Pet minuta kasnije ponovo su domaći imali šansu, a u samom početku nastavka susreta Sinanović je izbio sam pred Rastovića, ali je bio neprecizan. I do kraja susreta domaći drže sve konce igre u svojim rukama, ali do promjene rezultata, ipak, na sreću gostiju nije došlo. Centralna figura meča bio je omleni Mehić, koji je na otvorenju sezone pružio briljantnu partiju. Sudija Šipka je pokazao žute kartone Sinanoviću u Tutući.

Brane RADULOVIĆ

BSK 5(4)
ŽELJEZNIČAR 1(0)

STRIJELCI: Sojtaric u 3, 144, V. Malbašić u 4, Ramić u 28, i Todorović u 90. minutu za BSK, a Maskuti u 87. za Željezničar; sudija: Šabić (Ključ) 9; stadion BSK-a na Cairama, gledalaca: 200.

BSK: Callak -, S. Malbašić 7, Stojnić 7, Prostran 7, Novković 7, Knežević 9, Ramić 9 (Barašin 6), Lazić 8, Sojtaric 9 (Todorović 6), Beharić 7, V. Malbašić 9.

ŽELJEZNIČAR: Džananović 6, Halilović 6, Redžić 5, Kečalović 6, Drljača 5, Bašić 6 (Ibrahimbegović 6), Kurtović 5, Eljazić 5, Alibabić 6, Rekić 6, Dusić 5 (Maskuti 6).

BANJALUKA — Da su domaći napadači bili iole spretniji, Željezničar bi Banjaluku napustio sa možda najtežim porazom u istoriji. Toliko puta sa Sojtaric, Veljko Malbašić drugovi bili u izglednim situacijama za postizanje golova da je prosto za neverjotništa su sve promašili. Pa ipak ukupni utisak je povoljan, jer BSK je postigao pet golova i tako nagovjestio da će biti jedan od kandidata

Sojtaric (BSK) pružio je protiv Željezničara izvanrednu igru i umnogome doprinio pobjedi „plavih“ od 5:1

za sami vrh. Već u četvrtom minutu domaćini su vodili sa 2:0. Izvanredne centaršute Ramića realizovali su prvo Sojtaric, a potom i Veljko Malbašić. U 28. minutu Ramić je već uradio sam i to je bilo 3:0. Minut prije odmora Sojtaric je još jednom zatresao mrežu Džananovića. U drugom poluvremenu kada su igrači Željezničara „vukli“ po terenu domaći napadači to nisu znali iskoristiti. Promašeno je bar deset izglednih prilika a gosti to kažnjavaju u 87. minutu golom Maskutija. U posljednjim trenucima utakmice viđen je i najbolji gol, kada je Todorović poluvolejem na centaršut Barašina savladao nemoćnog Džananovića.

Mesud MUJKIĆ

LAKTAŠI 1(0)
OFK PRIJEDOR 0

STRIJELAC: Vasić, sudija: Međić (Bosanska Dubica) 7, gledalaca 400.

RUKOMET

ŠESTI TURNIR „OSLOBODENJA CAZINA“

BORCU SVI TROFEJI

Najbolji igrač i strijelac turnira Mirzet Uzelrovi a najbolji golman Zlatan Arnautović, obojka članovi Borca - izvanredna organizacija turnira i gostoprinstvo domaćina rukometnog kluba Metalc

CAZIN — Šesti rukometni turnir „Oslobođenja Cazina“ čiji je organizator rukometni klub Metalac, okupio je ove godine izuzetno jake učesnike. Pored domaćina tokom dva dana na terenu sportskog centra „Alinac“ nastupili su i dvaprolivkaša banjalučki Borac i Infosistem iz Zagreba. Četvrti učesnik bio je novi član Republike rukometne lige BiH Partizan iz Bosanske Dublice. Borbu za prvo mjesto kao što se očekivalo vodili su prvotigaši Borac i Infosistem. Borci je ovog puta, mada bez pojačanja iz Zloka Puca, pokazao da je već sad spreman za teška iskušenja kojagaa očekuju u okviru Kupa evropskih šampiona, nacionalnog prvenstva i Kupa Jugoslavije. Od prvog momenta bilo je jasno da su Banjalučani ne samo

kvalitetnija nego i daleko pripremljenija ekipa od Zagrepčana. Preko Nikolića i Uzelrovića povelu su veoma brzo sa 3:1, azatim sa 4:1. Sigurnom igrom, razrađujući prije svega taktičke varijante trenera Arslanagića, riješili su prvo poluvremenu u svoju korist (1:17). U prvih desetak minuta drugo dijela u furioznom tempu ostvarili su najveću prednost od osam golova, da bi do kraja izgubili moliv za borbu, tek otaljavali posao i riješili dvoboj u svoju korist sa 24:20. Tako je Borcu kao najboljoj ekipi turnira pripao veliki prelatni pehar i manji trajno vlasništvo, dok su i sve pojedinačne nagrade pripale njegovim protivnicima. Po mišljenju žirija i znanjem i zalaganjem otkada je kružni napadač Mirzet Uzelrović, te ga je proglasio za najboljeg igrača turnira. Njemu je pripao i pehar namijenjen najboljem strijelcu. Banjalučanin je u dva susreta postigao 16 golova. Zlatan Arnautović je branio u reprezentivnoj formi i nije čudo da je proglašen za najboljeg golmana. I domaćin je zaslužio priznanje za fer-plej, ali svakako daleko veće i značajnije su bile izrečene pohvale za izvanrednu organizaciju turnira i izuzetno gostoprinstvo ukazano gostujućim ekipama.

ZA PRVO MJESTO
BORAC — INFOSISTEM 24:20 (11:7)

SUDIJE: Vrhovac (Banjaluka) i Japić (Cazin), gledalaca: 400, sedmerci: Borac 2(1), Infosistem 7(4), isključeni: Borac: Saračević 2 minuta; Infosistem: Čačić 2 minuta

BORAC: Arnautović, Pavlišin, Nezirević, Uzelrović 8, Talić, Smajlić 2, Brakočević 1, Perić, Ramljak 3, Handan, Nikolić 5, Saračević 4, Jovanović.

INFOSISTEM: Ševerdžija, Perkovac 2, Čačić 2, Jarak, Vujica 1, Zovko 2, Češo 4, Marković, Lalić 5, Japundža 4, Šola.

ZA TREĆE MJESTO
METALAC — PARTIZAN (BD) 16:32 (6:19)

SUDIJE: Toromanović i Ljubijanki (Cazin), gledalaca: 400, sedmerci: Metalac (2/0), Partizan (3/2).

METALAC: Zulkić, Topić, Lipović, Bajraktarević 3, Hadžalić 1, Salapura 7, Misaljević 3, Coralić, Hođić 1, Puškar 1, Hrusto, Zuljić.

PARTIZAN: Eminagić, Hatipović, Mijić, Umicević 6, Čado 1, Perišić 1, Mičić, Šerić 8, Kotoran 10, Knežević 3.

POLUFINALE
BORAC - PARTIZAN (BD) 27:16 (13:6)

SUDIJE: Toromanović i Ljubijanki (Cazin), gledalaca: 300, sedmerci: Borac 4 (2), Partizan (1).

BORAC: Arnautović, Pavlišin, Saračević, Uzelrović 8, Nezirević, Talić 2, Smajlić 8, Brakočević 2, Perić, Ramljak 1, Handan, Nikolić 1, Jovanović.

PARTIZAN: Eminagić, Hatipović 3, Mijić, Umicević 2, Čado 1, Perišić 3, Mičić, Šerić, Kotoran 5, Knežević 2.

METALAC — INFOSISTEM 18:45 (11:23)

SUDIJE: Japić i Ljubijanki (Cazin), gledalaca: 300.

METALAC: Japić, Topić, Lipović 1, Bajraktarević, Hadžalić 2, Misaljević 2, Coralić 1, Hođić 2, Puškar 1, Hrusto 1, Zuljić 5.

INFOSISTEM: Ševerdžija, Perkovac 5, Čačić 4, Jarak 15, Vujica 5, Zovko 2, Češo 5, Marković 3, Ylalić 2, Japundža 4, Šolak.

Momo JOKSIMOVIĆ

Zuljić 8, Šarčević 7, Jovičić 7, (Smajlović), Vasiljević 7 (Kovačević -).

MLADOST Feriz 6, Mašinović 6, Zubović 7, Pajazetović 6, Hušić 7, Hrmčić 6, Mustafić 6, (Milićević -), Osmanagić 6, Vidmar (Medić 6), Strlemač 7, Neskić 7.

SANSKI MOST — U prvju utmici ovogodišnjeg prvenstva Podgrmeč se kao domaćin nije proslavio, iako je ostvario minimalnu pobjedu. Podriadeni ekipa domaćina i indisponirani gosti nisu pružili igru koja se očekivala na otvorenju sezone, a lošem utisku doprinijelo je i relativno mali broj gledalaca - oko 350.

BRATSTVO 2(1)
SLOBODA 0

STRIJELCI: Terzić 2, sudija: Ahmetović (Bihać) - 8, gledalaca: 1.500.

BRATSTVO: Stojanović 7, Abdić 7, Sejdlić 6, Kalkjović 7, Bogovčić 7, Karabrahmović 6, Bijeljac 6, Dumonić 6, Terzić 8, Hermez 6, Pašalić 7.

SLOBODA: Alagić 7, Čizmić 7, Mehić 6, Elezović 6, Pabor 7, Zuljić 6, Hasić 6, Hoić 7, Indić 6, Bašić 7, Vuleta 6.

BOSANSKA KRUPA — Domaći su boljom igrom zasluženo pobijedili goste iz Bosanskog Novog. Utakmica je počela u znaku ispitivanja snaga, i uglavnom se igralo na sredini terena. U 28. minuti, neodoljivost odbrane gostiju iskoristio je Terzić i savladao Alagića. Gosti iz Novoga igrali su, uglavnom, zatvoreno, napadajući preko usamljenog Vulete koji sam u napadu nije mogao ozbiljnije da ugrozi gol Stojanovića. U drugom poluvremenu domaći su igrali nešto aktivnije i ponovo preko Terzića povećati rezultati sa 2:0. Zadovoljni takvim rezultatom domaći su prepustili sredinu terena gostima, što su oni terenski dobro koristili i u tom periodu imali nekoliko povoljnih šansi pred golom Stojanovića. Međutim, Bašić u drugom nisu uspjeli realizovati ni najpovoljnije prilike, a Bašić je promašio i jedanaesterac.

Boško VASILJEVIĆ

Iduće kolo: **BOSANSKA DUBICA:** Borac - Borac (TD), VRNOGRAC: Mladost - Ljubić, BOSANSKO GRAHOVO: Grahovo - Podgrmeč, BOSANSKI NOVI: Sloboda - Berek, BOSANSKA KRUPA: Željezničar - Bratstvo, PRIJEDOR: OFK Prijedor - BSK, JAJCE: Vrbas - Laktaši.

RO Lignošper
Bosanski Novi
tel: 81-174, 81-173
telex: 45416

Nesporazumi udaljavaju cilj

- Ima otvorenih pitanja između investitora i izvođača radova na novom Kliničko-medicinskom centru, što sigurno odmaže bržoj izgradnji i izaziva kašnjenje u radovima oko dva mjeseca, ali pare u suštini nikada nisu bile glavni uzrok zakašnjenja u pojedinim fazama izgradnje

Sigurno da nikada ne bi odjeci s gradilišta Kliničko-medicinskog centra u Banjaluci u drugoj etapi prve faze izgradnje dospjeli do izvršnog odbora Skupštine opštine da sve teče po planu i da nema nikakvih problema između investitora, Radne zajednice za razvoj i investicije KMC, i glavnog izvođača, radova, Radna organizacija „Krajina“. Problema ima, svakako, oko priznavanja ili nepriznavanja razlika u cijenama izvedenih radova, o čemu su i arbitražne komisije morale raspravljati.

Ako to nije glavni razlog, bar je jedan od prvih, zbog kojih kasni izgradnja dijela ovog velikog objekta za oko dva mjeseca. Mada je uvijek u sličnim prilikama nedostatak sredstava ili spori priliv bio uvijek najviše istican problem, ovoga puta, što se potvrdilo na posljednjoj sjednici izvršnog odbora SO Banjaluka, to nije najveća prepreka. Problema ima zbog čisto, kako je istaknuto, neposlovnog odnosa pojedinih kooperanata i na relaciji odnosa između izvođača i investitora. Zbog toga trpi ustanova i pacijenti, koji bi trebalo da što prije zavire u nju.

Potreban rad, a ne kritike

Bolji i operativniji rad građevinaru, a ne uzajamne kritike, sada su, u završnoj fazi radova, potrebni više nego ikad. Jer, prema onome što se čulo od Milenka Dimitrijevića, predstavnika investitora, ostalo je još praktično samo tri mjeseca rada da se ovaj dio objekta završi do decembra ove godine. Problema ima i u tome što je ovaj veliki građevinski poduhvat počeo tako što su se ugovori sklapali po prilivu sredstava i za svaki veći posao sklapao se poseban ugovor. Tako bi do 1. septembra već trebalo obezbijediti oko 1,34 milijarde dinara da bi se prva faza izgradnje centra okončala do decembra 1985. O tome koliko je važno da se bar ovaj rok poštuje, ne treba naglašavati. Recimo, za objekt gdje će biti smještene patologija rok je nekoliko puta produžavan.

Nije nikakvo čudo što se jedan veliki klinički centar od 60.000 kvadratnih metara gradi u fazama. Tako se mora i do sada je urađeno dosta, ali se poslovi moraju završavati. Nije vrijeme da se u toku same gradnje rješavaju neke neriješene stvari. Investitori, istina, imaju šta reći o ponašanju kooperanata. Dat je primjer: Instalater „Unioninvest“ nastoji da montira svoju opremu, a ne onu koja je dogovorena. Baš na tom sektoru radi se o 12 operacionih sala i hiljade kvadratnih metara. Mi sada ne smijemo ničije garancije prihvatiti, nego moramo raditi kako je ranije planirano. Slična je situacija i sa staklarskim poslovima, kaže Milenko Dimitrijević.

Što se tiče priliva sredstava, tu ne bi trebalo biti ozbiljnih teškoća. Prema informacijama iz Sekretarijata za finansije SO Banjaluka sredstva su u cjelini angažovana i neka istrošena, bar što se tiče onih iz izvora za obnovu i pare solidarnosti.

Mogu se vršiti i kombinacije iz priliva samodoprinosu za narednu godinu.

Puni angažman

Ne mogu nesporazumi i neriješeni problemi izvođača i investitora, koje smo u početku pomenuli ići u nedogled, a naročito ne treba dovoditi otvorena pitanja pred sudove. Moraju se naći ranija rješenja, što zahtijeva puni angažman nadglednika i kod izvođača radova kod investitora i Društvenog savjeta koji prati i koordinira sve poslove oko izgradnje Kliničko-medicinskog centra. Takav je stav i Izvršnog odbora Skupštine opštine. Sporedne stvari treba brže da se rješavaju u poslovodstvima ovih kolektiva i između njih zajedno. Jer, kako je rekao Kosta Tepavčević, iz Poslovodstva GRO „Krajina“, fele r nastaju u sitnim organizacionim stvarima. To je tačno, ali su posljedice dalekosežnije, što je očigledno.

Stoji još nešto! - Neki organi, kaže Ante Marić, predsjednik Izvršnog odbora SO, nisu uspeli prevazići ni neke polazne teškoće, a trebali su. Da su izvođači i investitori bili homogeniji moglo se više postići. Od 1982. godine dinamika izgradnje išla je cik-cak linijom. Pare nikada nisu bile suštinski pravi razlog za zakašnjenje u izgradnji. To je bitna činjenica.

Zaključak u raspravama oko izgradnje je jedinstven. Moraju se angažovati svi radni potencijali, i radnici i mehanizacija, i ako treba više smjena radnika da bi građevinska operativa bila naprednija i da bi se u zimu ušlo sa završenim poslom. Jer će iduće godine biti još teže. Jedan dio objekta će već biti u funkciji, a onda će i građevinarima biti teže da obavljaju svoj dio posla na onome što je ostalo da se uradi.

P. MATAVULJ

PO NAŁAZIMA SANITARNE INSPEKCIJE

Voda za piće — kvalitetna

Voda iz gradskog vodovoda je, po analizama sanitarne inspekcije Sekretarijata za inspekcijske poslove SO Banjaluke, kvalitetna i dobra za piće. Mišljenje o njoj neispravnosti se raširilo među građanima, a mnogi su je povezali sa, kažu završenim radnicima, uobičajenim ljetnim infekcijama.

- Neko je, očigledno zlonamjerno, lansirao dezinformaciju o tobožnjoj zagađenosti vode. Oboljenja crijeva i želuca prije treba dovesti u vezu sa neopranim voćem. Sanitarna inspekcija samo u avgustu izvršila je 529 bakterioloških i 167 hemijskih analiza. Ne samo da u vodi iz gradskog vodovoda nema nikakvih tragova zagađenja, nego možemo reći da je ona kvalitetna. Njen sastav se u potpunosti uklapa sa propisima Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće. S ovom ocjenom se prije nekoliko dana takođe saglasio i republički sanitarni inspektor, kaže Slobodan Gavranović, zamjarnik sekretara Sekretarijata za inspekcijske poslove.

D. R.

IZOLACIJOM — PROTIV VLAGE

Izgradnja novog stambenog bloka u naselju Paprikovac odvija se prema planiranoj dinamici, pa se može pretpostaviti da će do početka zime ovdje značajan dio građevinskih radova biti završen. Na jednom dijelu gradilišta sada se postavlja oplata za nadtemeljne zidove, a na zgradama koje su već „stigle“ do visokog prizemlja postavlja se izolacija protiv vlage i podzemnih voda. Na našoj fotografiji je zabilježen trenutak kada radnici uz pomoć bitumena lijepe ter-papir.

Snimio D. Reljić

Na Pedijatrijskom odjeljenju KBC, na Paprikovcu, nema epidemije meningitisa (zapaljenja mozga). Ovo tvrdi načelnik Pedijatrijske službe dr Relj D. Reljić, inače način demantuje glasine koje kruže gradom o navodnoj bolesti.

POVODOM GLASINA O MENINGITISU NOVOROĐENČADI NA PEDIJATRIJI KBC-a

NEMA BOJAZNI OD EPIDEMIJE

U proteklih pet mjeseci na Pedijatrijskom odjeljenju KBC-a primljeno je deset beba pod kliničkom slikom meningitisa, od kojih su četiri imale i teži oblik sepse. Tri slučaja sa smrtnim ishodom. Preduzimanjem dodatnih mjera na Porodiljskom odjeljenju, u posljednjih mjesec dana na Pedijatriji liječen jedan slučaj meningitisa novorođenčeta.

Na Pedijatrijskom odjeljenju KBC, na Paprikovcu, nema epidemije meningitisa (zapaljenja mozga). Ovo tvrdi načelnik Pedijatrijske službe dr Relj D. Reljić, inače način demantuje glasine koje kruže gradom o navodnoj bolesti.

- Doduše, na Pedijatrijsko odjeljenje KBC, kaže dr Tadić, od aprila pa do sada, dakle za proteklih pet mjeseci, primljeno je šest slučajeva meningitisa. To su novorođenčad koja su donesena u prvi mjesec dana života sa blagom kliničkom slikom, i sva su izliječena.

Ovom prilikom valja reći da su pomenute bebe rođene na Ginekološko-porodiljskom odjeljenju KBC i da su neke direktno sa odjela prenesene na Pedijatriju, a neke su donesene od kuća, nakon otpuštanja iz Porodilišta.

U pomenutom vremenskom periodu, sa porođajnog odjela na Pedijatriju, u prva tri dana života novorođenčeta, primljena su i četiri novorođenčeta pod kliničkom slikom sepse (trovanja krvi) i meningitisa. Sva četiri slučaja bila su od veoma teških kliničkih oblika sepse, od kojih su tri imala smrtni ishod, a jedan je izliječen.

- Ova četiri slučaja ne spadaju u isti oblik bolesti koji je ustanovljen kod prvih šest beba, kaže dr Tadić. Pretpostavljamo da je do njihovog oboljenja došlo još u utrobi majke ili su se inficirala kretanjem kroz porođajni kanal. Naknadno smo saznali da su sve četiri majke za vrijeme trudnoće imale poteškoća u zdravstvenom pogledu.

Pomenutih deset slučajeva meningitisa, od kojih su četiri imala i

sepsu, prema riječima dr Tadića, jeste nešto povećan broj oboljelih u odnosu na druga godišnja doba, ali je isto tako i broj poroda u ovom vremenu mnogo veći. Međutim, o epidemiji se ne može govoriti.

I pored toga što broj oboljelih ne predstavlja veći problem, sa Pedijatrije su obavijestili Ginekološko-porodiljsko odjeljenje da preduzmu dodatne mjere kako do oboljenja ne bi dolazilo. Da se u tome djelatno uključilo, pokazuje podatak da je u posljednjih mjesec dana na Pedijatriji liječen samo jedan slučaj meningitisa kod novorođenčeta.

Z. PAVLOVIĆ

PIJAČNI BAROMETAR

POVRCE: luk 50 do 60, bijeli luk 250, mladi kupus 80 do 100, tikvice 50, grah 300 do 350, plavi patlidžan 60 do 80, krastavci 80, paradajz 40 do 70, paprika 50, krompir 40, mrkva 70 do 80, kelj 100, karfiol 120, blitva 80, dinara po kilogramu, mladi kukuruz 15 do 20 dinara po komadu.

VOĆE: grozdje 180 do 200, breskve 100, lubenice 60, dinje 100, banane 300, limun 360 do 500, sljive 100, kruške 70 do 90, džanarke 50, kupine 200 dinara po kilogramu.

JAJA: 16 do 20 dinara po komadu.

MEDI: 450 do 500 dinara po kilogramu.

MESO: govedina 450 do 500, svinjski karkas 590 do 1.000 dinara po kilogramu.

CVIJEĆE: karantil 20, ruže 10, gladiole 30, geranij 50, ins 60 dinara po struku.

Z. P.

ULAZI !?

Otkad su čistačice prestale da rade u „Čistići“, neki ulazi u zgradama postali su prva smetlišta. Neki od njih u Novoj varoši, na primjer, tako izgledaju da bi inspekcija imala pune ruke posla. Čistačice koje angažuju kućni savjeti dodu dan - dva, vide i odu, a stanari svakodnevno preskaču preko gomila smeća.

NAŠA SLIKA I PRILIKA

NEMAR MJERE NEMA

Neureden travnjak, stara hartija, prazne boce, polomljeno staklo...

Ovakvo tužan dekor ovih dana ima plato ispred Kastela, gdje su smještene biste narodnih heroja. Tim ljudima, čije su biste tu za navijek postavljene, ovo ne može nauditi, jer oni su bili najbolji kad je bilo najteže. Njihov život i djelo obezbijediti su im mjesto u istoriji i služiti za primjer ovim i budućim generacijama.

Ovo je samo slika i prilika nas samih - našeg duha i ljudskog dostojanstva. Čuđa ce i ova naša generacija obezbijediti sebi mjesto u istoriji - samo kakvo?

B. B.

Opada iskorištenost objekata

● Tri ugostiteljsko-turističke organizacije iz sastava SOUR-a „Krajinaturist“ poslovale su u prvom polugodištu s gubitkom koji je iznosio 5,3 milion dinara ● Prosječna iskorištenost kapaciteta na nivou složene organizacije iznosi svega 45 odsto, odnosno, za pet procenata manje nego u istom periodu prošle godine

U toku prvog polugodišta ove godine objekte ugostiteljsko-turističkih organizacija iz sastava SOUR-a „Krajinaturist“ u Banjaluci posjetilo je više od 140 hiljada domaćih i stranih turista. Zanimljivo je, na primjer, pomenuti činjenicu da je međuovimabilo čak za 17 procenata manje inostranih planskih gostata. Inače, u istom periodu je ostvareno 220.795 noćenja, od čega na strane goste otpada oko 26.000 noćenja. Prosječna iskorištenost hotelskih kapaciteta na nivou složene organizacije iznosi svega 45 odsto, odnosno za 5 odsto manje nego u istom periodu prošle godine.

SOUR-a negativan, da je gubitak iznosio 5,3 miliona dinara, mada je jedanaest radnih organizacija poslovalo uspješno i sa ostatkom dohotka u iznosu od oko 38,5 miliona dinara.

Ako se ovi podaci posmatraju kroz ostvarenje osnovnih planskih zadataka, ističu u „Krajinaturistu“, onda bi ipak polugodišnjim bilansom mogli biti zadovoljni. Kada to kažu, onda, prije svega, ovdje misle na činjenicu da je u prvom tromjesečju ove godine s gubitkom poslovalo devet, a poslije srediva-

nja podataka o polugodišnjem poslovanju, samo tri organizacije. Osim toga, gubitak je manji za 3 odsto nego u istom periodu prošle godine, akumulacija je veća za 31 odsto, nenaplaćena realizacija je veća od gubitka.

Inače, ukupan prihod je ostvaren u iznosu od 1 milijard i 945 dinara, što je za 50 procenata više nego u istom periodu prošle godine. Istovremeno, dohodak iznosi 728 miliona dinara i veći je za 58 odsto nego u prvom polugodištu prošle godine, čist dohodak ostvaren je na nivou od 590 miliona dinara i veći je

za 64 odsto od prošlogodišnjeg itd.

Posmatrani ovako, u globalu, pokazatelji koji se odnose na poslovanje u prvom polugodištu ove godine potvrđuju saznanje da kontinentalni turizam preživljava, ako tako možemo da kažemo, jednu krizu: promet je sve manji, broj noćenja opada, iskorištenost kapaciteta - u svakom pogledu - također. U Skender-Vakufu, na primjer, od 168 ležaja ovog ljeta je bilo iskorišteno u prosjeku jedva dvadesetak. U Šipovu je sagrađen moderan motel, čine se napori da se privuku strani gosti, ali u ovoj go-

dini finansijski plan neće biti sigurno ostvaren. Prijedor je također dobio velelepjan hotel, smješten na obali Sane, ali iskorištenost kapaciteta ovdje ne zadovoljava. Slična je situacija i sa objektom koji je prošle godine otvoren na Korčanicima, pa i nekim drugima, čiji se kapaciteti u toku godine koriste sa 30 do 50 odsto, a to ne obezbjeđuje normalno i rentabilno poslovanje. Izuzetak od ove konstatacije su objekti u Bosanskom Novom, Laktašima i Banjaluci.

Možda razloga ovakvom poslovanju nekih objekata na našem području valja tražiti u saznanju da ovi nemaju ama baš nikakvih sadržaja za kulturni, rekreativni i sportski život, da gostima ne pružaju ništa više od „plavog neba“, a to nije dovoljno. Domaći i strani turisti postaju sve probirljiviji, njihovi zahtjevi se povećavaju, oni traže osim dobre usluge, kvalitetne ishrane i smještaja, još mnogo toga što većina objekata danas ne može da im pruži. Očigledno, sazreli su uslovi da se i o tome, na nekom nivou, raspravlja, da se obezbijede sredstva ne samo za nove ležajeve već i za nove sadržaje.

Duško MOMČILOVIĆ

Ovaj podatak ukazuje i na saznanje da se smještajni kapaciteti koriste mnogo manje nego ranijih godina, jer valja imati u vidu i činjenicu da su u međuvremenu sagrađeni novi objekti u Šipovu, Skender-Vakufu i Prijedoru, koji su, također „ukalulisani“ u bilansu polugodišnjeg poslovanja. Kako će biti u preostalom dijelu godine posebno je pitanje, pogotovo što su u međuvremenu cijene usluga znatno skočile.

Nedavno sumirani pokazatelji o poslovanju u prvom polugodištu pokazuju da je finansijski rezultat

PORTOROŽ

MUZIČKA PARADA

PORTOROŽ, 25. avgusta (Tanjug) — Čuvena zabavno-muzička emisija austrijske televizije „Muzička parada“ ovog mjeseca će biti snimana u Jugoslaviji, 28. i 29. avgusta. Austrijska TV-studija su za mjesto snimanja te emisije koja ima izuzetno veliku popularnost u Austriji, Nemačkoj i Švajcarskoj -

prosječno je prati oko 20 miliona gledalaca, izabrali portorožanske hotele „Bernardin“. To je prvi put da se muzička parada, koju vodi dobitnik zlatnog mikrofona Evrope Karl Moik, snima van zemalja za čije gledaoce se priprema.

NA MAKARSKOJ RIVIJERI

USPJEŠNO TURISTIČKO LJETO

MAKARSKA, 25. avgusta (Tanjug) — Na Makarskoj rivijeri, gdje se bliži kraj još jednog dobrog turističkog ljeta, smještajni kapaciteti i dalje su dobro popunjeni. Prema podacima Turističkog saveza Makarske rivijere, u ljetovalištima od Brela do Zaostroga odmor provodi 59.000 domaćih i stranih gostiju, što je za 24 posto više nego u isto vrijeme prošle godine. Do-

maćih turista ima 34.500 ili za 13 posto više nego lani, a stranih 24.500 ili 45 posto više. Hotelski objekti, u kojima odmor provodi 10.700 gostiju, i dalje su bez slobodnih kreveta, a rezervacija smještaja je obavezna sve do kraja septembra. U kućnoj radinosti Makarske rivijere smješteno je 17.200 gostiju, dok je u kampovima 11.500 turista.

NA SLOVENAČKOM PRIMORJU

Sezona ne jenjava

LJUBLJANA, 25. avgusta (Tanjug) — Iako smo već na pragu posljednje nedjelje avgusta turistička sezona na Slovenačkom primorju ne jenjava. Trenutno je u Portorožu, Piranu, Izoli, Kopru i zaleđu skoro 15.500 gostiju, a među njima gotovo 13.000 stranaca. To su brojke, koje govore o prihvatljivim turistima.

Prepostavlja se da je bar još 5 odsto turista na Slovenačkom primorju u nekoj vrsti „ilegale“. Najviše gostiju je u hotelima, čiji su kapaciteti popunjeni oko 90 odsto. Mjesta u hotelskom smještaju ima jedino u objektima „B“ i niže „B“ kategorije, dok su svi hoteli „A“ kategorije i bungalovi zauzeti do sredine septembra. Kao i ranijih godina najveći broj stranih gostiju je iz Zapadne Njemačke, Austrije, skandinavskih zemalja i Italije.

PRIRUČNIK ZA LJETOVANJE

AKO STE NA LJETOVANJE POVELI I DJECU, TE AKO MISLTE DA ĆETE ODLASKOM NA PLAŽU BAR MALO ODAMNUTI - LJUTO SE VARATE! DJECA ĆE VAM SE U TRENTUKU PRETVORITI U VODOZEMCE, KOJE NA KOJNO MOGU IZVUĆI SAMO POVICI PRODAVAČA SLADOLEDA, KROFNI, MEKIKA - ILI BATINE (KOJE VELO ČESTO USLIJEDE I NAKON VAŠEG ODBIJANJA DA IM KUPITE AMA BAŠ SVE POBROJANE ARTIKLE) IPAK, NA VEĆA NAPAST JE UOBIČAJENI MAGAČAR ZA SLIKANJE. KAO UTJEHA PRILIKOM PLAĆANJA OVE PAPRENO ŠKUPJE USLUGE, NEKA VAM POSLUŽI ČINJENICA DA TO NIJE JEDINI MAGAČAR KOJI ZARABUJE VIŠE OD VAS...

„GLAS“ I „BOSANKA“

Još nije kasno

Naša nagradna igra „3,2,1“ do- datak za godišnji odmor“ polako se približava kraju. Danas objavujemo deveti kupon, a do kraja ovog ciklusa objavićemo ukupno dvanaest kupona. Na vama je da ih sakupite i, kad dode vrijeme, pošaljite na adresu: NIGRO „GLAS“ AVNOJA-a 93, 78000 BANJALUKA.

Šansa je tu, valja je iskoristiti. Nikad nije kasno da se uključite u našu nagradnu igru. Ako nemate prvih osam kupona, sačekajte do kraja kada ćemo objaviti džokera. Osam džokera zamijenije osam kupona koji nedostaju. I zato, ponavljamo - šansa je tu - iskoristite je. Jer, nije naodmet dobiti iznenađeno i neplanirano koji milion starih dinara. A „Glas“ i „Bosanka“ nude vam tri mogućnosti - tri, dva jedan milion starih dinara.

Sponzor u ovom kolu nagradne igre je AIPK Bosanka, najveći proizvođač sokova u okviru AIPK „Fruktona“. Među najpoznatijim proizvodima je PEPSI-KOLA, koja je od direktke PEPSI za Evropu proglašena najboljom na Balkanu. Ali, PEPSI nije jedini proizvod ovog renomiranog proizvođača bezalkoholnih pića. Tu su od gaziranih pića TONIK i NARA, zatim kokteli od jabuke, naranče, kajsije, breskve, jagode, šljive i borovnice. Očito je da je široka lepeza proizvoda „BOSANKE“ i da je njeno pri-

činstvo na tržištu i te kako primijećeno.

NAGRADE:

- I Nagrada 3.000.000 starih dinara
- II Nagrada 2.000.000 starih dinara
- III Nagrada 1.000.000 starih dinara

Pravo učešća imaju svi čitaoci „Glas“ izuzev zaposlenih u NIGRO „GLASU“ članova njihovih porodica i uže rodbine. Treba sakupiti dvanaest kupona ili dvanaest džokera i poslati ih na adresu: NIGRO „GLAS“ AVNOJ-a 93, 78000 BANJALUKA, sa naznakom „za nagradnu igru 3,2,1“.

REKORDNA GODINA „JADROLINIJE“

RIJEKA, 25. avgusta (Tanjug) — Tri „Jadrolinijina“ feribota brze pruge „Ilija“, „Slavija“ i „Liburnija“ koji plove duž obale od Rijeke do Dubrovnika, a u turističkoj sezoni i do grčkog otoka Krf, prevezli su za sedam mjeseci ove godine 143.000 putnika i 16.000 vozila, što je 10 posto više nego u istom prošlogodišnjem razdoblju. Samo u julu prevezeno je pedesetak hiljada putnika i sedam hiljada vozila.

Povećan je i promet putnika i vozila na trajektima, pa u riječkoj „Jadroliniji“ računaju da će do kraja godine postići rekord i prevesti ukupno milion vozila i pet miliona putnika.

TURISTIČKE ZANIMLJIVOSTI

MEĐUNARODNI ZLATNI KUVAR

Za 1984/85. godinu mostarskom hotelu „Ruža“, odnosno restoranu ovog hotela, pripala je titula Međunarodnog zlatnog kuvara za Jugoslaviju. Odluka je to novinara i gastronomskih stručnjaka iz raznih krajeva Italije, a u konkurenciji se našao veći broj restorana iz Hercegovine, sa veoma dobrom hranom uslugom.

U rezidens-hotelu „Azolini“ 20 kilometara od Palerma na Siciliji održano je za tim finale Međunarodnog zlatnog kuvara za Italiju i Međunarodnog zlatnog kuvara.

Specijalitet hotela „Ruža“ jelo „červši kujundžluk“, bilo je veoma zapaženo.

JUGOSLOVENSKA NAUTIKA U ŽENEVI

Ovogodišnji Salon nautike i turizma u Ženevi okupio je 223 izlagača iz 32 zemlje. Jugoslovenski štand bio je uređen u znaku nautičke ponude. Pored Predstavništva Turističkog saveza Jugoslavije, učestvovali su još i Sekcija marina i nautičkog turizma Jugoslavije (koju je predstavljala Marina Veruda) Suntuturist - Zadar, Jugoturs AG i JAT iz Ciriha.

Učešće naše zemlje imalo je velik informativno-propagandni značaj, posebno u pogledu prezentiranja naših mogućnosti u nautici, a JAT je najavio otvaranje direktne avionske linije iz Ženeve za Jugoslaviju. Bila je to i prilika da se propagira Prvi Međunarodni sajam nautičkog turizma „Nautika 85“ na Rijeci.

OFANZIVA ISTOČNE EVROPE

Istočnoevropske zemlje zajedno sa SSSR i ove godine su u izvjesnoj konkurenciji, za koju su uslovi smišljeni stvarani. Biking kod zapadnoevropskih agencija bio je u maju ukupno veći za 13 odsto u odnosu na isti period prethodne godine. Štampa u Zapadnoj Evropi karakteriše ovaj trend kao trajan „bum“, naročito kod SSSR-a.

Akcije u zemljama istočne Evrope vode se u dva pravca: osvajanje turista visoke potrošačke kategorije visokog svjetskog kvaliteta, uz „odgovarajuće“ cijene, kao i najširih slojeva klijentele - uz upadljivo niske cijene, ali uz nešto bolji garantovan kvalitet usluga. Najviše su otišli u SSSR, koji je prošle godine posjetilo čak 5 miliona stranaca (najviše sa Zapada), što je povećanje od 20 odsto u odnosu na 1983. godinu, zatim Bugarska koja je plasirala oko 20 hotela sa stranim licencama, te Mađarska.

Drugi pravac poslovanje ofanzivne karakterističan je po cijenama, koje liče na „damping“ i gdje se zapadnim gostima, recimo za rumunsku i bugarsku crmomorsku obalu, nude „paketi“ po senzacionalno niskim cijenama. Na primjer: paket-aranžman sa avionskim prevozom i punim dvonedjeljnim pansionom za 499 maraka, odnosno 166 dolara. C. AJDER

GRUPNI PORTRET SA STALJINOM

(5) Piše Milenko STOJČIĆ

Budoni je epska ličnost među maršalima, ličnost koja podsjeća na generale Napoleoneove konjice - velika pijanica i velika junčina čiji je vrhunac, vojnički trijumf, bio da u trostrukom galopu preгази pješadiju. Ipak, mnogi su za njega govorili: „Budoni je konjički anahronizam!“

Legenda o Budoniju ispletena je u vrijeme građanskog rata kada su se u Ukrajini njegovi vojnici priključili boljševicima. Tada je on bio konjički podoficir, romantični vojnik koji je sanjao o pozivima hrabrih konjanika iz Gogoljevih romana.

Njegova popularnost u Crvenoj armiji je bila velika.

Tri su stvari koje objašnjavaju tu popularnost: uloga u revoluciji, brkovi i anegdote koje su ljudi voljeli prepričavati. Mnogi su smatrali da je Budoni „savršeni crveni partizan“ koji se može postaviti na pijedestal heroja. Bilo je i pokušaja da se iz biografske „epopeje smjelog konjanika“ uzima grad za pripovijetke i pozorišne komade. Prijatelj Staljina i Vorosilova „živi izraz Čapajevsava filma“, Budoni će postati maršal na isti način kako se postaje počasni predsjednik organizacije bivših boraca. Njemu je bio stran dijalektički princip u vojnoj nauci. Zato je bio i ostao „maršalist“ kako su ga zvali, osuđen da snosi posljedice svojih sopstvenih grešaka.

„Slučaj Budoni“

Budoni je u svakom trenutku bio u stanju da napravi romantični podvig i „podvig“ kakav se od njega nije mogao očekivati. Takav je jedan „podvig“, „crni vodvilj“, dogodio se u ljeto 1925. godine.

Mala sala Partijske škole. Masa znatiteljnika, guranje, galama. Tri člana Kontrolne komisije sjede za stolom bez zelene čoje. Predsjedava izvjesni Solc, nekadašnji rabin i stari boljševik iz revolucije 1905. Pretresa se „slučaj druga Budonija“. Solc prvo izlaze prvi slučaj: jedan viši funkcioner Komosašnjeta za vanjsku trgovinu poklonio je svojoj ljubavnici kaput od lješćije kože ukraden iz magacina Komosašnjeta. Krivac se kažnjava isključenjem iz partije i njegov je slučaj predat na dalji postupak Narodnom sudu u Moskvi.

Dolazi red na Budonija. Solc, zbunjien samim slučajem, obraća mu se prijateljskim tonom:

- Sjedite, družo Budoni. Zatim Solc svečanim tonom izjavljuje:

- Slučaj druga Budonija, koji se iznosi po naređenju generalnog sekretara Partije. Ubistvo iz nepažnje. Žrtva: njegova supruga... Družo Budoni Vi ste slava i ponos Crvene armije. Cijeli svijet Vam se divi. Kako ste mogli to da učinite? Budoni je poorveneo, ustao i nimalo zbunjeno počeo:

• Objasnjavajući svoj neuspjeh u bici kod Umana Budoni je govorio: „Držati se po svaku cijenu, kako bi se omogućila evakuacija industrijskih kapaciteta Ukrajine, bilo je izričito naređenje. Držao sam se dugo... Tražio sam uputstva ali je odgovor bio jasan...“

- Evo, družo! Vi znate da sam ja veoma nervozan čovjek. Ona mi je pripremila boršč (vrsta čorbe) koji teško da bi i pas s maslom polokao. Stavio sam joj malu primjebdu. A ona me je nazvala „bolvanom“ (glupakom). I počeli smo da se svadamo. A zatim, ne znam kako je došlo do toga, me-tak je opalio. Kažem da nisam htio da je ubijem. To je, u suštini, bila veoma dobra žena. Bila je tamo od nas, sa Dona, i poznavao sam je već petnaest godina...“

Komisija se povukla radi vijedaanja. Poslije desetak minuta pojavio se predsjedavajući Solc i pročitao „presudu“:

- Partijski kolegijum kažnjava druga Budonija ukorom koji će se unijeti u njegov dosje člana Partije...

Poslije ovog „bračnog obračuna“ Budoni se ponovo oženio. Njegova nova izabranica je bila mlada od njega dvadeset i pet godina. Čitava Moskva je govorkala kako u novom braku ne komanduje „maršal kozak“ nego njegova mlada žena.

Slobodan student prava

Budoni je bio junak mnogih priča.

On nije htio da usavršava svoje opšte obrazovanje. Kao i Vorosilov, slušao je specialne kurseve generalstabe akademi-rije. Iz tih predavanja usvajao je samo ono što se uklapalo u koncept romantičnog života i ratovanja. Sva njegova ljubav bila je usmjerena prema jednom: prema konjici i konjanicima koje je zvao „živim konjima“.

Ipak, jednom se Budoni zainteresovao za pravne nauke. To interesovanje se razbudilo onda kada je izabran za člana Komisije za kodifikaciju zakona, kojoj je predsjedavao Višinski. Kad je „maršal-romantik“ vidio da mu nedostaje znanje iz ove oblasti uspio se na Pravni fakultet u Moskvi kao „slobodan student“. Višinski je bio dobar sa Budonijem i nesebično mu je pomagao u savladivanju gradiva. Ali, Višinski je bio i pomalo pod-mukao i zajedljiv čovjek. Rekao je jednom Budoniju ozbiljnim tonom:

- U svojstvu bivšeg rektora Moskovskog univerziteta ja

pomno pratim život svih fakulteta. Nama nedostaju profesori - marksisti. Da li biste Vi htjeli, družo Budoni, da postavim Vašu kandidaturu za jednu od upražnjenih katedri na Pravnom fakultetu?

Naivni Budoni opijen laskavom ponudom, poprimio je izgled čovjeka koji prijedlog uzima ozbiljno. Ali Višinski ga je ubrzo „ohladio“ riječima:

- Naravno, moja će ponuda važiti tek kroz pet godina i pod uslovom da obrišete Vaše slavne brkove.

Monolog poraženog maršala

U drugom svjetskom ratu zvjezda slavnog kozackog maršala počela je da tamni. Za ime Simeona Budonija vezano je sjećanje za jedan od najstrašnijih poraza, za poraz kod Umana koji je doveo do poraza kod Kijeva, a tokom ljeta i jeseni do gubjenja Ukrajine. Ali, odgovornost snosi i Šapojnikov, koji ga je osudio, jer je Budoni bio „dekorativni maršal“, „patriotski fetiš“, kako se govorilo. Staljin nije strogo postupio prema starom drugu znajući za njegovu popularnost među donskim i kuban-

skim kozacima. Poslao je Budonija, zajedno sa Vorosilovom na Ural, gdje je ostao do kraja rata. Godine 1948, kada su skupljani dokumenti za izradu zvanične istorije rata, Budoni je dobio odobrenje da pred grupom oficira, zaduženih za skupljanje dokumenata, iznese svoju verziju događaja. Evo nekih dijelova iz njegova govora u kojem je pokušao da sa sebe skinje krivicu jednog grešnika:

- Izvjesno vrijeme ostali smo bez uputstva iz Moskve. Neposredni zadatak mojih armija sastojao se u tome da odbiju svaki napad neprijatelja koji je, po našim predviđanjima, trebalo da koncentriše glavnu svoju snagu na mom sektoru... Međutim, veoma brzo smo uvidjeli da velike koncentracije neprijateljskih snaga polaze u napad daleko sjevernije, kao da zauzeće Moskve i Lenjingrada predstavljajući njihov glavni cilj... Razmišljali smo. Postalo je očigledno da su Nijemci odabrali „politički pravac“ napada umjesto „sirovinskog i prehranbenog“ i to zato što su smatrali da će nas eventualno zauzeće Moskve prisiliti da im stavimo na raspolaganje rudna i industrijska bogatstva ju-ga... Kulik i ja smo zato odlučili da prijedom u kontranaspad. Uputio sam u Moskvu pukovnika Savčenka, koji je nosio prijedloge u tome smislu... Niko nije htio da preuzme odgovornost na sebe. To je bio prvi burdelti Pavlov, glavni komandant Zapadnog fronta, upravo je bio izvršio samoubistvo... Bojao se da ne bude optužen zbog izgubljene bitke... Kako sam već rekao, Moskva me je petnaest dana ostavila bez uputstva. Znate kako se slučaj završio. To nije moja greška...“

Budoni se pozivao i na činjenicu da je tim svojih trupa morao da pošalje Dimosenku u pomoć. Zatim je svoj monolog nastavljao:

Uprkos uspjehu kod Umana, Nijemci nisu mogli ništa svojim armijama, koje su štitele Kijev. Ovaj put sam imao izričito naređenje od druga Staljina: „Držati se po svaku cijenu kako bi se omogućila evakuacija iz industrijskih oblasti Ukrajine!“... Držao sam se dugo. Obavještenja o operacijama postojala su sve odredjenja. Ponovo sam tražio uputstva. Odgovor je bio jasan: „Držati se po svaku cijenu. Industrijska postrojenja Ukrajine još nisu evakuisana.“

U sljedećem broju: UMANSKI DE-BAKL

Biografski akcenti

BUĐONI, Semjon Mihajlovič (1883-1973) rođen je u seljačkoj porodici na Donu. U prvom svjetskom ratu bio je podoficir. Poslije oktobarske revolucije organizovao je sovjetsku vlast na Donu. Godine 1919. komanduje konjičkim korpusom i ističe se u borbama kod Caricina (Staljingrada). Na čelu Prve konjičke armije, formirane 1919. zauzeo je Voronjež i omogućio ofanzivu glavnih snaga Crvene armije na Južnom frontu. Hrabrošću i snalažljivošću Budoni se proširio kao vođa konjičkih jedinica. Poslije rata 1923. godine postavljen je za pomoćnika glavnog komandanta Crvene armije za konjicu i izabran za člana Revolucionarnog vojnog savjeta Republike. Godine 1924. je inspektor konjice i glavni urednik časopisa „Za konja“. Godine 1932. je član Centralnog komiteta SKP (b). U drugom svjetskom ratu komanduje 1941. godine Jugozapadnim frontom, ali je smijenjen zbog neuspjeha. Zatim je komandant Kavkaskog fronta, pa komandant konjice Crvene armije. Poslije rata je zamjenik ministra poljoprivrede SSSR-a za konjarstvo. Napisao je: „Crvena konjica“, „Konjarstvo SSSR-a“, „Upomene“. Bio je heroj Sovjetskog Saveza i popularan u svojoj zemlji.

Kada je uz zaglušujuću buku prasnulo staklo na prozoru moje detektivske kancelarije, nalazio sam se nagnut prema podu, gdje sam upravo tražio bocu s viskijem. To mi je spasilo život, jer je metak prošao tamo gdje je trebala biti moja glava dok sjedim za stolom i zario se u zid. Policijom je u trenutku tamo. Pretražili su sve u zgradi preko puta, ali nigdje nikakvog traga. Istražnom sudiji nisam imao šta reći, osim da sam dolje na praznoj ulici vidio nekog tipa, koji je gledao u pravcu mog prozora. No, zasigurno nije mogao biti napadač, jer je metak dolazio iz vodoravnog pravca, a nikako odozdo, pošto bi se u tom slučaju zabio u plafon. Ballistički stručnjaci su ustanovili da je pucao iz vojničke puške i to je bilo sve.

Uveče sam otišao u bar da uz piće razmislim o tome ko je mogao biti strijelac. I to dobar strijelac. Samo slučajnost me je spasila, a ne njegova nepreciznost. Već dugo nisam sebi na vrat natovarilo nekoga ko bi me htio ukokati. Možda je bila i zabuna. Ko zna? Svjetla su se ugasila i na scenu je stupila Portorikanka koja je mnogo više nudila stavom, nego glasom, ali se mogla i slušati. Uživio sam se u program, pa sam jedva primijetio čudan udarac u naslonište. Okrenuo sam se i ugledah nož zabijen u drveni naslon, koji mi je izgleda spasio život. Nisam stvarao paniku, već sam žurno izišao, govoreći usput barmenu da pozove policiju. Na pločniku nije bilo ničeg sumnjivog. Okrenuo sam se lijevo-desno i ugledao onog tipa, kojeg sam vidio i jutros na ulici. Ušao je u taksi i odmah. Zapazio sam da je nekako čudno nakrivljen, kao čovjek koji je godinama radio samo jednom rukom.

Osećao sam se vrlo nelagodno. Sad sam bio siguran da me neko prati. Ali ko? I šta da radim? Da se sakrijem u mišju rupu? Strašni Pari Ajv skriva se pred nepoznatim napadačima?

PERI AJV PUCNJAVA U LEJK SITIJU

Sutradan nisam izlazio iz stana cijeli dan, a onda mi je prekipjelo. Razmišljao sam reznoski. Ako me neko prati, onda je glupo da se skrivam. Izici ću na ulicu i polako šetkati, kako bih ga namamio tamo gdje ima mnogo ljudi i gdje neće smjeti da napadne. Tako sam i uradio. Šetao sam polako i svratio u kino „Palas“. Ušao sam u mrčnu salu i stao odmah iza vrata. Posmatrao sam posjetioce koji su ulazili. Onda prepoznah onog nakrivljenog. Otišao je blizu izlaza i sjeko okrećući glavu, kao da je nekog tražio. E, neću! Pošao sam prema njemu. Spokah se u mraku u začužuh prigušen fijuk. Metak je pištolja s prigušivačem me je za dlaku mimoišao. Nastala je panika, upaila se svjetla. Nakrivljenog više nije bilo na njegovom mjestu. Istračao sam vani, ali ništa sumnjivo. Zatvorili su vrata, sačekali policiju, sve pretražili. Ništa.

Imao sam muke da ubijedim inspektora Vejna kako je njegova brigasuviniša da jedini izlaz ne predstavlja moje sjedenje u ćeliji. Mislio je da bi me tako najprije spasio, ali je sigurno bio sretan da me malo strpa iz rešetaka, makar to i ne bilo zbog neke krivnje. Znate, to je onaj kojem sam proteo vjerenicu i njega učinio vječitim neženjom.

- Hvala, inspektore, već ću se nekako snaći.

- Samo se ti snađi, nadukveno njuškalo, ali nas više ne pozivaj uzalud. Ako si siguran da se sam možeš braniti, ne zovi policiju u

pomoc - odbrusio je Vejn, očito nezadovoljan mojim odbijanjem.

xxx

Nastojao sam da moje pripreme i odlazak u motel „Lejk Siti“ budu što upadljiviji. Imao sam zamisao o kojoj nisam nikome ništa govorio. Otići negdje van grada pa ako je moj krvnik hrabar, neka izvoli. Podsjećalo me sve na obračune u kaubojским filmovima.

Lejk Siti je bilo, zaista, pusto mjesto. Stari, krezubi vlasnik izgledao je vrlo iznenađen kad sam zatražio sobu, kao da godinama niko nije dolazio. Prašina na namještaju govorila je u prilog ovoj mojoj pretpostavci. Ostavio sam ono malo stvari i čekao da padne mrak. Mjesto je zbijla sablasno djelovalo. Pogotovo, uveče, kada je pao mrak, a u motelu nije upaljena nijedna svjetlija. Privikavao sam se na pomrcinu, a mjeseca mi je bila dobar saveznik. Svugdje oko pustoš. U motelu, udaljenom stotinjak metara od ceste, samo misteriozni vlasnik i ja. Pušio sam i virio kroz prozor. Onda ugledah onog nakrivljenog, kako se šulja izmđu zbunja.

Izvukao sam se iz sobe u velikom krugu prišao nakrivljenom s leđa. Zgrabio sam ga i bacio na zemlju. Malo se opirao, ali je poslije prvog udarca pristao da uđe u moju sobu.

- Sad ćemo se lijepo ispričati, druškane-zarežao sam.

- Ništa neću reći bez advokata-tiho je promucuo. Htio sam ga natjerati da propjeva ali tad opazih da je već prilično star. Mogao je imati šezdeset i neku.

- U redu, rekoh mirno - pozvaćemo policiju, pa neka oni istjeraju stvar na čistac.

Pošao sam ka vlasnikovoj kućici, zaključivši nakrivljenog u sobi. Htio sam ga predati policiji, jer je morao znati nešto o mom napadaču ukoliko on nije bio jedan od njih ako ih je bilo više. No, u tom momentu zagrim odnekud vojnička puška. Drveni zidovi su prštali kao na vatri, pijesak je pršao uvis.

Sad sam već imao dobrog razloga da pozovem pajkana, pa sam kao furija uletio u vlasnikovu kuću. Gledao je u mene kao utvara, dok sam u siluaciju objašnjavao gdje se nalazim i šta se dešava.

Kroz prozor sam nekoliko puta zapucao u pravcu male stijene iz koje je dolazila pucnjava, ali je na svaki moj metak odgovarala prava palba raspoloženog strijelca. Pokušao se u jednom momentu prebaciti ka obližnjem drvetu, ali sam ga pucnjama iz revolvera primorao da se vrati. Još jednom je izvino i to ga je koštalo ranjavanja. Čuo sam kako je gadno opsovao i nastavio da cvili. No, nisam se usudio izići, jer je i pored toga povremeno upućivao rafale u pravcu prozora.

Nešto kasnije je motel opkolilo petoro policijskih kola i ranjeni napadač je uhvaćen. Jedva sam se sjetio tipa kojeg sam prije petnaest godina poslao na robiju. Upravo je bio izišao i htio da ispuni obećanje koje mi je dao na sudenju: „Ako se vratim, srediću te zauvijek!“

Ali šta je radio onaj nakrivljeni? Ustanovilo se da mu je bio otvar u pljački i da ga je pratio kako bi mu ovaj dao dio zakopane love. Prateći njega, našao bi se uvijek tamo gdje su pucali na mene. A je pomislio da čovjek ima nešto protiv mene.

u robnoj kući
"Zemir"

školske torbe i
kecelje.

"matex"

SOUR GIK „KOZARA“
BANJALUKA
EO „GRADEVINAR“
BOSANSKI NOVI

Na osnovu odluke Privremenog kolegijalnog poslovodnog organa RO „Građevinar“ Bos. Novi, br. 01-PKPO - 649-16/85 od 12.8.1985. godine, raspisuje se

OGLAS

Za prijem rukovodioca RJ „Transport“ i „Betonara“

POSEBNI USLOVI:

Mašinski inženjer - izvršilac 1

Sa radnim iskustvom od 1 godine na istim ili sličnim poslovima i radnim zadacima.

Pored posebnih uslova kandidati treba da ispunjavaju i opšte uslove predviđene zakonom.

Uz prijavu na oglas kandidati obavezno prilažu:

- diplomu o završenoj školi,
- rodni list,
- uvjerenje o regulisanoj vojnoj obavezi.

Kandidati su dužni da u roku od 8 dana od dana objavljivanja oglasa u listu „Glas“ podnesu prijave.

Prijave se podnose na adresu: RO „Građevinar“, Ul. Moše Pijade br. 8, Bosanski Novi.

NAPOMENA: Nepotpune i neblagovremeno podnesene prijave neće se razmatrati.

SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA ZA PROSTORNO UREĐENJE I KOMUNALNE DJE-LATNOSTI BANJALUKA

OBAVJEŠTAVA

sve zainteresovane OOUR-e, radne zajednice, radne ljude i građane da su raspisani:

1. II konkurs za ustupanje 18 gradilišta (parcels) za individualnu stambenu izgradnju putem OOUR-a i radnih zajednica neposrednom pogodbom.

Gradilišta se nalaze u ulicama: Šarplaninska (1 gradilište), Jaroslava Haška (4 gradilišta) i Fadila Šerića (13 gradilišta). Cijena jednog gradilišta je 770.000,00 dinara a nju snosi zajedno OOUR ili radna zajednica i radnik, te OOUR odnosno radne zajednice.

2. III licitacije (javno nadmetanje) putem prikupljanja pismenih ponuda za ustupanje na korištenje 22 gradilišta (parcels) radi izgradnje individualnih stambenih objekata. Gradilišta se nalaze u ulicama: Franca Staneta Rozmana (3), Šarplaninska (1), Kojića put (3), Kranjska (1), Miše Jazbeca (1), Jaroslava Haška (4) i Fadila Šerića (9).

Početna licitaciona cijena kreće se od 1.186.000 dinara po 2.048.000 dinara zavisno od lokacije i spratnosti objekta.

Potpun tekst II, konkursa i III licitacije objavljeni su na oglasnoj tabli Zavoda za izgradnju Banjaluka, Ulica Akifa Šeremta „D“ (Paskulina ciglana).

Zainteresovani OOUR-i i radne zajednice mogu potpunit tekst II konkursa dobiti na istoj adresi u sobi broj 12.

UNICEP — CELPAK
OOUR KONFEKCIJA PAPIRA
BOSANSKA DUBICA

KOMISIJA ZA RADNE ODNOSI
raspisuje

OGLAS

Za prijem radnika na neodređeno vrijeme na poslove i radne zadatke

I VATROGASAC - 2 izvršioaca

USLOVI: Pored opštih uslova za zasnovanje radnog odnosa, utvrđenih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove i to:

- da ima završenu srednju školu usmjerenom obrazovanju III stepen, smjer metalški ili elektro struke (KV radnik),
- potrebno radno iskustvo 1 (jedna) godina.

Uz molbu - prijavu dostaviti svjedocanstvo o završenoj školskoj spremi, izvod iz matične knjige rođenih, potvrdu o radnom iskustvu.

Molbe se podnose na adresu: Unicep - Celpak, - OOUR Konfekcija papira Bosanska Dubica, Komisija za radne odnose.

Oglas ostaje otvoren osam (8) dana od dana objavljivanja.

Nepotpune i neblagovremene molbe neće se uzeti u razmatranje.

AIPK — RO „TRGOPROMET“
OOUR „MALPREH“
BANJALUKA

Na osnovu člana 4. Pravilnika o radnim odnosima OOUR—a „Malpreh“ Banjaluka, Komisija za radne odnose objavljuje

OGLAS

za izbor radnika na poslove i radne zadatke na određeno vrijeme

1. Knjigovoda ličnih dohodaka - 1 izvršilac -

- uslovi: SSS - ekonomskog smjera, 6 mjeseci radnog iskustva.

2. Knjigovoda evidentne ambalaze - 1 izvršilac

- uslovi: SSS ekonomskog smjera, 6 mjeseci radnog iskustva.

3. Kontrolor robne dokumentacije... 1 izvršilac

- uslovi: SSS ekonomskog smjera, 6 mjeseci radnog iskustva

Radni odnos se zasniva na određeno vrijeme do povratka radnika sa porodijskog odsustva.

Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova podnose se: OOUR-u „MALPREH“ Banjaluka, Ulica Akifa Šeremta „T“, u roku od 8 dana od dana objavljivanja oglasa.

Nepotpune i neblagovremene prispjele prijave neće se razmatrati.

mali oglasi

VESELINA MASLEŠE 13

34-448

PRODAJA AUTOMOBILI

PRODAJEM automobil „zastava 101 u ispravnom stanju, nerestorovan, ilmarija propala, telefon broj 30-457, Banjaluka. 049237

PRODAJEM automobil „tam 2000“, cijena 150.000 - novih dinara. Vujanin, Ulica Moše Pijade broj 34, Trn, iza nove škole, Banjaluka. 049195

PRODAJEM automobil „zastava 750 LE“, star trinaest mjeseci, havarisan sprjeda, telefon broj 58-459, Banjaluka. 049189

PRODAJEM automobil „Jada 1200“, cijena povoljna, u Ulici Marina Držića broj 3, od 17 do 19 sati, Banjaluka. 049247

KUĆE

PRODAJEM povoljno veću nedovršenu kuću u useljivim prizemijem, telefon broj 57-423, poslije 17,00 sati, Banjaluka. 1-1 049040

PRODAJEM stambeno poslovnu nedovršenu kuću u Banjaluci. Telefon broj 35-885, Banjaluka. 1-1 049180

PRODAJEM kuću pod prvom pločom s dva jednosobna stana, u Banjaluci, na banjačkom polju, u Ulici Franje Supila broj 15 C, Banjaluka. 049244

PRODAJEM kuću u završnoj fazi rada s dva dunuma zemlje u Jaružanima kod Slatine, telefon broj 43-523, Banjaluka. 049181

PRODAJEM kuću u Ulici Ahmeta Hadži-halilovića broj 33, Banjaluka. 049228

PRODAJEM kuću useljivu u Ulici Franje Kluzu broj 44, telefon broj 30-351, Banjaluka. 049216

PRODAJEM kuću u Glamočanima, Trn, povoljna cijena, upitati svaki dan od 16 do 21 sat na telefon broj 784-532, Banjaluka. 049207

PRODAJEM novu kuću spratnicu s dva stana, garažom i podrumom u Banjaluci. Telefon broj 49-160, Banjaluka. 049229

ZEMLJIŠTE

PRODAJEM plac za gradnju kuće 1.000 kvadratnih metara s postavljenim temeljem dimenzija 14x12 metara, pogledati u Ulici maršala Tita broj 79, kod Ljube Ključana, Laktaši. 1-2 049179

PRODAJEM plac s temeljom od 800 kvadratnih metara u Šargovcu, telefon broj 813-099, Bosanska Gradiška. 049230

PRODAJEM građevinsko zemljište s izgrađenim temeljom za kuću, dimenzija 10 x 10 metara, s potrebnom dokumentacijom na Obradovcu. Adresa: Mehmed Duraković, Ulica partizanska broj 43, ili telefon broj 811-239, Bosanska Gradiška. 059734

PRODAJEM devetnaest dunuma zemlje u Velikom Blasku kod Klačina. Telefon broj 58-587, Banjaluka. 049203

PRODAJEM zemlju u Ramićima, gradnja dozvoljena, cijena po dogovoru, vlasnik Marko Lipivac, Ramići broj 154, Banjaluka. 049218

PRODAJEM dunum zemlje na Krčmaricama, povoljno za gradnju vikendice, cijena po dogovoru, telefon broj 34-532 ili telefon broj 57-643, Banjaluka. 049246

PRODAJEM hitno dva placa za gradnju stambenog objekta sa svim odgovarajućim dokumentima, u Ulici kosovskoj broj 24-B, Lauš, Banjaluka. 049248

RAZNO

PRODAJEM hitno i povoljno diskopremu, uvoz, staro osam mjeseci, ocačinjeno, sve komplet 400.000 - novih dinara, pitati na telefon broj 54-281, Banjaluka. 049242

PRODAJEM hitno stereo-liniju veće snage 200-500 W, povoljno za disko i kuću. Može komplet i u dijelovima, pitati na telefon broj 54-281, Plavišić, Banjaluka. 049243

PRODAJEM zbog odlaska iz Banjaluke razrađenu ugostiteljsku radnju - kiosk, u Ulici maršala Tita, obavještenja na telefon broj 011/323-188, Beograd. 1-2 049234-35

PRODAJEM povoljno ski-opremu, zvanič poslije 15 sati na telefon broj 40-181 Banjaluka. 049204

PRODAJEM povoljno novu ekscentar - presu od 15 tona, telefon broj 37-159, Radša Banjaluka. 049214

PRODAJEM dvosoban stan u Banjaluci, pogodan za poslovni prostor, i vikendicu u Neumu. Telefon broj 078/38-948, Banjaluka. 049217

PRODAJEM povoljno nove gusane radijatore, upitati na telefon broj 45-427, Banjaluka. 049222

PRODAJEM devet komada prozora s roletnama, cijena povoljna, u Lovčenskoj ulici broj 15, Drakulić, Banjaluka. 049254

PRODAJEM cirkular na točkovima, motor nov, monofazni, telefon broj 43-491 Banjaluka. 049220

TRAŽIM u zakup manji lokal u užem centru grada radi otvaranja fotokopirnice Anđelko Miškić, Ulica Radne Vranješević broj 21, Banjaluka. 049233

STANOVİ (POTRAŽNJA)

Zaposlena djevojka, farmaceut, traži namještenu jednokrevetnu sobu ili ležaj u namještenoj dvokrevetnoj sobi, telefon broj 830-251, Prnjavor. 049241

TRAŽIM jednosoban stan ili veću sobu u nišom, po mogućnosti poseban ulaz, St. Radomir Sever, Banjaluka. 049240

oja, telefon broj 34-311 od 11 do 12.30 sati, Banjaluka. 049240

Bračni par s jednim djetetom traži jednosoban stan u naselju Dervisi, Bu-džak i II, javiti na telefon broj 58-719, Banjaluka. 049209

TRAŽIM garsonijeru ili jednosoban stan, po mogućnosti prazan, u Mejdanu, telefon broj 890-625, do 15 sati. 049206

Studentica traži cimerku, soba povoljna, telefon broj 37-867, Banjaluka. 049202

Studentica medicine traži jednokrevetnu namještenu sobu s centralnim grijanjem i upotrebom kupatila, po mogućnosti u blizini Medicinskog fakulteta, ponude na telefon broj 054/785 - 911, Kreževu. 049213

Student traži ležaj u namještenoj dvokrevetnoj sobi s centralnim grijanjem, ponude na telefon broj 074/31-930, Dobojo. 049260

STANOVİ (ZAMJENA)

MIJENJAM dvosoban stan u Boriku, VIII sprat za trosoban uz dogovor, telefon broj 35-357 Banjaluka. 049157

MIJENJAM dvosoban stan za veći dvosoban ili dvoiposoban stan, telefon broj 49-984, Banjaluka. 049256

MIJENJAM dva dvosobna stana za veći, po mogućnosti u Boriku ili centru, po dogovoru, zvati na telefon broj 46-613, od 15 do 19 sati, Banjaluka. 049266

ZADAR — BANJALUKA

MIJENJAM trosoban stan, 82 kvadratna metra, kao četvorosoban, novogradnja, peti sprat, lift, loda, terasa, za stan u Banjaluci, u obzir dolazi samo uži centar grada, poželjno s garažom, telefon broj 41-281, Banjaluka. 049251

ULAZNICE

PROGLAŠAVAM nevažećom ulaznicu za fabriku „Rudi Čajavec“ izdatu na ime Radomir Sever, Banjaluka. 049245

PROGLAŠAVAM nevažećom ulaznicu za „Autoprevoz“ izdatu na ime Vlado Re-lja, Banjaluka. 049226

RADNA MJESTA

Krojačka radnja „Palmita“ Glamočani, vlasništvo Envera Bunića traži KV krojačka, oglas je otvoren do popune, telefon broj 784-413, Glamočani, Banjaluka. 049171

Samostalna zanatska radnja „UNA“ vlasništvo Adile Ezić, Radnička ulica broj 17, Bosanska Krupa, traži jednog NK radnika za izradu jufki. Za informacije obratiti se na adresu: Ulica Marina Držića broj 38 ili telefon broj 37-676 do 20 sati, Banjaluka. 049152

Dana 27. avgusta 1985. godine navršavaju se tri godine dana punih bola i tuge od prerane smrti naše voljene

DRAGICE RAČIĆ

U utorak, 27. avgusta 1985. godine, u 11 sati pojeftičemo njezin grob u Rekavicama i položili cvijeće i zalili suzama.

OŽALOŠĆENI:

otac SLAVKO, majka NEVENKA, sestre: GOGA i VERA, brat DRAGAN, zet VIDOSAV i ožalošćena mnogobrojna porodica i prijatelji

049268

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i poznanicima da je u petak, 23. avgusta 1985. godine, u 77. godini života preminula naša draga sestra, majka i baka

SOKA M. ĐURKOVIĆ

Sahrana će se obaviti u ponedjeljak, 26. avgusta 1985. godine u 17 sati na Srpsko-pravoslavnom groblju u Boriku.

OŽALOŠĆENI: sestra Milka, kćerke: Radmila, Tatjana i Mela, zetovi: Prežrag i Žarko, unučad: Đorđe, Bogdan, Mirko i Maja te porodice: Radojković, Kojić, Mamula, Ježdžić i Mihić i ostala ožalošćena porodica.

074656

Javljamo svoj rodbini i prijateljima da je dana 24. avgusta 1985. godine, u 56. godini života nesretnim slučajem preminuo naš dragi

RADE (PANTE) TADIĆ
zastavnik u penziji iz Beograda

Sahrana će se obaviti u ponedjeljak, 26. avgusta 1985. godine u 16 sati na malom groblju u Seferovcima. Pogrebna povorka kreće ispred kuće Pante Tadića u Seferovcima

Ožalošćeni: supruga Stojanka, sinovi Dragan i Aleksandar, braća Tomo, Boro i Stojan, sestre Zora, Zdravka, Bosa, Kovičija i Jela, ujak Stevo sa djecom, punica Milija te zetovi, snaha, svastike, šurjaci, pašanci i ostala mnogobrojna, rodbina, prijatelji i komšije

Duboko ožalošćeni obavještavamo rodbinu i prijatelje da je naša draga i plemenita supruga, majka svekrva, punica, tetka, baka i prabaka

ĐURĐIJA ĐUJA (ERAK)
rođ. GUSKIĆ

nakon duge bolesti preminula u petak, 23. avgusta 1985. godine, u 72. godini. Sahrana će se obaviti u ponedjeljak, 26. avgusta 1985. godine, u 16 sati u Krminama.

OŽALOŠĆENI: suprug Svetozar, sinovi: Stojan, Aco i Nešo, kćeri: Borka, Sica, Bosa i Jela, brat: Gojko, Mirko,

Stevo, i Zorkan, bratičine: Velinka i Bosiljka, sestrići: Svetozar i Vlado, sestričine: Grozda i Gospa, snaha: Milica, Vukica, Mara, Radmila Kata, Mileva, Velinka i Dosta, zetovi: Stojko i Momčilo, unučad i prauučad, porodice: Erak, Guskic, Aleksić, Anđelić, Pejić, Živojinović, Grbić i Božić i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

074657

Na osnovu člana 4. Pravilnika o radnim odnosima Komisija za radne odnose RO „Manjača“, OOUR—a Finalna prerada drveta Mrkonjić-Grad, raspisuje

OGLAS

o popuni upražnjenih radnih mjesta

1. PK ili NK radnika u proizvodnji finalne prerade drveta - 10 izvršilaca

2. PK ili NK radnika u proizvodnji finalne prerade drveta - 1 izvršilac USLOVI:

Pored opštih uslova predviđenih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće posebne uslove:

- za radno mjesto pod tačkom 1. traži se radno iskustvo od 1 godine na opisanim poslovima, radni odnos se zasniva na određeno radno vrijeme do povratka radnika sa stručnog bolovanja.

- za radno mjesto pod tačkom 2. traži se radno iskustvo od 1 godine na opisanim poslovima, radni odnos se zasniva na neodređeno radno vrijeme.

LD je regulisan Pravilnikom o raspodjeli LD.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu „Glas“ Banjaluka.

Molbe sa potrebnim dokumentima dostavljaju se na adresu: RO „Manjača“, OOUR Finalna prerada drveta Mrkonjić-Grad, Komisiji za radne odnose.

Nepotpune i neblagovremene molbe Komisija neće uzeti u razmatranje.

RO „NOVA SIROVINA“ BANJALUKA
OOUR „SNABDJEVAČ“ — PRIJEDOR

Na osnovu člana 45. Samoupravnog sporazuma o udruživanju u OOUR-u, „Snabdjevač“ Prijedor i odluke komisije za radne odnose objavljuje se

OGLAS

o zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vrijeme

1. PRIPRAVNICI u OOUR—u „Snabdjevač“ Prijedor:

- VOZAČ, jedan izvršilac
- SJEKAČ—REZAČ, jedan izvršilac,
- BRAVAR - jedan izvršilac

2. VOZAČ KAMIONA u Poslovnoj jedinici Bosanska Dubica na neodređeno vrijeme - 1 izvršilac

3. TRANSPORTNI RADNIK u Poslovnoj jedinici Bosanska Dubica na neodređeno vrijeme - 1 izvršilac

4. BLAGJNIK u Poslovnoj jedinici Bihać na neodređeno vrijeme - jedan izvršilac,

5. REZAČ—SJEKAČ u Poslovnoj jedinici Bihać na neodređeno vrijeme - jedan izvršilac

6. SKLADIŠNI RADNIK u Poslovnoj jedinici Bihać na neodređeno vrijeme - jedan izvršilac.

USLOVI: pored opštih uslova propisanih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:

1. Pod rednim brojem 1. da imaju:
  - vozač - stručnu spremu VKV ili KV vozača,
  - rezač - sjekač - stručnu spremu KV rezača,
  - bravar - stručnu spremu KV bravara.
2. Pod rednim brojem 2. da imaju stručnu spremu VKV ili KV vozača, sa jednom godinom radnog iskustva i posebne zdravstvene uslove.
3. Pod rednim brojem 3. NK radnik sa završenom osnovnom školom, da nije mlađi od

18 godina i da ispunjava posebne zdravstvene uslove.

4. Pod rednim brojem 4. da imaju stručnu spremu SSS ili KV ekonomsko-trgovinskog smjera i 6 mjeseci radnog iskustva.

5. Pod rednim brojem 5. da imaju stručnu spremu KV ili PKV rezača sa jednom godinom radnog iskustva, da nije mlađi od 18 godina i da ima posebne zdravstvene uslove.

6. Pod rednim brojem 6 NK radnik sa završenom osnovnom školom, da nije mlađi od 18 godina i da ispunjava posebne zdravstvene uslove.

Za kandidate pod rednim brojem 2, 4, 5, a na osnovu čl. 20. Pravilnika o radnim odnosima, Komisija za radne odnose ili drugi organ utvrđen pravilnikom vršiće prethodno provjeravanje stručnih i radnih sposobnosti prijavljenih kandidata.

Provjera znanja pod rednim brojem 2 i 5, vršiće se na osnovu praktičnog rada, a pod rednim brojem 4. putem pismenog rada.

Pismene prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova oglasa podnose se na adresu: RO „Nova Sirovina“ Banjaluka, OOUR „Snabdjevač“ Prijedor, Kozarska bb.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

AIPK INTERNA BANKA BANJALUKA
Konkursna komisija

Na osnovu odluke Radničkog savjeta Radne zajednice AIPK Interna banka Banjaluka broj: 2880-1/85 od 9.8. 1985. godine Konkursna komisija objavljuje

KONKURS

za izbor (reizbor) izvršilaca na poslove i radne zadatke

1. Direktora Sektora za kratkoročne poslove (reizbornost), 1 izvršilac

Uslovi za zasnivanje radnog odnosa: Pored opštih uslova kandidat mora ispunjavati i posebne uslove i to:

- da ima VSS, ekonomski fakultet, 5 (pet) godina radnog iskustva, te da posjeduje organizatorsku sposobnost i smisao za rukovođenje, da nije osuđivan i da nije pod istragom, da je pokazao smisao za saradnju, samoinicijativu i razvoj samoupravnih odnosa.

Poslovi i radni zadaci su sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima i radni odnos se zasniva na neodređeno vrijeme, a mandatni period traje 4 (četiri) godine.

Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova dostaviti na adresu „AIPK Interna banka Banjaluka, Ulica 4. jula br. 19, Banjaluka.

Sva prava po osnovu radnog odnosa regulisana su samoupravnim normativnim aktima. Nekompletne i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

Konkurs ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja.

RO „UNAMETAL“
BOSANSKI NOVI

Na osnovu člana 8. Pravilnika o radnim odnosima RO „Unametal“ Bosanski Novi i odluke komisije za rad i radne odnose broj: 03-717/85 od 21.8.1985. godine raspisuje se

OGLAS

O ZASNIVANJU RADNOG ODNOSA NA NEODREĐENO VRIJEME
- za rukovodioca tehnološke pripreme

Pored opštih uslova za obavljanje ovih poslova potrebna je VS mašinskog smjera sa 1 godinom radnog staža ili VSS sa 3 godine faunog staža, uvjerenje o regulisanoj vojnoj

obavezi i izvod iz matične knjige rođenih.

Kandidati mogu podnijeti prijave: Radnoj organizaciji „Unametal“ Bosanski Novi, u roku od 8 dana od dana objavljivanja ovog oglasa u listu „Glas“ Banjaluka.

Nepotpune i neblagovremene prijave komisija neće razmatrati.

OPAKA NEPOZNATA BOLEST — SIDA (1)

Ugrožen centar odbrane

Dilema više nema: SIDA je stigla i na naše tlo. „Sida“ je nepoznata bolest samo po tome što se o njoj još vrlo malo zna, inače se glas o njoj i njenoj zastrešujućoj opasnosti velikom brzinom proširio svijetom. Epidemija ove nastrane bolesti počela je prije pet godina u Sjedinjenim Američkim Državama i otad je već uzela mnoge hiljade života. Broj oboljelih raste geometrijskom progresijom i to je u cijelom „slučaju sida“ ono što najviše zabrinjava.

Čim se pojavila protiv nje su odmah krenuli u akciju ljekari i drugi stručnjaci ne bi li otkrili njene tajne. Za sada se zna da je uzročnik virus, i to uvezen iz centralne Afrike. Najprije je „sišao s drveta“ u krvi malih zelenih majmuna, odatle dospio u krv čovjeka, dalje se „prevezao“ do Haitija i konačno, zahvaljujući američkim homoseksualcima, stigao na tlo SAD. U početku su najugroženiji bili Njujork i gradovi u Kaliforniji, ali kasnije SIDA prestaje biti zbiriljiva. Na njenom pohodu sada je na redu Evropa.

Kako napada život ovaj omraženi ubica? Za sada se smatra da su najugroženiji homoseksualci, narkomani, ljudi koji pate od nemofilije (nemogućnosti zgrušavanja krvi), inaravno s drugima koji na bilo koji način, aliputem krvi, dodu u dodir sa opakim virusom. On ugrožava čovjekovu najosjetljiviju tačku - imunološki sistem koji u organizmu ima važnu ulogu odbrane njegovog integriteta. Po tome je ova bolest

- Najpodmuklija od svih bolesti razara odbrambeni sistem ljudskog organizma, bez kojeg je on bespomoćan da se odupre raznim bolestinama

dobila ime SIDA, što se sa engleske kratice prevodi kao „sindrom stečenog nedostatka imuniteta“.

Imunološkim reakcijama čovjekov organizam se brani od infekcija. Tim reakcijama prepoznaju se i iz tijela izbacuju sve strukture kojima tu nije mjesto. Taj zadatak imaju antitijelne receptori koji se nalaze na limfocitima, ćelijama koje čine imunološki sistem.

Po tome su stručnjaci podijelili imunološke reakcije na humoralne, koje djeluju preko antitijela, i celularne, koje djeluju preko limfocita. Stručnjaci također razlikuju dva tipa, B - limfocite i T - limfocite, koji su posebno zanimljivi za pojavu i djelovanje „side“. Pošto je imunologija posebna nauka u stalnom usponu, novim saznanjima u posljednjih nekoliko godina populacija T-limfocita razlučena je u dva tipa: induktorske, koji induciraju imunološke reakcije i njima suprotne supresorske, koji te reakcije potiskuju. Supresori,

osim toga, mogu direktno ubijati ćelije sa štranim antigenima. Organizam nastoji održati ravnotežu između indukatora i supresora, pri čemu se od stranih tijela brani upalama, zatim se ta nepoželjna tijela kao uljezi razaraju i posebne vrste ćelija ih prosto prodiru. Samo odbrana tijela je slabija kod djece (zato su izloženi infekcijama), a najjača je u dobi između 20 do 65. godina, da bi sa starošću ponovo slabila.

Intenzitet imunoloških reakcija može se mjeriti posebnim testovima iz kliničke imunologije, kojima i kod nas rade u svim većim bolničkim centrima. Kada je neka imunološka reakcija slaba ili je uopšte nema, govori se o imunodeficienciji, to jest oslabljenoj ili potpuno izgubljenoj prirodnoj odbrani organizma. Tađa je on izložen mnogim drugim nepoželjnim tijelima u organizmu ne nalaze na nikakvu prepreku. Čovjek, prosto rečeno, ne može da se brani od bolesti.

Imunologija zna da postoje prirodne imunodeficiencije, zbog kojih na primjer djeca ne prežive, i stećene koje su češće i mogu biti kratkotrajne i trajne. Kratkotrajne nastupaju poslije preležanih ospica, zaušnjaka ili sličnih dječijih bolesti, a trajne su kada čovjek boluje bez izgladana izlječenje od malignih tumora, TBC ili od komplikacija nastalih u toku liječenja, posebno poslije tretmana citostatikama.

U idućem broju: Organizam bez odbrane

FILATELIJA:

U ČAST DUNAVSKE REGATE

Povodom obilježavanja 30-godišnjice održavanja Međunarodne evropske dunavske regate (TID-a) Zajednica jugoslovenskih PTT preduzeća izdala je prigodnu poštansku marku i jedan blok u vrijednostima od 70 i 100 dinara. Filateliste će, u tosmo sasvim sigurni, obradovati izdavanje bloka, mada mu je cijena nešto previsoka. Jer, konačno se narodima i očuvanju svjetskog mira.

U TID-u su zastupljeni, pored takmičara iz podunavskih zemalja, i učesnici iz ostalih evropskih, pa i nekih prekomorskih zemalja (Holandija, Poljska, DR Njemačka, Belgija, Francuska, SAD, iz-

pojavio i jedan od zaista kvalitetnih blokova, kako u pogledu dizajna tako i štampa, koji je ovog puta bila povjerena preduzeću „Forum“ iz Novog Sada. Ova radna organizacija u posljednje vrijeme se specijalizovala za filatelistička izdanja i marke štampane u njoj sve su boljeg kvaliteta na opšte zadovoljstvo.

Inače, ovogodišnja Međunarodna dunavska veslačka regata počela je 29. juna u Ingošta (SR Njemačka) i završće se 1. septembra 1985. godine u Siliistri (NR Bugarska). Staza na kojoj se održava ova tradicionalna regata najduža je na svijetu i iznosi ukupno 2082 kilometra. Ovu sportsko-rekreativnu turističku regatu organizuju podunavske zemlje: Njemačka, Austrija, Čehoslovačka, Mađarska, Jugoslavija i Bugarska, a svrha joj je međusobno upoznavanje učesnika, i njihovo upoznavanje s kulturom, prirodnim ljepotama i nacionalnim karakteristikama zemalja kroz koje prolazi regata. TID ima također važnu ulogu u produbljivanju prijateljstva među

raei i druge). Svake godine, na ovoj stazi od starta do cilja, učestvuju od 2000 do 2500 takmičara i to po etapnim mjestima kojih ima 68. Najprijorniji takmičarima, koji pređu cijelu trasu, pripada kao nagrada Zlatna značka TID-a.

Kao motiv za ovu prigodnu poštansku marku uzet je stilizovani znak regate sa simbolom 30-godišnjice u uglu. Na bloku je, međutim, prikazan tok Dunava od Ingoštata do Silestre i grbovi gradova zemalja kroz koje regata prolazi: Ingošt, Beč, Bratislava, Budimpešta, Beograd, Vidin, kao i zastave podunavskih zemalja organizatora regate. Likovna obrada marke bila je povjerena mr DIMITRIJU ČUDOVU, akademskom slikaru, koji je povjereno posao obavio na najbolji način.

Marka je štampana u tabacima od po 8 komada, dok je u centralnom dijelu tabacica smještena vijetna sa simbolom 30-godišnjice regate i odgovarajućim tekstom. Marka koja se naziva u bloku je zupčana.

D. M.

ZANIMLJIVOSTI

ŽIVI PIJESAK — OPASNOST ILI NE?!

Opasnost se prvi put pojavila u standardnom holivudskom scenariju: bespomoćna žrtva zakorači na tlo koje izgleda čvrsto i, odjednom, noge izgube oslonac. Živi pijesak! Pokušaji čovjeka da se nekako bacakanjem izvuce čine da njegovo tijelo još brže tone. Smrt je neizbježna i gledaoci su skamenjeni od užasa.

Nepotrebno! Jer, za naučnike, dramatičnost te filmske sekvence je neosnovana. Moguće je da čovjek potone u živi pijesak, kažu oni, ali samo ako tome on sam doprinese svojim radom.

Živi pijesak je bogato zasićen vodom koja stvara suspenziju - mješavinu u kojoj čvrste čestice neko vrijeme plutaju u tečnosti. Dok se te čestice ne stalože, suspenzija se ponaša kao gusta tečnost. Ranije se vjerovalo da se živi pijesak formira samo kada su čestice zaobljene i glatke, jer tada zrnca lakše klize jedna pored drugih. Sad se, međutim, smatra da to čine i hrpava, odnosno rogljasta zrnca.

Živi pijesak možete napraviti i sami, npr. u običnoj solji: najlije pijesak s vodom, a onda dobro izmješajte. Mješavina će izgledati čvrsta, ali, kadau nju gurnete prst, on će lako proći do dna.

Mada je stanje suspenzije privremeno, tu i tamo se mogu formirati jezg: za živog pijeska koja će se održati duže vrijeme. Kada pijesak prekriva neki protok vode, recim u proljeće, pritisak odozdo ne dopušta pješčanju masi da se legne.

Razlog što čovjek ne može da potone čak ni u dubok sloj živog pijeska je u vodi koja ima veću gustinu od ljudskog tijela, a pijesak čak veću i od vode. Kombinacija pijeska i vode čini tijelo plivnijim, nego kada je u plivačkom bazenu.

Jedina opasnost je panika; mlataranje rukama će doprinijeti da tijelo potone ispod površine, a tada ugroženoj osobi prijedi da je zaguši voda. Svako se može izvuci iz živog pijeska, ali tek kad prepušti tijelo plutanju, a zatim blagim pokretima „otpliva“ prema čvrstom tlu.

Dugotrajne oaze živog pijeska se nalaze na riječnim ili morskim obalama. Jezerca živog pijeska kratkog vijeka se stvaraju tamo gdje god se rastresit pijesak natopi vodom, a onda ga neka sila uzdrma, npr. zemljotres. Naravno, smirenom tlu pijesak će se brzo staložiti. Ali ako dođe do obrušavanja pijeska natopljenog vodom niz neku padinu, to može da dovede do katastrofe. Jer, mnogo je gore ako se živi pijesak sruči na nekoga, nego ako taj ugazi u njega.

D. T.

IZ MEDICINE

BUDUĆNOST VJEŠTAČKOG SRCA

- Za deset godina 25.000 ljudi u svijetu će grudima nositi srce od poliuretana i plastike

LOS ANGELES, 22. avgusta - (Rojter) - Doktor Robert Džervik čovjek koji je izumio vještačko srce sa kojim danas u svijetu žive tri pacijenta, smatra da će za deset godina 25.000 ljudi u svojim grudima nositi srce od poliuretana i plastike.

Dr Džervik tvrdi da će dole njegov izum biti toliko usavršen da će moći da, implantiran u grudni koš pacijenta, funkcioniše bez spoljnih pomagala koja danas moraju da nose ljudi sa vještačkim srcem. Taj stručnjak takođe predviđa da za desetak godina u Sjedinjenim Američkim Državama biti osnovano 20-30 regionalnih centara za transplantaciju vještačkog srca. Danas u SAD, samo dr Vilijam Devris iz bolnice „Hjuman“ u Luisvilu ima odobrenje Američke uprave za hranu i lijekove (FDA) za transplantaciju srca tipa „džervik 7“. Međutim, FDA je dala odobrenje da se, u hitnim slučajevima, ljudima mogu ugrađivati i druge vrste vještačkih srca.

Prvi u svijetu pacijent sa srcem - „džervik 7“ Barni Klark živio je pomoću mehaničke sprave 112 dana. Drugi po redu pacijent kojem je ugrađeno vještačko srce doktora Džervika, Vilijam Šreder živi već devet mjeseci i, po mišljenju dr Džervika, ima najbolje šanse da živi još nekoliko godina. Među pacijentima sa vještačkim srcem u najboljem „gotovo normalnom“ zdravstvenom stanju jeste Švedanin Leif Stenberg, operisan u Stokholmu aprila ove godine. Treći čovjek sa vještačkim srcem je Marej Hejdon operisan februra ove godine.

Davorin Rejić: „POVRATAK KUĆI“

SATIRIKON

- Neko krađe bogu dane, z neko šta stigne.
- Isprsite se, uskoro će cilj.
- Kako lijepe sreće da sa nam samo rijeke zagađene.
- U biru za izgubljene stvari sve je više izgubljenih drugova.
- I neradnik ima svoje radno vrijeme.
- Za rijetke zvjerketeško je naći kavez.
- Na mladima dugovi ostaju.
- Kratka pamet se ne da produžiti.

Rade Dergović

	POPREČNI MET U NAJRA-TANJU	SARAJEVO	MORSKI GREBEN	NJESTO KRAJ LABINA	SIŠTI OPACI OD DR-VETA	GRČKO SLOVO	DUŠIK	NEDAVNO FREZIR-NULI KONGOZI-TOR, NILO	ŠTIPAVAC (tur) AKREP	UZGAJIVAC PERADI KALIJAN, SKLIJAŠ, BERNAR	OVJEŠTNI FRAH	ANONSKA GRUPELA U ORGANIZACIJSKE SPOJEVE	BANJA-LUČKI NOVINAR, MILAN	ORUĐE (m)	NAŠA APER-MALOLJA	UBOJICE IZ RAS-JEDE SVIJEŠTA (bur)	NAJNEJAJ-NIJA SVIJEŠTA U OKLOBU
PROGNOZIRAJA GINE DOBAVI PORTER																	
OCKE							NEROS-KOPSKI VALOVI IČKI PRITAJA NANA										
TITAN			GERMANIJA			NEGOGA WESRECA										SREBRO	
OPOTNICA ZA PISMA			VALTEVO			TEMPO										IRIDIJ	
PAPIN GODIŠNJI FOTIRO (m)							VRPČA S BARUTOM, FITILJ UPALJAC									MUŠKO I NE GURLO	

Rješenje iz prošlog broja (vodoravno): p, ružičnjak, komunalac, Ob, poezija, Al, lane, K, nargila, starinar, staklo, eliminirati, Avr, Eva Ras, silicij.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA: PRIPREMATE LI OGRJEV ZA ZIMU?

TEK TREBA DA NABAVIM

Rasima Puškar, domaćica:
- Grijem se samo na drvo. Preko zime treba nam deset metara, a metar je sada oko 5 hiljada dinara. Za deset metara trebaće nam 50 hiljada dinara. Muž je već gledao na jednom mjestu, ali kako samo on radi, a imamo petoro djece, prvo moramo da opremimo dječicu za školu, a onda da gledamo ogrjev.

OSLANJAM SE NA TOPLANU

Edhem Kurtić, penzioner:
- Imam parno grijanje, alizbog lošeg iskustva s Gradskom toplanom prošle zime, nisam siguran kako ću se grijati ove sezone. Međutim, kako je grijanje nedavno ponovo poskupjelo mislim da Toplana ima obavezu prema potrošačima da im obezbijedi kvalitetno grijanje.

VEĆI DIO VEĆ SAM OBEZBIJEDIO

Ahmet Hajrić, NK radnik:
- Na vrijeme nabavim drva, pa se preko zime moja porodica nesmrzava. Samo drvo je sada veoma skupo. Ja sam do sada nabavio 7 metara, a preostala 3 nabaviću preko Šumarije. Sam sebi dovoljno drva dođe mi nešto jeftinije, ali u prosjeku metar drva sad ne može da se nabavi ispod 4.500 do 5 hiljada dinara.

Ž.L.
Snimio: R.G.

ZANIMLJIVOSTI

PILI, PILI PA UMRLI

Jedno takmičenje u ispijanju džina, u nekom baru u Melton Biču na Floridi (SAD) završeno je satiri smrtnim slučajem.

Prvo su jedan za drugim, još za sankom, izdahnula oba takmičara, pošto su iskapili ogromne količine ovog žestokog pića. Pedesetvogodišnji barman, koji je takmičarima puno čaše, bilježio rezultate i bio vrhovni sudija, proglasio je meć nerišenim... Kada su iz bara iznijeli mrtve takmičare i sam je umro od srčanog udara, jer mu je policija saopštila da ce odgovarati zbog saučesništva u smrti svojih gostiju.

D.T.

SIMBOL LJUBAVI — PONOVO U MODI

● Vjerenički prsten se sve češće poklanja, iako se sklapa sve manje brakova

Mladi se sve manje vjenčavaju, ali se sve više vole! Da bi to jedno drugom i dokazali, služe se šarmantnim simbolom - vjereničkim prstenom, koji ponovo postaje moderan.

Poređenja radi, u Francuskoj je 1982. godine bilo 312.000 vjenčanja, 1983. 300.000, a 1984. godine još manje - 285.000. Broj vjenčanja i dalje nastavlja da opada.

Međutim, ne može se govoriti o slobodnom padu. Prije se može reći da je riječ o odbijanju da se zvanično legalizuje jedna veza, jer uprkos svemu, osjećanje nije mrtvo. Naprotiv! Jedan od dokaza je i povratak vjereničkog prstena, za kojije vjerovalo da je nepovratno nestao.

Od 1477. godine, kada je kralj Maksimilijan od Austrije izjavio ljubav Mariji Burgonjskoj, ovaj simbol nije prestao da se poklanja, a poklanja se i dalje, bez obzira na to da li se neko vjenčava ili ne.

Prednost vjereničkog prstena nad burmom je u tome što je on izjava ljubavi. Prema mogućnostima, kupuje se sa velikim zadovoljstvom, dok se burma, vrlo često, nabavlja u posljednjem trenutku. Vjerenički prsten, ponekad, dolazi i sa majčine ili bakine ruke, sa dirljivim šarmom predmeta koji se vole i prenose sa generacije na generaciju.

Najzad, snaga simbola je i takva da žena najčešće vraća prsten kada se veza raskine. Kao dajoj peče prst, ko zna!

D.T.

POLJUBAC ŽIVOTA

U svijetu je zabilježen prvi slučaj tzv. „poljupca života“ koji je dat jednoj ribi (da - pravoj ribi)! Jer, gospoda Majra Dojn, domaćica iz Nolingema u Engleskoj, spasila je na taj način život svojoj „zlatnoj“ ribici zvanog Fredi.

A ovo kako se to desilo. Ljubomorni ili (najvjerovatnije) gladni mačak iste domaćice, po imenu Skoti, prvomno je akvarium i vlasnica je ugledala Fredija kako beživotno leži na podu. Priskočila je, zgrabila ga i oživjela sistemom davanja vazduha - usta na usta!

D.T.

RADIO-PROGRAM

PONEDJELJAK, 26. AVGUSTA

BANJALUKA

Od 5,00 do 9,00 - JUTARNJI PROGRAM RADIO-BANJALUKE (6,00 Jutarnji dnevnik RS, 7,30 JUTARNJA HRONIKA 8,00 O SPORTU PONEĐJELJKOM)

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BIH
14,00 - Početak programa
14,05 - NAJSLUŠANJE PROTEKLE NEĐELJE (Oglasi i obavještenja u 15,00)
15,30 - DNEVNIK
15,45 - Intermeco
16,00 - Dnevnik Prvog programa Radio-Sarajeva
16,30 - Magazin sedam
17,00 - GIK KOZARA NA TALASU 280 METARA
17,30 - Biseri starogradske muzike
18,00 - Završetak programa

BOSANSKA GRADIŠKA

5,00 - 7,00 - JUTARNJI PROGRAM (Vijesti u 5,30 16,30)

12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BIH (susret na talasu)

14,00 - POČETAK EMITOVANJA I NAJAVA POPODNEVNOG PROGRAMA
14,05 - Muzika - informacije - muzika
14,50 - Oglasi i obavještenja
15,00 - Zabavljaju vas domači vokalno-instrumentalni sastavi
15,30 - IZ UDRUŽENOG RADA I MJESNIH ZAJEDNICA, informativno-politička emisija
15,45 - Pjevaju vam...
16,00 - DNEVNIK Prvog programa Radio-Sarajeva
16,30 - Sportski žurnal ponedjeljkom
16,55 - VIJESTI
17,00 - Odjava i završetak popodnevnog programa

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kilohere i UKT 98,3 megaherca
14,00 - Najava „Magazina 634“
16,00 - Odjava programa

BOSANSKA DUBICA

12,00 - Zajednički program RS BIH
14,00 - Najava i pregled programa
14,05 - Muzika koju smo rado slušali
14,30 - Vijesti
14,33 - Pjesma, kolo, naokolo
15,00 - Novosti iz Jugotonovog džuboksa
15,30 - HRONIKA KOMUNE I UDRUŽENOG RADA
15,45 - Obavještenja - muzika - oglasi
16,00 - Dnevnik Prvog programa RS
16,30 - Pjesmom i igrom kroz Jugoslaviju
17,00 - Odjava programa

UTORKOM NE EMITUJEMO RADIO-PROGRAM

JAJCE

14,00 - Najava programa
14,10 - Vijesti
14,15 - EPP
14,30 - Noviteta sa domaće muzičke scene - zabavna muzika
14,45 - Do 15 sati zabavljaju vas... narodna muzika
15,00 - Hitodrom - zabavno-muzička emisija za mlade - instrarna muzika
15,30 - Hronika komune
15,45 - Predstavljamo vam novi album... narodna muzika
16,00 - Odjava programa

UTORKOM NE EMITUJEMO RADIO-PROGRAM

BOSANSKI NOVI

12,00 - 14,00 - SUSRET NA TALASU (Zajednički program RS BIH)
14,00 - I danas smo zajedno... (najava, vijesti, melodija dana)
14,10 - Muzika miliona
14,30 - POP-FOLK skala - zabavno-muzički kontakt-program
15,30 - Novosti dana i sportoskop (dnevnik-informativni program)
15,50 - EP-prospekt
16,00 - 16,30 - DNEVNIK RSA I i odjava programa

PRIJEDOR

12,00 - Zajednički talas
13,00 - Najava programa
13,02 - Vijesti
13,05 - Čestitke, želje, pozdravi
14,00 - Sportski žurnal
14,45 - Muzika EPP
15,00 - Hronika dana
16,00 - Odjava programa

SARAJEVO

Prvi program u 16,40 sati

Zabavno-muzički informator

U današnjem „Zabavno-muzičkom informatoru“ slušaoci će čuti nekoliko noviteta iz Poljske, zatim novosti sa afričke pop-scene, poznatu kompoziciju „Leja“ u džez-rok izvedbi, Ibricu Jusića i njegove pjesme sa „francuske ploče“ i pred sami kraj emisije „Mali muzički vremeplov“.

Noviteta iz Poljske pjevače Marijana Vrbevska, a u prvom dijelu ove emisije nastupice i afrička grupa „Amanda“.

Poznatom kompozicijom Kleptona „Lajla“, u izvođenju ansambla džez-muzičara Herbiya Mena, započete drugi dio današnjeg popneve. U nastavku „Informator“ slušaocie dijele pjesme sa takozvane francuske ploče Ibrice Jusića, a emisija završava mladm muzičkim vremeplovom u kojem nastupaju Beri Blu, Frank Sinatra, grupa „Ti reks“ i Džuli Landa.

Urednik je Zlatko Danić.

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA — Mladi ratnici (američki) u 17,19 i 21 sat.
VRBAS — ABC od ljubavi oko seksa (austrijaljski) u 16, 18 i 20 sati.
PALAS — velika sala - Indijsko ogledalo (domaći) u 16, 18 i 20 sati, mala sala - Šampanjac za doručak (američki) u 16,30, 18,30 i 20,30 sati.

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstave.

DJEČIJE POZORIŠTE

Nema predstave.

DOM KULTURE

U velikom izložbenom salonu — izložba likovnih tečajeva Doma kulture, a u malom izložbenom salonu izložba „Pjesma nas je održala“.

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka.

UMJETNIČKA GALERIJA

Ispred Galerije u 21,15 sati projekcija filmova iz umjetnosti.
STALNA POSTAVKA SPOMEN-ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakog radnog dana osim ponedjeljka od 9 do 13 i od 17 do 19 sati, subotom, nedjeljom i praznicima od 9 do 13 sati.

Do 22. septembra otvorena je etnološka izložba „Zmjanje“

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti, ogranak 1, radi svakog dana osim subote od 7,30 do 14,00 sati (od 1,7 do 5,7, do 19,7, do 29,7 do 2,8, od 12,8 do 16,8 od 26,8, do 30,8).
— Od 12,30 do 19 sati (od 8,7 do 12,7, 22,7, od 26,7, 5,8, od 9,8, od 19,8, do 23,8).

ODJELJENJE UMEJĐANU (radi ponedjeljkom i utorkom od 12,30 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 7,30 do 14 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima apoteka 1. maj u Ulici Vladimira Nazora 21, tel. 21-914.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BIH 39-835
Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu
— Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOŽOVA

Izmijenjeni red vožnje željeznice važi od 2. 6. 1985. godine.
Za Sarajevo: 0,56 (brzi), 02,00 (brzi) 06,07 (olimpij), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).
Za Zagreb: 01,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.
Za Beograd: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

Iz Sarajeva: 01,08, 03,00 (brzi), 09,55 (poslovni), 15,04 (brzi), 16,16 (brzi), 20,10 (poslovni).
Iz Zagreba: 00,42, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi), 18,08 (poslovni), 21,42 (ubrzani).
Iz Beograda: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZOV

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01...

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

Za ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00, 05,30, 06,00, 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.

Za BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30
Za LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25.
Za SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu u 10,00, 13,35 i 15,15).

Za KRANSKU GORU: 13,15.
Za TUZLU 05,35 i 15,45.
Za DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (poslaci u prolazu)
Za MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00.
Za BIJELEJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati).

Za NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora, iz Dervente u 12,40, Za DERVENTU: u 14,00 sati.

Za PRIJEDOR: u 4,45 sati.
Za KUKOLJE I SRBAC: u 6,15 a povratak iz Srpa u 11 sati.

Za SRBAC: u 17,15.
AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI-PALANKA u povratku saobrać preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJ-DANA sa polaskom iz LUŠCI-PALANKE u 5,45, SANSKO-MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10 sati.

Za ROVINJ: 7,45, 19,45
Za RIJEKU: 6,00, 7,45, 22,00.
Za UMAG: 6,00.

Za SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu)

Za ŠIBENIK: 7,30, 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

U Doma kulture prikazuje se domaći film STEPENICE ZA NEBO.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati, subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić“ u Gorjnim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gorjnih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvarena se u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, otvara se u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813-433.
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813-500.
Turist-biro 813-080
Taksi-stanica 811-716.
„Elektro-Bosanska Gradiška“ 813-344.

ČELINAC

U kino-sali prikazuje se film NEPOBJEDIVI GRADLIJATOR u 13,20 i 20 sati.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-013. Autobuska stanica 850-139.

KOTOR-VAROŠ

U kino-sali „25. maj“ prikazuje se film S.P.U.A. u 18 i 20 sati.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Masleka“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.
Biblioteka, poznajmo odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 860-190. SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

TROPSKE VRUĆINE I PUSTINJSKI VAZDUH U VOJVODINI

PRINOSI DESETKOVANI

NOVI SAD, 15. avgusta (Tanjug) - Direktor Instituta za ratarstvo i povrtarstvo Novom Sadu profesor dr Tihomir Vrebalov izjavio je da će sadašnje tropske vrućine i pustinjski vazduh, kao i nepovoljne vremenske prilike u prvoj polovini godine, drastično uticati na smanjenje prinosa ratarskih usjeva na vojvodanskim poljima, a u pojedinim rejonima, aatarima pa i njihovama prijeti katastrofa.

GORNJA ILOVA

PUT I AUTOBUSKA LINIJA

PRNJAVOR, 25. avgusta - Danas je na granici prnjavorske i srbačke opštine u selu Gornja Ilova održan veliki narodni zbor posvećen puštanju u saobraćaj novoizgrađenog puta koji povezuje ove dvije susjedne komune. Na svečanosti su pred velikim brojem mještana, gostiju i predstavnika društveno-političkog života dvije opštine govorili Slavko Dubonjić, predsjednik podržnice SSRN, i Risto Jurišić istaknuti aktivista iz srbačke opštine. Puštena je u saobraćaj i stalna autobuska linija u dužini od 32 kilometra koja će povezivati ova dva mjesta, a čast da povezu prve autobuse pripala je vozačima Milutinu Vasiću iz prnjavorskog i Stoli Anđiću iz srbačkog OOUR-a „Prigradski saobraćaja“.

B. R.

MILANO

KONGRES O KRIMINALITETU

BEOGRAD, 25. avgusta (Tanjug) - Jugoslovenska delegacija, koju predvodi član Saveznog izvršnog vijeća i Savezni sekretar za pravosuđe i organizaciju Savezne uprave Borislav Krajina otputovala je danas u Milano, gdje će učestvovati na 7. kongresu Ujedinjenih nacija o sprečavanju kriminaliteta i postupanju sa prestupnicima. Kongres traje od 26. avgusta do 6. septembra 1985. godine.

PARIZ

NOVI PREVOD DANILA KIŠA

PARIZ, 25. avgusta (Tanjug) - U izdanju poznate francuske izdavačke kuće „Galimar“, iz štampe će početkom idućeg mjeseca izaći u francuskom prevodu roman Danila Kiša „Enciklopedija mrtvih“.

Istaknuti jugoslovenski pisac srednje generacije Danilo Kiš, koji već duže vrijeme živi i radi u Parizu, nije nepoznat francuskoj čitačkoj publici. U posljednjih nekoliko godina ovdje su prevedena još četiri Kišova djela: „Bašta pepeo“, „Rani jadi“, „Peščanik“, i „Grobница za Borisa Davidovića“.

OHRID

STAVREV PRIMIO JANISA RICOSA

OHRID, 25. avgusta (Tanjug) - Predsjednik Izvršnog vijeća Saboranja SR Makedonije Dragoljub Stavrev primio je danas u Ohridu grčkog pjesnika Janisa Ricosa, dobitnika „Zlatnog vijenca“ Struških večeri poezije. Ovo veliko međunarodno priznanje Janisu Ricosu biće uručeno večeras na završnoj manifestaciji, „Mostovi“ u Strugi.

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDROMETEO-ROLOŠKOG ZAVODA BIH PROMJENLJIVO

ZA BOSANSKU KRAJINU: Prije podne sunčano i veoma toplo, a poslije podne očekuje se naoblachenje sa pljuskovima i grmljavinom. Temperatura će poslije podne nešto opasti.

ZA BANJALUKU: prije podne sunčano, a poslije podne postepeno povećanje neoblačnosti uz mogućnost pljuskova i grmljavine. Poslije podne doći će i do osvježanja.

VOĐOSTAJ: Una - Bihac 6 cm, bistra, temperatura vode 18 stepeni. Una - Bosanski Novi - 24 cm, bistra, temperatura vode 18 stepeni. Sana - Sanski Most 110 cm, bistra, temperatura vode 23 stepena. Vrbas - Banjaluka 60 cm, bistar, temperatura vode 20 stepeni. Na svim rijekama vodostaj u stagnaciji.

PROMOCIJA U STRUGI

ANTOLOGIJA MAKEDONSKA POEZIJE

STRUGA, 25. avgusta (Tanjug) - U Strugi je danas predstavljena antologija savremene makedonske poezije u izdanju beogradske izdavačke kuće „Prosveta“. Knjiga sadrži oko 4.500 stihova 21 pjesnika, počev od Koče Racinca do onih koji čine prve korake u poeziji. Na prevodu pjesama sa makedonskog na srpskohrvatski jezik radili su Milan Komnenić i drugi ugledni srpski pjesnici.

TETOVO

PRESUŠILE PRITOKE VARDARA

TETOVO, 25. avgusta (Tanjug) - Tropske temperature koje više od dva mjeseca vladaju u tetovskom kraju, gdje više od četiri mjeseca nisu pale obilnije kiše, veoma nepovoljno se odražavaju na vodosnabdjevanje. Naročito je otežano snabdjevanje vođom za piće u velikom broju tetovskih sela, zatim u starom dijelu Tetova, kao i pojedinim višespratnicama.

U tetovskom kraju, prije više od mjesec dana, presušile su sve pritoke Vardara.

PRIJEPOLJE

ŠUMSKI POŽAR

PRIJEPOLJE, 25. avgusta (Tanjug) - Više od 80 hektara borove šume u Dobočići, nedaleko od planinskog sela Milakovići, već pet dana je zahvaćeno požarom. Vatra je, primijećena još 20. avgusta. Jak planinski vjeter je, međutim, u subotu uticao na širenje požara, pa su mobilisane protivpožarne jedinice civilne zaštite u mjesnim zajednicama Prijepolje i Brodarevo, te Tekstilnom kombinatu „Ljuba Miodragović“ i „Ineks-sokolici“. Sa vatrenom stihijom se bori više od 100 ljudi, ali zbog nepristupačnog terena i nemogućnosti angažovanja mehanizacije, za sada bez većeg uspjeha.

TRADICIONALNI TURISTIČKI VINSKI SAJAM U JELSI NA HVARU

POPIJENO 3.000 LITARA VINA

JELSA, 25. avgusta (Tanjug) - Oko 12.000 domaćih i stranih turista, kao i više hiljada gostiju iz okolnih turističkih mjesta s obale Brača i Hvara sudjelovalo je na tradicionalnom turističkom sajmu vina koji je održan od petka do nedjelje u Jelsi na otoku Hvaru.

Za vrijeme sajma istočeno je besplatno više od 3.000 litara vina, a pored toga razne vrste vina prodavane su po znatno nižoj cijeni od uobičajene. Uz otočku janjetinu na raznju je ispečen i vol, a gurmanske specijalitete obogatili su svojim jelima i gosti iz Poljoprivrednog kombinata „Takovo“ iz Gornjeg Milanovca u Srbiji, s kojim Jelsa i otok Hvar održavaju poslovne i prijateljske veze.

NA PRUZI BEOGRAD - BAR

VAGONI ISKLIZNULI IZ ŠINA

BEOGRAD, 25. avgusta (Tanjug) - Deset vagona teretnog voza iskliznulo je iz šina danas oko 13.00 sati na stajalištu Baždarevac između velikog Borka i Barajeva na pruzi Beograd-Bar. Saobraćaj na ovom dijelu pruge je u prekidu tako da se odvija preko Kraljeva i Cačka.

SARAJEVO

POŽAR U IRIS-U

SARAJEVO, 25. avgusta (Tanjug) - U sarajevskom kolektivu „Iris“ na Stupu, koji posluje u sastavu „Energoinvesta“ sinoć je izbio požar. Vatra je brzo intervencijom profesionalne vatrogasne brigade i dobrovoljnih vatrogasnih društava lokalizovana. Požar je bio većih razmjera i zahvatio je krovnu konstrukciju, a izgorio je i dio skupe opreme u proizvodnoj hali. Istraga koja je u toku daje odgovor o uzroku požara i konačnoj materijalnoj šteti koja je prema prvim procjenama znatna.

KURS U DINARIMA

Zemlje	Valuta	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Prodajni za devize
Austrija	100 šilinga	1385,02	1422,50	1426,78
Belgija	100 franaka	469,20	485,82	487,28
Danska	100 kruna	2676,78	2756,88	2765,16
Francuska	100 franaka	3174,76	3269,03	3278,85
Holandija	100 florina	8603,32	8877,48	8904,15
Italija	100 lira	14,50	14,87	14,92
Norveška	100 kruna	3273,56	3371,96	3382,09
SR Njemačka	100 maraka	9723,24	9994,54	10024,57
Švajcarska	100 franaka	11818,34	12188,65	12225,27
Švedska	100 kruna	3247,70	3339,23	3349,26
Japan	100 jena	111,26	116,37	116,72
V. Britanija	1 funta	375,60	386,62	387,79
Kanada	1 dolar	195,01	203,44	204,05
SAD	1 dolar	269,27	276,32	277,15
Australija	1 dolar	186,42	192,79	193,37

OSNOVNA BANKA „BANJALUKA“

KURSNA LISTA

(formirana 21. avgusta 1985. godine)

Kupovni i prodajni kursevi za devize primjenjuju se od 14 sati 21. avgusta 1985., a kursevi za efektivu od 15. avgusta 1985.

PONEDJELJAK, 26. AVGUSTA

PRVI PROGRAM

14,30 - Pregled programa

LJETNO POPODNE:

14,35 - Moje pjesme moji prijatelji -

Šou-program Seida Memića Vajte

15,25 - Priče iz starih gradova: Livno-narodna muzika

15,55 - Čovjek i vrijeme: Đorđe Jolić, dokum. emisija

16,20 - TV škola rukometa, I

16,40 - Karadoz-humoristička igra

rana serija, repriza

18,05 - Pregled programa

18,10 - Vijesti

18,15 - Mima, Bane i lutke program za djecu, IV

18,30 - Zmajeva ulica u Novom Sadu - program za djecu

18,45 - Rok - oko - program za mlade

19,15 - Crtni film

19,30 - Dnevnik II

19,55 - TV - spot

20,00 - Lud kao ptica - francuska TV drama

21,30 - Meridijani - spoljna politika

22,00 - Odabrani trenutak

22,05 - Dnevnik III

22,25 - Jedan autor-jedan film - Hrvoje Horvatić: La foli kratki igra-ni film

22,45 - PROGRAM PLUS:

KOBE: UNIVERZIJADA '85, reportaža

BENI HIL

VIDEOPOTHOVI

TAJNE MORA

BENI HIL

VIDEOPOTHOVI

00,55 - Vijesti

01,30 - Pregled programa za utorak

DRUGI PROGRAM

18,55 - Pregled programa

19,00 - Indirekt

19,30 - Dnevnik

20,00 - Vrijeme nauke - naučni program

20,50 - Vijesti

20,55 - Hit meseca - muzička emisija

21,45 - Dinastija - serijski film,

22,35 - Pregled programa za utorak

II PROGRAM - 21,45 SATI

DINASTIJA

- serijski film

Kristl i Aleksis susrele su se, na poziv ove prve, u vikendici van grada. Za vrijeme njihovog razgovora, u kojem Aleksis pokušava da nagovori Kristl da napusti zauvijek Blejka, neko zapali vikendicu. Ali, slučaj je htio da je neposredno poslije toga događaja tu došao i Mark Dženings...

Ovo je jedan od nekoliko veče-rašnjih zapleta u novom nastavku „Dinastije“. Igra stalna glumačka ekipa.

Miro Madanovic

DAVID STRBAC

PAZI OVO... OŠTRO PROTIV NERADNIKA, VIŠE ODGOVORNOSTI, RAT OPORTUNIZMU, STABILIZACIJA KAO IMPERATIV, STIMULISATI KREATIVNOST, POVJERENJE SPOSODBNIMA.

HM... ZANIMLJIVO... TO MI ZVUČI... ODNEKUD POZNATO.

GLAS

REDAKCIJA Ulica AVNOJ-a 93. Telefon: direktor i odgovorni urednik 34-417. Redakcija 37-979, 37-977, daktilografi 34-449. Oglasno u Ulici Veselina Masleše 13, telefon 34-448. Teleks 45-208 YU GLAS, OOUR Novinska djelatnost Banjaluka, žiro-račun broj: 10500-603-4106 kod SDK Banjaluka. Pretplata za SFRJ:

jednomjesečna 800 dinara, tromjesečna 2.400 dinara, polugodišnja 4.800 dinara, godišnja 9.600 dinara, samo za „Nedjeljni Glas“ 1.660 dinara godišnje. Pretplata za inostranstvo: jednomjesečna 1.600 dinara, tromjesečna 4.800 dinara, polugodišnja 9.600 dinara, godišnja 19.200 dinara, samo za „Nedjeljni Glas“ 3.320 dinara. Uplate na devizni račun broj: 10500-620-71000-552 kod Privredne banke Sarajeva, Osnovne banke Banjaluka. Rješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR BiH broj 02-4153/82 „Glas“ je oslobođen plaćanja poreza na promet.